

STAN SANITARNY POWIATU OSTROWIECKIEGO 2020

Sars-CoV-2

**Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

Szanowni Państwo,

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. realizując ustawowe obowiązki określone przepisami prawa wykonywał zadania należące do właściwości Państwowej Inspekcji Sanitarnej celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańcom powiatu ostrowieckiego.

Do priorytetowych zadań w 2020 r. w działaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej należała ochrona zdrowia publicznego, realizowana w ramach działalności przeciwepidemicznej wynikającej z globalizacji zagrożeń zdrowotnych i wystąpienia stanu epidemii COVID-19 wywołanego zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2.

Zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane dotychczas w szerokim spektrum w każdym aspekcie życia, pracy, nauki i wypoczynku człowieka zostały ograniczone na rzecz działalności przeciwepidemicznej skoncentrowanej w głównej mierze na zapobieganiu i ograniczeniu szerzenia się transmisji wirusa, w tym na prowadzeniu dochodzeń epidemiologicznych.

Wychodząc naprzeciw wyzwaniom jakie przyniosła sytuacja związana z pandemią i jej następstw PPIS w Ostrowcu Św. prowadził działania w zakresie przeciwdziałania epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w oparciu o obowiązujące akty prawne i zgodnie z wytycznymi GIS.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z raportem o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego za rok 2020 przygotowanym zgodnie z art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Powiatowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2021 r., poz. 195).

Dokument ten zawiera ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej powiatu ostrowieckiego w 2020 r. dokonaną przez pryzmat wykonywanych zadań i działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w dobie wystąpienia światowej epidemii - pandemii COVID-19.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie kompleksowej informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego w 2020 roku. Publikacja stanowi swego rodzaju kompendium wiedzy na temat działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zawiera dane statystyczne i analizy. Prezentuje ogrom nałożonych na Inspekcję Sanitarną zadań dotyczących wszelkich aspektów walki z epidemią stanowiącą ogromne wyzwanie dla wszystkich służb, organizacji i instytucji zdrowia publicznego. Przedstawia także wyniki z działalności wynikającej ze sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenia działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej.

Raport obejmuje ocenę warunków zdrowotnych we wszystkich obszarach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. określonych zapisami ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2021 r., poz. 195).

W prezentowanym opracowaniu opisane zostały podstawowe aspekty sytuacji epidemiologicznej w powiecie ostrowieckim, ze wskazaniem jednocześnie kierunków dalszych koniecznych działań, mogących przyczynić się do uzyskania poprawy w zakresie zdrowia publicznego.

Polecając Państwa lekturze „Stan sanitarny powiatu ostrowieckiego” liczę na to, że raport przedstawiający ocenę bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego w 2020 roku, przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, podniesienia świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz zrozumienia wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

Mam nadzieję, że przedstawione informacje i dane przysłużą się instytucjom publicznym, jednostkom samorządu terytorialnego, a także innym, zainteresowanym podmiotom w jeszcze bardziej efektywnej realizacji działań podejmowanych w obszarze zdrowia publicznego.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. realizuje swoje zadania zgodnie z opracowaną i wdrożoną Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych celem przetwarzania

danych osobowych zgodnie z przepisami obowiązującego prawa oraz ich ochrony przed udostępnieniem osobom nieupoważnionym.

Realizując zasadę pełnego dostępu opinii publicznej do informacji dotyczącej bezpieczeństwa sanitarnego informuję, że pełny tekst raportu mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św.: www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowcu Świętokrzyskim
lek. wet. Wioletta Adamczyk-Nowak*

WSTĘP	5
1. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKЦИИ SANITARNEJ W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM ORAZ ROZPRZESTRZENIANIU SIĘ KORONAWIRUSA SARS-COV-2	13
1.1. EPIDEMIA COVID-19 NA ŚWIECIE I W POLSCE	13
1.2. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁAŃ PROWADZONYCH PRZEZ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W OSTROWCU ŚW. ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM, PRZECIWDZIAŁANIEM I ZWALCZANIEM COVID-19.....	13
1.3. DZIAŁANIA INFORMACYJNE/PROMOCYJNE I WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI/URZĘDAMI	15
1.4. CHARAKTERYSTYKA WIĘKSZYCH OGNISK I DOCHODZEŃ EPIDEMIOLOGICZNYCH PROWADZONYCH NA PRZESTRZENI POSZCZEGÓLNYCH KWARTAŁÓW 2020 ROKU	26
1.5. KWARANTANNA INSTYTUCJONALNA	28
1.6. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W OSTROWCU ŚW.....	29
1.7. ZESTAWIENIA STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ ZAKAŻEŃ SARS-CoV-2 W POWIECIE OSTROWIECKIM	30
1.8. SYSTEM EWIDENCJI PAŃSTWOWEJ INSPEKЦИИ SANITARNEJ (SEPI)	33
1.9. WSPARCIE UDZIELANE INNYM POWIATOWYM STACJOM SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNYM	33
WNIOSKI.....	34
2. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	37
2.1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE WYBRANYCH JEDNOSTEK CHOROBOWYCH	39
2.2. ZACHOROWANIA NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE WIEKU DZIECIĘCEGO	42
WNIOSKI.....	43
2.3. REALIZACJA PROGRAMU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	43
3. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA	47
WPROWADZENIE	47
3.1. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH GRUP URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ	47
3.2. BADANIA CIEPŁEJ WODY W SZPITALACH I W BUDYNKACH ZAMIESZKANIA ZBIOROWEGO NA OBECNOŚĆ PAŁECZEK <i>LEGIONELLA SP.</i>	49
WNIOSKI.....	50
4. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	53
4.1. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	54
4.2. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	55
4.3. UZGADNIANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ	56
4.4. KONTROLE OBIEKTÓW	57
WNIOSKI.....	58
5. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	59
WPROWADZENIE	59
5.1. STAN SANITARNY WYBRANYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ.....	59
5.2. INNE DZIAŁANIA.....	66
WNIOSKI.....	67
6. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	69
6.1. ZAKRES KONTROLI WARUNKÓW PRACY	69
6.2. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNO-EGZEKUCYJNE	70
6.3. NADZÓR NAD WARUNKAMI PRACY	70
6.4. NADZÓR W WARUNKACH PRZEKROCZEŃ NDS I NDN	71
6.5. NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI	73
6.6. SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY	73
6.7. NADZÓR NAD CZYNNIKAMI RAKOTWÓRCZYMI	74
6.8. WYSTĘPOWANIE CZYNNIKÓW BIOLOGICZNYCH W ŚRODOWISKU PRACY	75
6.9. CHOROBY ZAWODOWE	75
6.10. INNE DZIAŁANIA	75
WNIOSKI.....	76
7. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYŃKU DZIECI I MŁODZIEŻY	77
7.1. STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK	79
7.2. INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W SZKOŁACH.....	80

7.3. WARUNKI PRACY UCZNIĄ	81
7.4. WARUNKI WYPOCZYNKU I REKREACJI	83
7.5. INNE DZIAŁANIA.....	83
WNIOSKI.....	84
8. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, WYTWÓRNI I MIEJSC OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI.....	87
8.1. ZAKRES PROWADZONEGO NADZORU SANITARNEGO	87
8.2. OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH	88
8.3. STAN SANITARNY POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW OBIEKTÓW	89
8.4. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	92
WNIOSKI.....	96
9. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA ZAGROŻENIA ZDROWIA PUBLICZNEGO W OBSZARZE ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH I NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	99
WPROWADZENIE	99
WNIOSKI.....	101
10. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	103
10.1. PROGRAMY EDUKACYJNE	103
10.2. INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE	106
10.3. INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	108
WNIOSKI.....	109
11. PODSUMOWANIE	111
SPIS TABEL	118
SPIS WYKRESÓW	118
SPIS ZDJĘĆ	119

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania wynikające z Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195). Została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo-zdrowotną, promującą zdrowie.

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie ostrowieckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. zgodnie z art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 322 z późn. zm.), w którym w art. 12 ust. 1a uchyla się pkt 1 w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374) od 15 marca 2020 r. przejął bezpośredni nadzór nad podmiotami, dla których powiat jest organem założycielskim lub prowadzącym.

W rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego, w sprawach należących do zakresu zadań i kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową, organem właściwym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. z zastrzeżeniem, iż Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny jest organem właściwym w zakresie higieny radiacyjnej oraz w zakresie warunków dotyczących higieny pracy w zakładach inżynierii genetycznej.

W postępowaniu administracyjnym organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego w stosunku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. jest Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

W związku z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r., poz. 322 z późn. zm.) postępowania administracyjne i postępowania kontrolne oraz sędowo-administracyjne prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wszczęte i niezakończone przed dniem 1 lipca 2020 r. przejęła po tym dniu Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 26 września 2019 roku do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2020 roku, głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. w 2020 r. było:

Promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursorzy narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia.

Główne kierunki działania PIS realizowane w poszczególnych komórkach organizacyjnych w 2020 r. obejmowały:

W zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, w tym żywności prozdrowotnej

- ▶ Podejmowanie działań w ramach systemu RASFF oraz współpracę w tym zakresie z jednostkami urzędowej kontroli żywności.
- ▶ Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
- ▶ Realizowanie „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS na 2020 r.”
- ▶ W ramach kontroli sanitarnych w nadzorowanych zakładach uwzględnianie oceny spełniania wymagań prawnych, w szczególności w zakresie: zanieczyszczeń żywności, w tym mikrobiologicznych i chemicznych, stosowania substancji dodatkowych do żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- ▶ Prowadzenie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.
- ▶ Realizowanie Planu działania na rok 2020 dotyczącego produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego we współpracy z innymi Inspekcjami, zgodnie z Porozumieniem z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie współdziałania organów PIS, PIORiN, IJHARS, IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
- ▶ Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym.
- ▶ Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy żywności na etapie produkcji, importu i obrotu, w tym również suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz środków spożywczych wzbogaconych, określonych w szczególności w przepisach ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz przepisach prawa europejskiego.
- ▶ Prowadzenie nadzoru nad produkcją, importem oraz obrotem suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz żywności wzbogacanej.

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody

1) Bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- ▶ Prowadzenie skutecznego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym szczególnie poprzez dokonywanie kontroli oraz wykonywanie badania jakości wody służącej do zaopatrzenia ludności.
- ▶ Prowadzenie nadzoru oraz kontroli, w tym wykonywanie badania (w ramach nadzoru) jakości ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.
- ▶ Współpracę z zarządzającymi nieruchomościami/właścicielami obiektów szpitalnych w zakresie nadzoru nad występowaniem bakterii z rodzaju *Legionella sp.*
- ▶ Prowadzenie Systemu Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez ludzi (*Woda-Excel*) w sposób zapewniający kompletność i rzetelność danych. Przesłanie do ŚPWIS harmonogramów pobierania próbek wody w wodociągach, na pływalniach i w zakresie badań wykonywanych na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.*
- ▶ Uaktualnianie rejestrów i wykazów przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, miejsc pobierania próbek wody objętych monitoringiem jakości wody, metod i środków uzdatniania wody do spożycia,

parametrów badania wody oraz materiałów konstrukcyjnych dla poszczególnych elementów infrastruktury wodociągowej.

- Wydawanie okresowych ocen jakości wody oraz dokonywanie obszarowych ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2) Bezpieczeństwo kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

- Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.
- Przekazywanie do Głównego Inspektoratu Sanitarnego wykazu kąpielisk sporządzanych na podstawie uchwał rady gminy w celu przedstawienia Komisji Europejskiej listy kąpielisk przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego.
- Prowadzenie internetowego Serwisu Kąpieliskowego (System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach) w sposób zapewniający ciągłą, wielostronną i szybką wymianę danych, która zapewni kompletność i niezbędną jakość informacji.
- Współpracę ze społecznościami lokalnymi i organami samorządowymi w celu propagowania i budowania świadomości władz samorządowych o znaczeniu organizowania kąpielisk.
- Prowadzenie kontroli i badań jakości wody w kąpieliskach.
- Nadzorowanie wykonywania badań jakości wody w kąpieliskach zgodnie z ustalonym przez organizatora kąpieliska harmonogramem pobierania próbek.
- Dokonywanie ocen jakości wody w kąpieliskach i w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.
- Uaktualnianie rejestrów i wykazów kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.

3) Bezpieczeństwo wody na pływalniach.

- Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących jakości wody na pływalniach.
- Nadzorowanie wykonywania badań jakości wody na pływalniach zgodnie z ustalonym z zarządzającym pływalnią harmonogramem badań.
- Wykonywanie doraźnych badań wody na pływalniach oraz przed wydaniem zbiorczej rocznej oceny.
- Dokonywanie zbiorczej rocznej oceny przydatności wody na pływalni.

W dziedzinie higieny komunalnej

- Prowadzenie nadzoru nad obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej, nieruchomościami oraz środkami transportu publicznego, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
- Prowadzenie nadzoru w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
- Prowadzenie nadzoru w obszarze postępowania z odpadami medycznymi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
- Prowadzenie nadzoru w zakresie spełnienia wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.
- Dokonanie oceny stanu sanitarnego powiatu za rok 2019 w zakresie warunków higieniczno-sanitarnych.

W dziedzinie higieny pracy

- Koordynowanie i prowadzenie nadzoru w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.
- Nadzorowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego w zakresie chorób zawodowych.
- Koordynowanie i prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”.

- Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi i detergentami i prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.

W zakresie bezpieczeństwa przeciwepidemicznego

- Sprawowanie nadzoru nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).
- Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez lekarzy obowiązku informowania pacjentów lub osób sprawujących prawną opiekę nad osobą małoletnią lub bezradną, albo opiekuna faktycznego tych osób o obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez lekarzy obowiązku rzetelnego prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej obowiązkowych szczepień ochronnych.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnieniem przez lekarzy obowiązku zgłaszania organom PIS przypadków uchylania się od obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby prawnie do tego zobowiązane.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez lekarzy, na podległym terenie, obowiązku zgłaszania organom PIS niepożądanych odczynów poszczepiennych.
- Kontynuowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z póź.zm.).
- Kontynuowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej w szczególności w zakresie chorób występujących ogniskowo, stanowiących szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, krajów UE oraz państw sąsiadujących.
- Kontynuowanie działań związanych z funkcjonowaniem systemu nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą Sentinel, zwłaszcza w obszarze diagnostyki mikrobiologicznej.

W zakresie higieny dzieci i młodzieży

- Sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi:
  - ▶ w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo-wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, a także w szkołach wyższych;
  - ▶ wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
- Sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesów nauczania i wychowania.
- Opracowywanie meldunków z wypoczynku zimowego oraz letniego dzieci i młodzieży.
- Sporządzanie informacji o stanie przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego.
- Dokonywanie oceny posiadania certyfikatów wyposażenia i sprzętu w szkołach i placówkach.

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi

- Sprawowanie nadzoru w zakresie kontroli przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.
- Prowadzenie bazy SMIOD oraz wykorzystywanie danych przy realizacji zadań.
- Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii w obszarze „nowych narkotyków”, w tym opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących profilaktyki i leczenia osób uzależnionych oraz zagrożeń.

- Prowadzenie działalności edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze nowych narkotyków we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym oraz właściwymi organami i organizacjami.
- Współpracę z Policją, Krajową Administracją Skarbową, prokuraturami i instytutami badawczymi i innymi organami ścigania, z Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody i Starosty w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

- Sprawowanie nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji przy zajmowaniu stanowisk dotyczących między innymi:
  - ▶ projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego,
  - ▶ gminnych projektów rewitalizacji,
  - ▶ warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi na danym terenie.
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach realizacji inwestycji w obiektach istniejących i planowanych.

W zakresie komunikacji społecznej i promocji zdrowia

- Realizowanie programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
- Realizowanie programów rządowych i kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowia. Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności i profilaktyki chorób.
- Nawiązywanie współpracy w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych, realizujących zadania w zakresie ochrony zdrowia.
- Realizowanie zadań wynikających z przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- Tworzenie pozytywnego wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w środkach masowego przekazu, w tym w mediach społecznościowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1474 z późn. zm.) w PSSE w Ostrowcu Św. funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System nadzoru epidemiologicznego i chorób zakaźnych – Rejestr Ognisk Epidemicznych;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- SBŻ II – System Bezpieczeństwa Żywności;
- RASFF – Krajowy System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach;
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- ESND – Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. obejmuje swoim nadzorem powiat ostrowiecki liczący 10 8964 mieszkańców (stan na 31.12.2020 r.) tj.:

- ▶ 3 miasta: Ostrowiec Św., Ćmielów, Kunów;
- ▶ 1 gminę miejską: Ostrowiec Św.;
- ▶ 2 gminy wiejsko-miejskie: Ćmielów, Kunów;
- ▶ 3 gminy wiejskie: Bałtów, Bodzechów, Waśniów.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie czynniki środowiskowe były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

W roku 2020 przeprowadzono 8000 kontroli oraz wizytacji, wydano 6133 decyzje merytoryczne i 115 decyzji płatniczych, 23 postanowienia, 1 tytuł wykonawczy, nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 3700,00 zł oraz zajęto 104 stanowiska w zakresie zadań nadzoru zapobiegawczego.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, wody z kąpielisk i basenów, nadzoru nad środkami zastępczymi pobrano do badań 284 próby, w tym 83 próby wody, 201 prób żywności.

Przeprowadzono 63 badania dotyczące higienicznej oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymogami ergonomii oraz wykonano 177 oznaczeń fizycznych.

W dalszym ciągu doskonalono system zarządzania w działalności kontrolnej w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17020 gwarantując uzyskiwanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą z tablic wynikowych sprawozdań statystycznych za rok 2020 realizowanych przez PSSE w Ostrowcu Św. w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce związaną z wystąpieniem epidemii COVID-19 wywołanej zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-02, 2020 rok był szczególnym czasem dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane dotychczas w szerokim spektrum w każdym aspekcie życia, pracy, nauki i wypoczynku człowieka zostały ograniczone na rzecz działalności przeciwepidemicznej skoncentrowanej w głównej mierze na zapobieganiu i ograniczeniu szerzenia się transmisji wirusa.

W związku z pojawieniem się nowej choroby zakaźnej poważnie zagrożone zostało także bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu ostrowieckiego. Priorytetem dla Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. było monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu ostrowieckiego oraz podejmowanie działań wynikających z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Zakres planowych działań kontrolnych w obiektach znajdujących się pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej został zmniejszony w celu skierowania wszystkich sił i zasobów kadrowych na działania związane z zabezpieczeniem epidemiologicznym oraz edukacją z zakresu higieny, zapobiegania chorobom, w tym przede wszystkim COVID-19. Realizowano działania kontrolne ukierunkowane na zakłady wysokiego ryzyka, interwencje, działania w systemie RASFF oraz kontrole na wiosek inwestora i wynikające z prowadzonych postępowań administracyjnych.

Mniejsza liczba kompleksowych kontroli sanitarnych i związanych z nimi ocen stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów oraz niemożność realizacji założonych planów próbek wody, środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, produktów kosmetycznych w zakresie badań fizykochemicznych w związku z zagrożeniem epidemicznym i wprowadzonymi ograniczeniami działalności podmiotów sprawiły, że dane statystyczne zawarte w raporcie, stanowiące porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, wyników badań i kontroli w zakresie m.in.: warunków zdrowotnych żywności i żywienia, jakości wody do spożycia, higieny pracy, warunków nauczania i wychowania, odnoszą się do mniejszej liczby obiektów w porównaniu z rokiem ubiegłym.

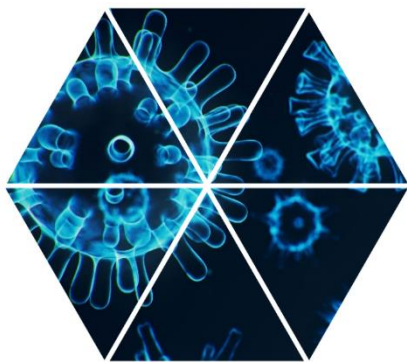
Pandemia koronawirusa wymogła na pracownikach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej opanowanie nowych kompetencji, posiadanie wiedzy na temat koronawirusa i postępowania z nim, niezależnie od dotychczas zajmowanego stanowiska i działu.

Nałożone na Inspekcję Sanitarną zadania dotyczyły wszelkich aspektów walki z epidemią. Praca Inspekcji Sanitarnej w kontekście pandemii koronawirusa była stałą gotowością do pracy i współpracy z wieloma różnymi organami i podmiotami oraz do koordynowania rozmaitych działań pod presją czasu, przy jednoczesnej świadomości bardzo dużej odpowiedzialności za wszystkie podejmowane decyzje.

Wszelkie informacje dotyczące działań prowadzonych w 2020 r. przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. celem zachowania lub przywrócenia bezpieczeństwa zdrowotnego lokalnego społeczeństwa zawarto w kolejnych rozdziałach publikacji.

1. DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM ORAZ ROZPRZESTRZENIANIU SIĘ KORONAWIRUSA SARS-COV-2

Państwowa Inspekcja Sanitarna została powołana aby realizować zadania dotyczące zdrowia publicznego. Ich wykonywanie polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną związaną z pandemią COVID-19, czyli ostrej choroby zakaźnej układu oddechowego wywołanej zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 w 2020 r. na organach Państwowej Inspekcji Sanitarnej spoczęła szczególna rola.

1.1. Epidemia COVID-19 na świecie i w Polsce.

Pierwsze doniesienia o przypadkach zapalenia płuc o nieznanym pochodzeniu u osób związanych z chińskim Wuhan Huanan Seafood Wholesale Market - targiem, na którym sprzedawane są owoce morza i żywe zwierzęta pojawiały się pod koniec 2019 r. Najbardziej prawdopodobną hipotezą dotyczącą zakażenia ludzi koronawirusem SARS-CoV-2 było jego przejście z rezerwuaru naturalnego poprzez zwierzęcego nosiciela pośredniego.

09.01.2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podała informację, że w mieście Wuhan w środkowych Chinach występuje tajemnicze zapalenie płuc związane z zakażeniem nieznanym dotąd koronawirusem. Pierwszy prawdopodobny przypadek miał zostać ujawniony w listopadzie 2019 r., siedem kolejnych w grudniu 2019 r. W połowie stycznia 2020 r. wirus rozprzestrzenił się w całym Chinach. W dniu 11.02.2020 r. WHO ogłosiła, że oficjalną nazwą choroby zakaźnej wywoływanej przez nowego wirusa należącego do rodziny koronawirusów, będzie COVID-19 (ang. *Corona-Virus-Disease-2019* – choroba koronawirusa roku 2019).

24 stycznia 2020 r. Francja jako pierwsza w Europie zgłosiła pierwsze przypadki zakażenia SARS-CoV-2. Obaj pacjenci powrócili z Wuhan, czyli epicentrum choroby. Z uwagi na zasięg szerzących się zakażeń już w marcu 2020 r. przez WHO została ogłoszona pandemia COVID-19. W 2020 r. zachorowania na COVID-19 potwierdzono na wszystkich kontynentach kuli ziemskiej, ostatnim stała się w grudniu 2020 Antarktyda.

Od 4 marca 2020 są notowane zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w Polsce. Pierwszego pacjenta zakażonego koronawirusem SARS-CoV-2 w Polsce zdiagnozowano w Zielonej Górze. Pierwsze osoby, u których rozpoznano zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2 w województwie świętokrzyskim stanowiła para mieszkańców powiatu ostrowieckiego powracających do kraju z Norwegii. Badania potwierdzające obecność RNA wirusa SARS-CoV-2 w badanych próbkach pobranych od tych osób zostały wykonane w dniu 12.03.2020 r. W przebiegu choroby COVID-19 zarówno mężczyzna jak i kobieta byli hospitalizowani.

1.2. Charakterystyka działań prowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Pandemia COVID-19 mimo wprowadzanych ograniczeń i działań zapobiegawczych podjętych w krajach, które objęła swym zasięgiem, w niedługim czasie rozprzestrzeniła się i dotarła także do Polski.

Dostosowanie do dynamicznie zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej wymagało szybkiego wdrożenia efektywnych działań, które pozwoliłyby zahamować lawinowy wzrost zachorowań.

W 2020 r. działalność Inspekcji Sanitarnej została zdeterminowana przez epidemię i była ukierunkowana na inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności na rzecz zdrowia mieszkańców powiatu ostrowieckiego w dobie epidemii Covid-19.

Na mocy stosownych przepisów Inspekcja Sanitarna uzyskała szereg uprawnień do prowadzenia działań mających na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2.

2 marca 2020 r. została uchwalona przez Sejm RP ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020.1842 z późn. zm.). Wchodząc w życie 8 marca 2020 r. znowelizowała ona szereg ustaw, m.in. ustawę o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi umożliwiając użycie w walce z COVID-19 i jego skutkami środków administracyjnych, budżetowych i epidemiologicznych.

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.) określa zasady i tryb zapobiegania oraz zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej u ludzi, wywołanej tym wirusem, w tym zasady i tryb podejmowania działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się tej choroby zakaźnej oraz zadania organów administracji publicznej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażenia lub choroby zakaźnej.

Przepisy tej ustawy stanowiły podstawę prawną do nakładania przez państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w drodze decyzji administracyjnej kary pieniężnej w kwocie do 30 000 zł. na osoby naruszające obowiązek hospitalizacji, kwarantanny lub izolacji w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem lub zwalczaniem COVID-19.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1845 z późn. zm.) państwowy powiatowy inspektor sanitarny mógł, w drodze decyzji, nałożyć na osobę zakażoną lub chorą na chorobę zakaźną albo osobę podejrzaną o zakażenie lub chorobę zakaźną, lub osobę, która miała styczność ze źródłem biologicznego czynnika chorobotwórczego, określone obowiązki, w tym obowiązek poddania się nadzorowi epidemiologicznemu, kwarantannie, hospitalizacji, izolacji, izolacji w warunkach domowych. Na podstawie przepisów ww. ustawy na osoby niestosujące się do ustanowionych w stanie epidemii nakazów, zakazów lub ograniczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. nakładał administracyjne kary pieniężne w wysokości od 5000 zł do 30 000 zł.

W świetle zapisów wprowadzonych w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195) Główny Inspektor Sanitarny lub działający z jego upoważnienia inny organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej mógł wydawać osobom prawnym, osobom fizycznym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej:

- decyzje nakładające obowiązek podjęcia określonych czynności zapobiegawczych lub kontrolnych oraz żądać od nich informacji w tym zakresie
- zalecenia i wytyczne określające sposób postępowania w trakcie realizacji zadań w przypadku stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo w razie niebezpieczeństwa szerzenia się zakażenia lub choroby zakaźnej, które może stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego, w szczególności wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej lub wysoce zakaźnej, o których mowa w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w związku z ryzykiem zawleczenia na obszar Polski nowego koronawirusa, a następnie wystąpieniem stanu epidemii w Polsce

wywołanym zakażeniami SARS-CoV-2 prowadził szereg działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Od marca 2020 r. pracownicy wszystkich Sekcji oprócz realizacji obowiązków i zadań ustawowych uczestniczyli w działaniach dotyczących zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Św.

Pandemia koronawirusa wymogła na pracownikach powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych posiadanie wiedzy na temat koronawirusa i postępowania z nim, niezależnie od dotychczas zajmowanego stanowiska i działu.

Praca Inspekcji Sanitarnej w kontekście pandemii koronawirusa była stałą gotowością do pracy i współpracy z wieloma różnymi organami i podmiotami oraz do koordynowania rozmaitych działań pod presją czasu, przy jednoczesnej świadomości bardzo dużej odpowiedzialności za wszystkie podejmowane decyzje.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. na bieżąco monitorował sytuację epidemiologiczną w rejonie, prowadząc czynności o charakterze prewencyjnym i podejmując działania mające na celu przerwanie lokalnych transmisji wirusa.

Celem ułatwienia interesantom kontaktu z Inspekcją Sanitarną od początku epidemii zostały uruchomione dodatkowe numery telefonów alarmowych, pod którymi pracownicy PSSE w Ostrowcu Św. pełnili całodobowe dyżury przez 7 dni w tygodniu odpowiadając na liczne zapytania mieszkańców powiatu ostrowieckiego w temacie zakażeń koronawirusem.

Prowadzono nadzór nad osobami powracającymi z krajów objętych transmisją SARS-CoV-2. Na bieżąco monitorowano sytuację w zakresie hospitalizacji osób z podejrzeniem i potwierdzonym zachorowaniem na COVID-19. Prowadzono dochodzenia epidemiologiczne, przeprowadzano wywiady epidemiologiczne, opracowywano formularze zgłoszeń.

Do zakresu czynności wykonywanych przez pracowników Inspekcji Sanitarnej należało także wprowadzanie do teleinformatycznego systemu Ewidencji Wjazdów do Polski (EWP 2.0 a następnie 3.0) informacji o nałożonych na obywateli środkach nadzoru oraz aktualizacja tych danych. Wspomniany system był podstawową bazą do pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z działaniami podejmowanymi w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa SARS-CoV-2.

W dobie epidemii stosowano wszelkie narzędzia wspierające walkę z zakażeniami SARS-CoV-2 w zakresie powierzonym przez GIS, tj. korzystano z aplikacji mobilnych, stron internetowych, systemów serwerowych i telekomunikacyjnych, a także innego oprogramowania służącego digitalizacji procesów realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wszelkie istotne informacje na temat koronawirusa były na bieżąco aktualizowane i zamieszczane na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św.: www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski oraz przekazywane lokalnym mediom.

Na terenie PSSE w Ostrowcu Św. zorganizowano formę wizualną, na której umieszczono materiały informacyjne na temat koronawirusa.

Na stronie internetowej zamieszczono Apel Głównego Inspektora Sanitarnego o przestrzeganiu zaleceń Państwowej Inspekcji Sanitarnej i stosowaniu się do wytycznych służb sanitarnych w zakresie kwarantanny i zasad higieny, wytyczne przeciwepidemiczne GIS dla placówek oświatowych, przedszkoli, wytyczne GIS oraz Ministra Klimatu w sprawie postępowania z odpadami wytwarzanymi w czasie trwania epidemii

1.3. Działania informacyjne/promocyjne i współpraca z podmiotami/urzędami

W dobie epidemii COVID-19 Inspekcja Sanitarna ściśle współpracowała z instytucjami publicznymi, podmiotami, przedsiębiorcami wykonującymi prace na rzecz obywateli celem ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.

1.3.1. Współpraca z podmiotami leczniczymi

Do podmiotów leczniczych na nadzorowanym terenie przesyłano aktualne informacje na temat koronawirusa SARS-CoV-2 tj.:

- przygotowane przez Ministerstwo Zdrowia algorytmy postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 tj.:
- „Schemat postępowania dla POZ, AOS, NiŚOZ”;
- „Schemat postępowania dla zespołów ratownictwa medycznego systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne”;
- „Informację Głównego Inspektora Sanitarnego dla szpitali w związku z dynamicznie rozwijająca się sytuacją epidemiologiczną związaną z szerzeniem się nowego koronawirusa SARS-CoV-2, Warszawa, 27.02.2020 r.”;
- otrzymaną od Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „Ankiety – określenie styczności personelu medycznego z przypadkiem COVID-19” pomocną przy ustalaniu rodzaju kontaktu personelu medycznego z przypadkiem podejrzenia/przypadkiem COVID-19;
- „Informację Głównego Inspektora Sanitarnego o ustawowych obowiązkach spoczywających na kierowniku szpitala w zakresie działań przeciwepidemicznych w podmiocie”;
- „Komunikat w sprawie dezynfekcji w podmiotach leczniczych” Głównego Inspektora Sanitarnego z 08.10.0202;
- „Komunikat nr 12 Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Nefrologii w sprawie ochrony personelu Stacji Dializ przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 oraz leczenia dializami osób z COVID-19;
- materiały zawierające wskazówki mogące ułatwić pierwszy kontakt z małym dzieckiem osób zajmujących się transportem medycznym dzieci chorych w czasie pandemii;
- informacje na temat stosowania środków ochrony indywidualnej w trakcie opieki nad osobami zakażonymi, przebywającymi w izolatorium

Do Niepublicznego Zakładu Pielęgniarstwa Środowiskowego „Szkolmed” oraz do Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Centyl” wystosowano pisma z prośbą o przeprowadzenie przez pielęgniarki nadzorujące profilaktyczną opiekę medyczną w placówkach oświatowych pogadań z uczniami na temat przestrzegania zasad higieny.

Przez cały okres epidemii COVID-19 prowadzono ścisłą współpracę z pracownikami podmiotów leczniczych w zakresie ustalania numerów telefonów kontaktowych do pacjentów z potwierdzonym zakażeniem w kierunku SARS-CoV-2 lub osób przez nie upoważnionych do kontaktu celem sprawowania nadzoru epidemiologicznego, w tym prowadzenia dochodzeń epidemiologicznych i monitorowania sytuacji wynikającej z zagrożenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu ostrowieckiego.

W okresie wdrażania aplikacji e-gabinet w podmiotach leczniczych i przy problemach technicznych z obsługą programu, pracownicy PSSE w Ostrowcu Św. na prośbę lekarzy POZ zgłaszali na stosownym druku do WSSE w Kielcach konieczność dostania karetki wymazowej do pacjentów niesamodzielnych.

1.3.2. Współpraca z organami prowadzącymi/dyrektorami szkół i placówek

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną i potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem do organów prowadzących, szkół i placówek oświatowych oraz opiekuńczo -wychowawczych przesłano drogą elektroniczną zalecenia higieniczne a także ulotki z prośbą o ich umieszczenie w widocznych miejscach w budynku w celu m.in. promowania zachowań prozdrowotnych oraz zasad prawidłowej higieny rąk:

- „Jak skutecznie myć ręce?”;
- „Koronawirus - Pamiętaj!!!”;
- „Koronawirus - Jak zapobiegać zakażeniu? Infolinia”;
- Plakat „Koronawirus - Jak zapobiegać zakażeniu?”.

Zobowiązano dyrektorów szkół i placówek do udzielenia informacji o podjętych działaniach w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w placówkach oraz metodach zapobiegania zakażeniom w związku z sytuacją epidemiologiczną dotyczącą wirusa SARS-CoV-2. Przekazano zalecenia GIS w zakresie korzystania przez dzieci i młodzież ze źródełek i fontann wody do picia znajdujących się w placówkach w celu zapoznania się z aktualnymi wytycznymi higienicznymi celem wdrożenia środków zapobiegawczych mogących wpłynąć na ograniczenia ryzyka przenoszenia infekcji w wyniku korzystania ze źródełek i fontann.

Na bieżąco przekazywano organom prowadzącym i dyrektorom placówek:

- „Informację Głównego Inspektora Sanitarnego dla dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem, Warszawa, 27.02.2020 r.”;
- aktualne wytyczne przeciwepidemiczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wytyczne Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3;
- stanowisko GIS dotyczące żywienia w przedszkolu/żłobku oraz stosowania środków do dezynfekcji rąk u dzieci;
- doprecyzowanie wytycznych GIS w zakresie czyszczenia wykładziny dywanowej w placówce;
- stanowisko GIS dotyczące warunków i zasad przeprowadzania egzaminu maturalnego w domu ucznia;
- wytyczne „Przygotowanie do egzaminów zewnętrznych w 2020 r.”;
- „Wytyczne przeciwepidemiczne GIS dla przedszkoli/żłobków” - druga aktualizacja.

W czerwcu przeprowadzono w placówkach oświatowych 18 kontroli w związku z realizacją wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i Ministerstwa Edukacji Narodowej dotyczących organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego (10 kontroli) oraz ósmoklasisty (8 kontroli). Kontrole wykazały, iż placówki oświatowe zostały odpowiednio przygotowane do przeprowadzenia egzaminów.

W związku z możliwością powrotu uczniów do szkół we wrześniu 2020 r. do organów prowadzących oraz dyrektorów placówek przesłano:

- stanowisko Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny
- z dnia 19 marca 2020 r. dotyczące koniecznego zakresu mycia i dezynfekcji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej w obiektach użyteczności publicznej w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19;
- zaktualizowane „Wytyczne przeciwepidemiczne GIS z dnia 2 lipca 2020 r. (trzecia aktualizacja) dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3”;
- aktualne wytyczne MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r. z prośbą o opracowanie i przestanie regulaminów wewnętrznych bądź procedur zapewniających bezpieczny powrót do szkół i placówek w roku szkolnym 2020/2021, higieniczne warunki pobytu w placówkach oraz zminimalizują ryzyko wystąpienia zagrożenia SARS-CoV-2;
- do przedszkoli i żłobków wystosowano pismo, w którym przesłano materiały zawierające wskazówki mogące ułatwić pierwszy kontakt z małym dzieckiem osób zajmujących się transportem medycznym dzieci chorych w czasie pandemii jak również materiały zawierające bajki mogące ułatwić pierwszy kontakt medyczny z małym dzieckiem i zminimalizować u niego stres.

Kwestie przeciwepidemiczne oraz związane z organizacją nauki w szkołach, zostały dodatkowo omówione w trakcie dwóch spotkań zorganizowanych z dyrektorami szkół i placówek oświatowych oraz organami założycielskimi jeszcze przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Omówiono sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu ostrowieckiego, warianty funkcjonowania placówek od 1 września 2020 r., czynności/kroki podejmowane przez PPIŚ w Ostrowcu Św. w celu wydania opinii o przejściu szkoły z trybu nauczania stacjonarnego na tryb nauczania hybrydowego/zdalnego, tryb postępowania w przypadku

stwierdzenia podejrzenia i zakażeniem koronawirusem ucznia, pracownika placówki oświatowej bądź domownika.

W celu usprawnienia kontaktów ze wszystkimi placówkami oświatowymi na nadzorowanym terenie PPIS w Ostrowcu Św. zobowiązał dyrektorów do wyznaczenia i przekazania danych osoby/koordynatora ds. COVID-19 w placówce wraz z numerem telefonu celem szybkiego i skutecznego kontaktu, niezbędnego do prowadzenia dochodzeń epidemiologicznych. Ustalono ścieżkę szybkiego kontaktu pomiędzy PPIS, a dyrektorami poprzez dedykowany nr telefonu i adres e-mail.

Dodatkowym zakresem przeprowadzonych kontroli placówek oświatowych była ocena wdrożenia i realizacji „Wytycznych MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r.” oraz przestrzeganie przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 1356 z późn. zm.).

W trakcie kontroli poddawano ocenie dokumentację oraz wdrożenie wytycznych w placówce. W procedurach ujęto nowe zasady obejmujące m. in.:

- uruchomienie kilku wejść do placówki;
- rozdział czasowy: przyjscia i wyjscia do/ ze szkoły, wydawania obiadów, przerw;
- ograniczenie wejścia osób postronnych na teren szkoły;
- rozdział klas (blok dzieci młodszych i starszych);
- dedykowanie klas do 1 sali;
- w trakcie przerw międzylekcyjnych osoby przebywające na terenie szkoły zobowiązane są do zakrywania ust i nosa;
- pomiar temperatury ciała uczniów i personelu;
- stworzenie izolatoriów;
- zapewnienie zapasów środków dezynfekcyjnych oraz ochrony osobistej.

W związku z powrotem uczniów do szkół po czasowym unieruchomieniu placówek oświatowych od września 2020 roku wzmożono szczególny nadzór nad bezpiecznym funkcjonowaniem placówek w trybie stacjonarnym. Przeprowadzono ponadplanowe kontrole w zakresie: oceny przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2020/ 2021, wdrożenia i realizacji „Wytycznych MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r.” oraz w sprawie spełniania wymagań w zakresie COVID-19.

PPIS w Ostrowcu Św. w związku z planowanymi, dobrowolnymi badaniami dla nauczycieli klas I-III w kierunku wirusa SARS-COV-2 rozesłał tabelę do jednostek samorządu terytorialnego i do placówek oświatowych z prośbą o wypełnienie danych pracowników deklarujących chęć wykonania testu w kierunku wirusa SARS-COV-2.

1.3.3. Współpraca z jednostkami samorządowymi, firmami lokalnymi oraz obiektami użyteczności publicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w związku z ryzykiem zawleczenia na obszar Polski koronawirusa, a następnie koniecznością zapobiegania jego rozprzestrzeniania się podjął współpracę m.in. z jednostkami samorządowymi, firmami lokalnymi oraz obiektami użyteczności publicznej.

Z organami powiatowymi oraz urzędami administracji lokalnej PPIS prowadził współpracę w zakresie przekazywania informacji nt. podejmowanych działań.

Jednostkom samorządowym przekazano ulotki informacyjne nt. kwarantanny oraz link do spotów edukacyjnych z prośbą o umieszczenie na stronach internetowych oraz Wytyczne Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego dot. zasad bezpieczeństwa epidemiologicznego podczas wyborów

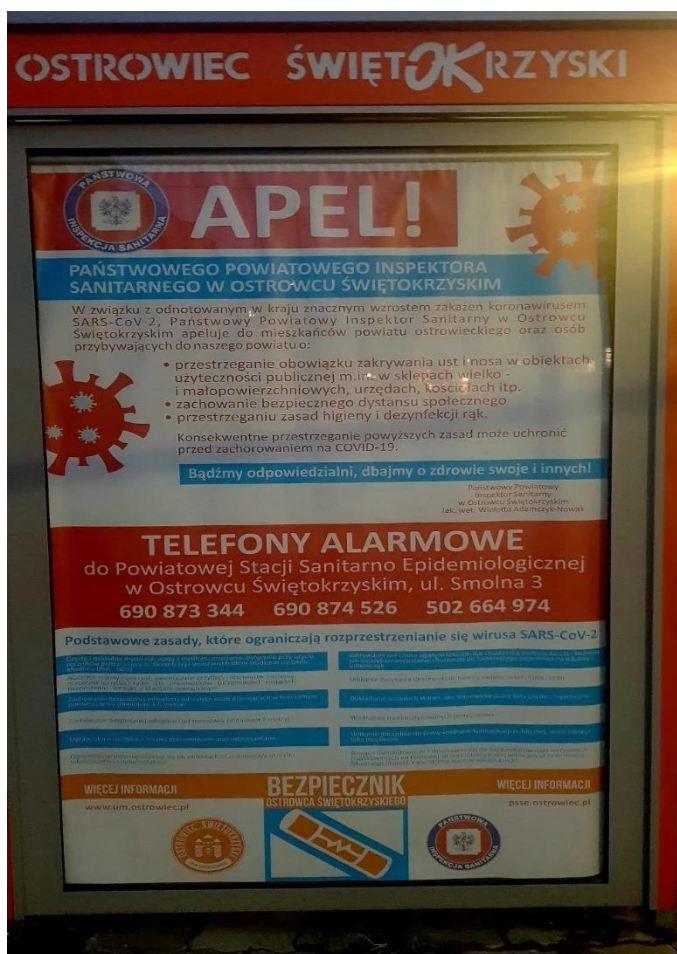
prezydenckich oraz sporządzane na bieżąco aktualne listy wyborców podlegających w dniu głosowania (I i II tura wyborów) obowiązkowej kwarantannie lub izolacji w warunkach domowych.

Urzędом gmin cyklicznie przekazywano dane teled adresowe osób poddanych obowiązkowej kwarantannie domowej lub izolacji w warunkach domowych w celu odbioru wytworzonych odpadów. Z jednostkami samorządowymi prowadzono współpracę dot. zanieczyszczenia przestrzeni miejskich przez zużyte środki ochrony osobistej (maseczek, rękawiczek), z jednostkami administracji publicznej - w zakresie funkcjonowania placów zabaw zlokalizowanych na otwartym powietrzu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w trosce bezpieczeństwa mieszkańców powiatu ostrowieckiego wystosował APEL DO MIESZKAŃCÓW POWIATU OSTROWIECKIEGO z dnia 07.08.2020 r. przypominający o przestrzeganiu obowiązku zakrywania ust i nosa w obiektach użyteczności publicznej i zachowaniu bezpiecznego dystansu społecznego a także przestrzeganiu zasad higieny i dezynfekcji rąk. W trakcie bieżących kontroli obiektów znajdujących się w nadzorze PPIS w Ostrowcu Św., wręczano właścicielom/dyrektorom/osobom upoważnionym „Apel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. skierowany do mieszkańców powiatu ostrowieckiego” w formie plakatu przypominającym o obowiązujących przepisach tj. zachowania dystansu społecznego, stosowaniu środków ochrony indywidualnej oraz przestrzegania zasad higieny i dezynfekcji rąk. Zobowiązano przedsiębiorców/właścicieli do umieszczenia Apelu w widocznych miejscach na terenie obiektów. Apel został dostarczony do wszystkich grup obiektów.

W ramach współpracy z Gminą Ostrowiec, której celem było przeciwdziałanie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2, Gmina Ostrowiec Świętokrzyski w uzgodnieniu z PPIS w Ostrowcu Św. uczestniczyła w publikacji „Apelu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. skierowanego do mieszkańców powiatu ostrowieckiego” poprzez:

- ▶ wydruk oraz rozwieszenie plakatów formatu ok.197x118cm na podświetlanych wiatkach przystankowych na terenie miasta Ostrowca Św. w ilości 30 sztuk;
- ▶ wydruk oraz rozklejenie plakatów formatu A1 na słupach ogłoszeniowych na terenie miasta Ostrowca Św. w ilości 60 sztuk;
- ▶ nagranie oraz emisję treści apelu na potrzeby radiowęzła Targowiska Miejskiego, który był emitowany kilka razy dziennie w każdy dzień targowy;
- ▶ umieszczenie grafiki plakatu z apelem w 2 wydaniach Gazety Ostrowieckiej;
- ▶ umieszczenie grafiki plakatu w mediach społecznościowych (oficjalny profil miasta, Fanpage ostrowczanie, spotted Ostrowiec, Ostrowiec News).

Zdjęcie 1. Plakat z Apelem PPIS w Ostrowcu Św. zamieszony w podświetlonej gablocie jednego z przystanków autobusowych w Ostrowcu Św.

Zdjęcie 3. Wiata przystankowa na al. Jana Pawła II w Ostrowcu Św. z umieszczonym Apelem PPIS w Ostrowcu Św.

Zdjęcie 2. Plakat formatu A1 z apelem PPIS w Ostrowcu Św. na jednym ze słupów ogłoszeniowych na terenie miasta Ostrowca Św.

APEL

**Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

**DO
MIESZKAŃCÓW
POWIATU OSTROWIECKIEGO**

Szanowni Państwo!

W związku z odnotowanym w kraju znacznym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim apeluje do mieszkańców powiatu ostrowieckiego oraz osób przybywających do naszego powiatu o przestrzeganie obowiązku **zakrywania ust i nosa** w obiektach użyteczności publicznej m.in. w sklepach wielko- i małopowierzchniowych, urzędach, kościołach itp. Pamiętajmy także o zachowaniu **bezpiecznego dystansu społecznego** oraz o przestrzeganiu zasad **higieny i dezynfekcji rąk**.

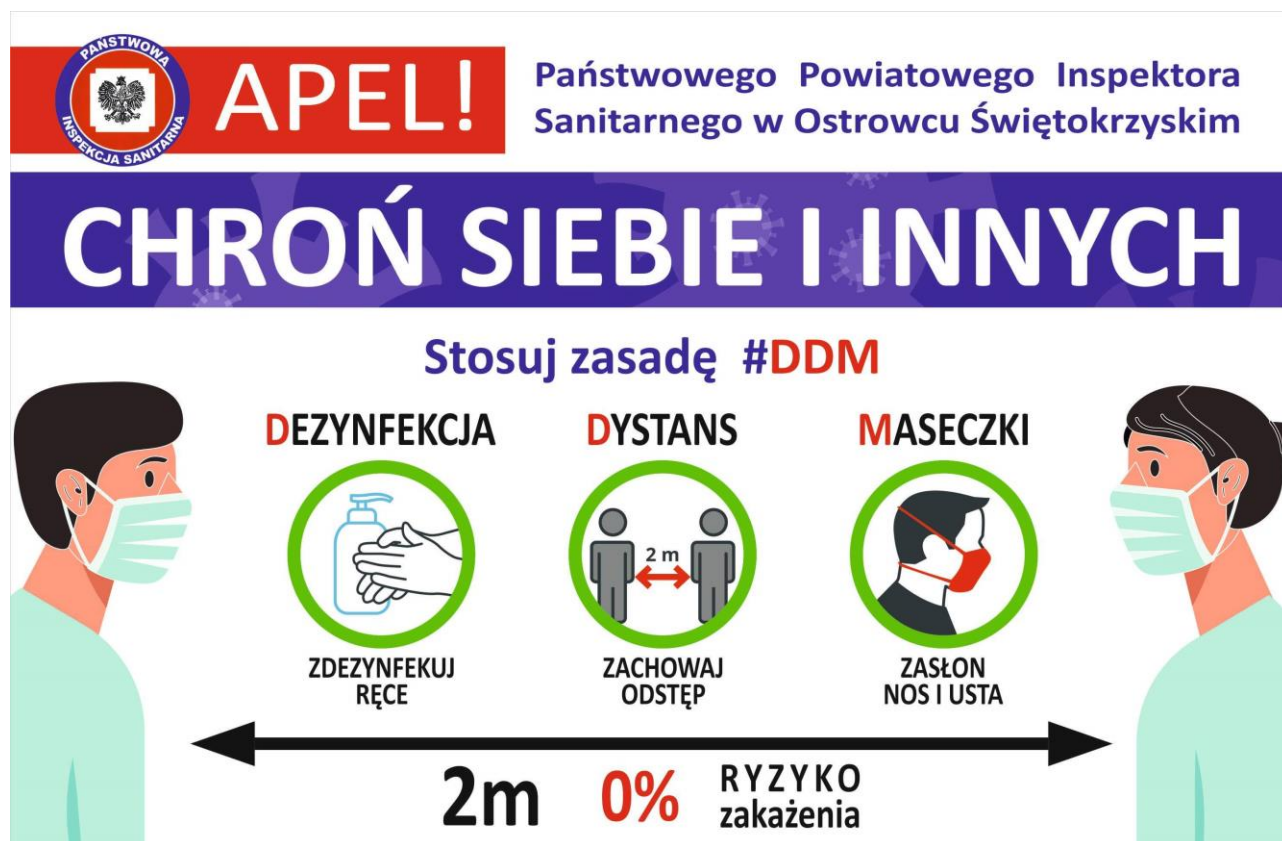
W trosce o Państwa zdrowie i zdrowie nas wszystkich, konsekwentne przestrzeganie powyższych zasad bezpieczeństwa może uchronić przed zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2 wywołującym zachorowanie na COVID-19.

Bądźmy odpowiedzialni, dbajmy o swoje zdrowie i zdrowie innych!

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowcu Świętokrzyskim
lek. wet. Wioletta Adamczyk-Nowak*

Zdjęcie 4. „Apel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. skierowany do mieszkańców powiatu ostrowieckiego”.

W związku z trwającym stanem epidemii i narastającą liczbą osób zakażonych SARS-CoV-2 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. przygotował we wrześniu kolejny „Apel dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego DDM” w formie plakatu (informacja słowno-graficzna) w ramach kampanii DDM - Dystans społeczny, Dezynfekcja, Maseczki. Akcja miała na celu zwrócenie szczególnej uwagi na stosowanie zasady DDM jako skutecznej metody walki o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców powiatu ostrowieckiego oraz sposób na zminimalizowanie ryzyka zakażenia nie tylko koronawirusem SARS-CoV-2, ale także wirusem grypy i innymi drobnoustrojami, które pojawią się w sezonie jesienno-zimowym.

Zdjęcie 5. „Apel dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego DDM”.

Plakat „Apel dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego DDM” był rozpowszechniany na nadzorowanym terenie, we własnym zakresie oraz przy współpracy jednostek samorządowych i lokalnych mediów, celem dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców.

PPIS w Ostrowcu Św. przekazał apel drogą elektroniczną z prośbą o jego umieszczenie w łatwo dostępnych i widocznych miejscach m. in. do zakładów pracy, spółdzielni mieszkaniowych, parafii, zakładów usług pogrzebowych, sklepów spożywczych, piekarni, aptek, hoteli, bibliotek, domów kultury, publicznych i niepublicznych placówek oświatowych, przychodni, firm transportu publicznego, do jednostek samorządu terytorialnego w celu rozpowszechnienia na swoim terenie, w obiektach użyteczności publicznej a także lokalnym mediom z prośbą o jego rozpowszechnienie poprzez publikację na łamach gazet i stacji telewizyjnych, a także umieszczenie w prowadzonych mediach społecznościowych. Plakaty w wersji wielkoformatowej przekazano do organów prowadzących publiczne i niepubliczne placówki oświatowe celem ich przekazania placówkom oświatowym.

W ramach kampanii DDM w trakcie bieżących kontroli pracownicy poszczególnych sekcji przekazywali plakaty DDM w formacie A3 i A4 kontrolowanym przedsiębiorcom i pozostawiali w obiektach.

W miesiącu grudniu 2020 r. w ramach współpracy z Gminą Ostrowiec „Apel PPIS w Ostrowcu Św. dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego DDM” oraz ważne telefony i adresy w sprawach związanych z COVID-19 zamieszczone zostały w Podsumowaniu Pracy Samorządu Ostrowca Świętokrzyskiego Rok 2020 – samorządowy czas próby - nakład 20 tysięcy egzemplarzy w broszurze informacyjno-promocyjnej.

Współpraca z lokalnymi firmami oraz obiektami użyteczności publicznej w głównej mierze polegała na systematycznym przekazywaniu aktualnych wytycznych i zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego opracowanych we współpracy z poszczególnymi ministerstwami, Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego oraz Światową Organizacją Zdrowia, tj.:

- informacji dot. organizacji imprez masowych pod kątem oceny ryzyka celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego uczestnikom;
- informacji dot. zasad postępowania w podróży lotniczej oraz w portach lotniczych (13 biur podróży);
- informacji dla branży hotelarskiej, turystycznej i usługowej dot. działań mających na celu ograniczenie ryzyka związanego z przenoszeniem się wirusa SARS-CoV-2 za pośrednictwem systemów wentylacyjno-klimatyzacyjnych wewnątrz budynków użyteczności publicznej oraz wielkopowierzchniowych obiektów handlowych;
- plakatów oraz opracowanych instrukcji dot. zasad bezpieczeństwa skierowanych do aptek, domów pomocy społecznej, noclegowni, domów i klubów seniora oraz osiedlowych domów kultury;
- zasad postępowania ze zwłokami osób zmarłych na COVID-19, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony personelu zakładów pogrzebowych;
- dokumentów technicznych WHO skierowanych do zarządców urządzeń wodociągowych dot. najważniejszych zasad w zakresie zapobiegania COVID-19;
- informacji dot. odprowadzania ścieków ze szpitali celem zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców;
- raportu technicznego Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli chorób (ECDC) dot. odkażania pomieszczeń i przestrzeni publicznych przekazanego do urzędów gmin oraz spółdzielni mieszkaniowych;
- informacji dot. dezynfekcji/dekontaminacji ambulansów do przewozu chorych i działań ograniczających ryzyko szerzenia się infekcji SARS-CoV-2 oraz postępowania z odpadami medycznymi o właściwościach zakaźnych powstających w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2 skierowanych do zakładów opieki zdrowotnej;
- opinii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny dot. dezynfekcji pomieszczeń biurowych poprzez ozonowanie przekazanych do wiadomości urzędów gmin, spółdzielni mieszkaniowych, hoteli i innych;
- informacji nt. postępowania z odpadami medycznymi o właściwościach zakaźnych powstającymi w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych osób zakażonych wirusem przestanych do zakładów opieki zdrowotnej;
- informacji o aktualnych przepisach, zaleceniach i wytycznych dot. organizacji I komunii świętej, pielgrzymek i procesji przekazywanych parafiom na terenie powiatu ostrowieckiego;
- informacji o aktualnych warunkach korzystania z pływalni, saun i podobnych obiektów rekreacji podczas trwającej pandemii;
- informacji dotyczących skutecznych metod neutralizacji SARS-CoV2, ozonatorów i urządzeń do dezynfekcji pomieszczeń biurowych, zaplecza technicznego oraz urządzeń i pojazdów samochodowych (pisma do gmin i spółdzielni mieszkaniowych).

PSSE w Ostrowcu Św. prowadziła ścisłą współpracę z firmami zarządzającymi nieruchomościami w zakresie udostępniania danych adresowych lokali mieszkalnych, w których mieszkały osoby pozostające w kwarantannie bądź w izolacji domowej oraz przekazywania wytycznych/zaleceń w sprawie trybu postępowania w razie awarii w lokalu mieszkalnym objętym izolacją albo kwarantanną domową w związku z pandemią.

W związku z sytuacją epidemiologiczną dotyczącą zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na bieżąco przesyłano do nadzorowanych zakładów żywnościowo - żywnościowych przydatne materiały i wytyczne GIS do wykorzystania w celu zabezpieczenia przed zakażeniem oraz na bieżąco aktualizowano w powyższym zakresie stronę internetową.

Do Dyrektora Targowiska Miejskiego w Ostrowcu Św. przesłano pisma wraz z materiałami tj.: „Informacja przygotowana na podstawie rekomendacji Głównego Inspektora Sanitarnego dla branży handlowej w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem”, „Targowiska, bazy, na których sprzedawana jest żywność – zalecane działania zapobiegające zagrożeniu epidemiologicznemu COVID-19 (koronawirus)”, „Jak skutecznie myć ręce?”, „Jak zapobiegać zakażeniu koronawirusem SARS-CoV-2?”.

Do Galerii Ostrowiec i Łysica, marketów, zakładów żywienia zbiorowego przesłano materiały tj.: „Informacja przygotowana na podstawie rekomendacji Głównego Inspektora Sanitarnego dla branży handlowej w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem”, „Jak skutecznie myć ręce?”, „Jak zapobiegać zakażeniu koronawirusem SARS-CoV-2?”.

Z pracodawcami prowadzono współpracę w zakresie weryfikacji terminów odbywania obowiązkowej kwarantanny lub izolacji w warunkach domowych przez zatrudniony przez nich personel i wydawano w tym zakresie stosowne zaświadczenia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w nawiązaniu do wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oraz Głównego Inspektora Sanitarnego zalecił pracodawcom podjęcie następujących działań higienicznych zapobiegających szerzeniu się zakażeń w miejscu pracy:

- należy zwiększyć częstotliwość mycia rąk wodą z mydłem, a jeśli nie ma takiej możliwości dezynfekować je płynami/żelami na bazie alkoholu (min. 60%). Istnieje ryzyko przeniesienia wirusa z zanieczyszczonych powierzchni na rękach. Dlatego częste mycie rąk zmniejsza ryzyko zakażenia;
- należy unikać dotykania oczu, nosa i ust. Dłonie dotykają wielu powierzchni, które mogą być zanieczyszczone wirusem. Dotknięcie oczu, nosa lub ust zanieczyszczonymi rękami, może spowodować przeniesienie się wirusa z powierzchni na siebie;
- powierzchnie (np. biurka i stoły) i przedmioty (np. telefony, klawiatury) należy regularnie czyścić środkami dezynfekującymi. Kontakt z przedmiotami i powierzchniami zanieczyszczonymi skażoną wydzieliną z dróg oddechowych jest jednym ze sposobów szerzenia się COVID-19;
- należy regularnie dezynfekować telefony i nie korzystać z nich podczas spożywania posiłków. Na powierzchni telefonów komórkowych bardzo łatwo gromadzą się chorobotwórcze drobnoustroje. Telefony komórkowe mogą być dezynfekowane np.: wilgotnymi chusteczkami nasączonymi środkiem dezynfekującym;
- pojemniki ze środkami do dezynfekcji rąk należy umieścić w widocznych i łatwo dostępnych miejscach oraz dbać o to, by były regularnie uzupełniane;
- zaleca się rozwieszenie plakatów instruujących, jak prawidłowo myć ręce.
- Konieczności przestrzegania powyższych zasad należy informować różnymi kanałami, np. podczas spotkań z pracownikami, używając narzędzi do komunikacji wewnętrznej, zaleceniami od specjalistów ds. bezpieczeństwa i higieny pracy;
- zaleca się przeprowadzenie aktualizacji dokumentacji oceny narażenia pracowników w związku z zaistniałym stanem epidemii;
- opracowania szczegółowych wytycznych do funkcjonowania zakładów w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce.

Zdjęcie 6. Pracownicy ratownictwa medycznego.

W związku z trwającą epidemią wirusa SARS-CoV-2, pracodawcy podjęli szereg szczególnych działań, mających na celu zarówno utrzymanie ciągłości pracy w zakładzie, jak i zapewnianie właściwej ochrony zdrowia pracowników. W miarę możliwości, organizowano pracę zdalną lub modyfikację zadań i projektów w celu zwiększenia odległości między pracownikami korzystającymi w tym samym czasie ze wspólnych obszarów.

Wprowadzono system zmianowy i rotacyjny, a tam gdzie to niemożliwe, zapewniono pracownikom dodatkowe środki ochrony (maski ochronne, przyłbice, środki do dezynfekcji rąk i powierzchni). Opracowano zakładowe plany higieny, obejmujące dezynfekcję powierzchni użytkowych, sprzętu komputerowego, urządzeń i wyposażenia biurowego, samochodów firmowych, itp.

Wyznaczono miejsca, w których pracownicy/klienci mogą umyć ręce lub je zdezynfekować. Rozmieszczono plakaty na temat tego, jak skutecznie myć i dezynfekować ręce, o obowiązujących na terenie zakładu zasadach higieny (np. noszenie maseczek i rękawiczek, dystansowanie fizyczne).

Rozmieszczono plakaty o zagrożeniach związanych z CO-VID-19 oraz o sposobach rozpoznawania jego objawów.

Weryfikowano tzw. dobre praktyki higieniczne oraz procedury HACCP w celu wychwycenia ewentualnych luk lub możliwych dróg zanieczyszczeń. Opracowano procedury postępowania w przypadku podejrzenia u pracownika/kontrahenta/klienta zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Wyznaczono bezpieczne odległości (np. za pomocą taśmy samoprzylepnej lub farby), w jakich można stawać w kolejkach.

Ograniczono do niezbędnego minimum spotkania i narady wewnętrzne. Tam gdzie było to możliwe przeprowadzano je przy otwartych oknach z zachowaniem zalecanych odległości pomiędzy uczestnikami (2 m).

Wprowadzono różne godziny przerw, zmniejszono liczby pracowników korzystających ze wspólnych obszarów w danym czasie (np. myjnie, stołówki, pomieszczenia socjalne). Ustalono możliwie małe, stałe zespoły osób, co pozwoliło dodatkowo zredukować wewnątrzzakładowe kontakty pomiędzy pracownikami i zagwarantowało ciągłość produkcji.

1.3.4. Współpraca z mediami

Przez cały okres epidemii COVID-19 w 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. współpracował ze wszystkimi mediami odpowiadając na kierowane zapytania, przekazując redakcjom informacje nt. sytuacji epidemiologicznej w zakresie COVID-19 w powiecie ostrowieckim. Udzielał informacji dotyczących m.in. większych ognisk zachorowań na COVID-19 w powiecie ostrowieckim, liczby kontroli/wizytacji przeprowadzanych pod kątem spełnienia wymagań zabezpieczenia w zakresie COVID-19 i przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych, sytuacji epidemiologicznej w szkołach i placówkach.

Na łamach lokalnych gazet, w rozgłoszeniach radiowych i stacjach telewizyjnych oraz w prowadzonych mediach społecznościowych prezentowane były najważniejsze informacje w zakresie COVID-19, w tym rekomendacje z profilaktyki zdrowotnej oraz link do filmu edukacyjnego o przedmiotowej tematyce.

Dzięki mediom wszelkie informacje docierały do dedykowanej grupy odbiorców. Za ich pośrednictwem upubliczniono m.in. Apel Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 08.03.2020 r. o przestrzeganie zaleceń Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z występowaniem koronawirusa w Polsce, informacje nt. zwalczania nowego koronawirusa (SARS-CoV-2), informacje dotyczące sposobu postępowania dla osób powracających z zagranicy oraz materiały edukacyjne dot. koronawirusa, ulotki informacyjne dotyczące kwarantanny oraz link do spotów edukacyjnych.

1.3.5. Współpraca z MOPS/GOPS

W trakcie przeprowadzanych wywiadów epidemiologicznych z osobami objętymi izolacją domową oraz poddanyymi obowiązkowej kwarantannie pracownicy PSSE w Ostrowcu Św. pozyskiwali informacje nt. ewentualnej potrzeby pomocy ze strony ośrodków pomocy społecznej w związku z ograniczoną możliwością przemieszczania się rozmówców.

Przez cały okres epidemii sporządzano dzienne wykazy osób zgłaszających potrzebę uzyskania wsparcia ze strony ośrodków pomocy społecznej i przesyłano je do ośrodków właściwych ze względu na miejsce odbywania kwarantanny/izolacji poszczególnych osób.

Charakter wsparcia (zapewnienie środków spożywczych, artykułów higienicznych, zakup leków) był ustalany indywidualnie w drodze kontaktu pracowników MOPS/GOPS z osobami wykazanymi na listach.

Zdjęcie 7. Kabina dezynfekująca w Domu Pomocy Społecznej.

1.3.6. Współpraca z Komendą Powiatową Policji

W działaniach podejmowanych celem ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa Inspekcja Sanitarna prowadziła ścisłą współpracę z Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Św.

Funkcjonariuszom Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. prowadzącym nadzór nad przestrzeganiem obowiązku kwarantanny przekazywano informacje o czasowej nieobecności osób w miejscu odbywania kwarantanny/izolacji domowej w związku z koniecznością wykonywania testów diagnostycznych w kierunku SARS-CoV-2 bądź dializ oraz dojazdu do punktu pobrania materiału biologicznego do diagnostyki laboratoryjnej lub Stacji Dializ i powrotu do miejsca odbywania kwarantanny albo izolacji w warunkach domowych.

Na przesłane z KPP w Ostrowcu Św. wnioski o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych przesyłano informacje nt. osób objętych kwarantanną zgodnie z zakresem wskazanym przez wnioskodawcę w pismach.

Koordinowano działania związane z miejscem kwarantanny instytucjonalnej na terenie powiatu ostrowieckiego. Do zadań pracowników PSSE w Ostrowcu Św. należało codzienne raportowanie do KPP w Ostrowcu Św. (oraz do Starostwa Powiatowego) aktualnej listy osób odbywających kwarantannę w wyznaczonym miejscu kwarantanny zbiorowej tj. w Bursie Szkolnej w Ostrowcu Św., os. Słoneczne 48 wraz z datami obowiązywania kwarantanny.

W przypadku braku bądź zamieszczenia błędnych numerów telefonów we wpisach wprowadzonych do systemu EWP 3.0 osób objętych izolacją domową z uwagi na pozytywny wynik badania w kierunku SARS-CoV-2, funkcjonariusze policji podjeżdżając pod wskazany adres ustalali i przekazywali pracownikom PSSE w Ostrowcu Św. właściwe dane kontaktowe do wskazanych osób.

W oparciu o przesłane z Komendy Powiatowej Policji/Komisariatów Policji notatki urzędowe dot. naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 sporządzone przez funkcjonariuszy policji Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. czynił ustalenia naruszenia ww. obowiązku wszczynając postępowania administracyjne, skutkujące wydaniem decyzji nakładających administracyjną karę pieniężną za naruszenie obowiązujących obostrzeń bądź decyzji o odstąpieniu od nałożenia administracyjnych kar pieniężnych.

1.3.7. Współpraca z laboratoriami

Przez cały okres epidemii w ramach prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, opracowywania ogniska epidemicznych oraz kierowanych do PSSE wniosków z prośbą o skierowanie na wymaz (np. z placówek opieki długoterminowej) na bieżąco przez 7 dni w tygodniu zlecano badania diagnostyczne przygotowując i przysyłając do WSSE w Kielcach tabele z wykazami osób wskazanych do pobierania prób w kierunku SARS-CoV-2 przez zespół RM.

W przypadku osób kierowanych do badań w kierunku COVID-19 w mobilnym punkcie poboru wymazów właściwe tabele przysyłano do laboratorium Cortem Medic w Ostrowcu Św. przy ul. Świętokrzyskiej 11. Każdorazowo zlecenia wymazów osób kierowanych do diagnostyki w kierunku COVID-19 wprowadzono do systemu EWP.

Z laboratoriami prowadzono także ścisłą współpracę w celu pozyskania wyników badań diagnostycznych w kierunku SARS-CoV-2. W przypadku ALAB Laboratoria pracownicy PSSE w Ostrowcu Św. samodzielnie logowali się na stronie internetowej placówki celem wyszukania i pobrania wyników badań osób zleconych na wymazy. Wysyłali do laboratorium wiadomości e-mail z prośbą o przesłanie drogą elektroniczną sprawozdań z badań osób, których wyniki nie były widoczne na stronie laboratorium po zalogowaniu się upoważnionych pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. oraz przysyłali wnioski o skorygowanie danych w sprawozdaniach z badań.

1.4. Charakterystyka większych ognisk i dochodzeń epidemiologicznych prowadzonych na przestrzeni poszczególnych kwartałów 2020 roku

Na znaczny wynik zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 w powiecie ostrowieckim wpływały przede wszystkim małe rozproszone ogniska domowe lub wręcz pojedyncze przypadki zakażeń występujące m.in. na terenach zakładów pracy czy placówek oświatowo-wychowawczych, które nie musiały być powiązane ze sobą epidemiologicznie i mogło występować kilka jednocześnie źródeł zakażenia (np. chorzy współdomownicy). Największe ogniska epidemiczne związane z zachorowaniem na COVID-19 na terenie powiatu ostrowieckiego wystąpiły w ZOZ w Ostrowcu Św. i placówkach opieki długoterminowej.

1.4.1. Sytuacja epidemiologiczna w Zespole Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Św., ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Św.

Zauważalny wzrost zachorowań na COVID-19 w powiecie ostrowieckim stwierdzono w II kwartale 2020 r. W maju potwierdzono przypadek zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 u pacjenta Oddziału Chirurgii Ogólnej, Kardiologii oraz personelu Oddziału Wewnętrznego I Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Św., ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Św. Ognisko epidemiczne koronawirusa SARS-CoV-2 wystąpiło na Oddziale Wewnętrznym II, Neurologii, w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym oraz Stacji Dializ, działającej na Oddziale Wewnętrznym II.

W czerwcu zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2 zostało potwierdzone u pacjenta Oddziału Ginekologiczno-Położniczego. W lipcu 2020 r. prowadzono dochodzenie epidemiologiczne związane z potwierdzeniem zachorowania na COVID-19 u pacjenta Kardiologii ostrowieckiego szpitala.

Najwięcej potwierdzonych przypadków zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 odnotowano w IV kwartale 2020 r.

W październiku do PSSE w Ostrowcu Św. wpłynęły z ZOZ w Ostrowcu Św. raporty zgłoszenia ognisk epidemicznych na oddziale Pulmonologii, Wewnętrznym II ze Stacją Dializ, Wewnętrznym I, Urologii, OAIIT, na Stacji Dializ, SOR, na Bloku operacyjnym, Kardiologii oraz na oddziale Neurologii z pododdziałem Udarowym. Największą liczbę pacjentów z zakażeniem w ognisku epidemicznym wykazano na Stacji Dializ, tj. 34 osoby. Największą liczbę personelu z zakażeniem w ognisku epidemicznym (28 osób) odnotowano na oddziale Wewnętrznym I. Nieznacznie mniej zachorowań na COVID-19 (22 osoby) związanych ze szpitalnym ogniskiem epidemicznym potwierdzono wśród personelu SOR.

Kolejne raporty zgłoszenia ognisk epidemicznych ze szpitala wpłynęły w listopadzie 2020 r. i dotyczyły oddziału Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej, Pulmonologii i oddziału Wewnętrznego I. Przypadki zakażeń potwierdzono u 12 pacjentów oddziału Wewnętrznego I, 8 pracowników chirurgii oraz 3 pacjentów i 1 pracownika oddziału Pulmonologii.

W grudniu 2021 r. potwierdzono wystąpienie ogniska na oddziale Neurologii z pododdziałem Udarowym, ZOL oraz na oddziale Wewnętrznym I.

Sytuacja epidemiologiczna w Zespole Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Św. wynikająca z pandemii COVID-19 w 2020 r. była bardzo trudna. Powyższe wynikało ze znacznej liczby hospitalizowanych chorych z pozytywnym wynikiem badania w kierunku SARS-CoV-2 i podejrzanych o zachorowanie na COVID-19.

Na oddziałach stosowano system hybrydowy czyli pobyt chorych „mieszanych”, tj. podejrzanych i chorych z pozytywnymi wynikami w salach buforowych/izolacyjnych oraz pacjentów „ujemnych” w oddzielnych salach. Konieczność hospitalizacji osób z pozytywnymi i negatywnymi wynikami w kierunku zakażenia koronawirusem w oddziałach wskazanych jako III stopień referencyjności bez warunków gwarantujących izolację powietrzną (śluza z klimatyzacją i podciśnieniem) stwarzała warunki do generowania zakażeń szpitalnych.

Ponadto istniała ograniczona możliwość przekazywania chorych do szpitali dedykowanych zakażonym koronawirusem. Szpitale dedykowane przyjmowały pojedynczych chorych. Konieczność hospitalizacji osób z objawami sugerującymi zakaźny charakter choroby ze względu na brak miejsc w oddziałach zakaźnych miała bezpośredni wpływ na sytuację epidemiologiczną w ostrowieckim szpitalu.

Sytuacja epidemiologiczna w placówce była na bieżąco monitorowana przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W związku z epidemią koronawirusa w szpitalu podjęto szereg działań w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, takich jak monitorowanie procedur inwazyjnych, wprowadzenie zmian w infrastrukturze oddziałów (np. ortopedii, wewnętrznym I, neurologii, pulmonologii) obejmujący poprawę warunków stanu pomieszczeń sanitarnych i umożliwiających organizację izolacji.

1.4.2. Sytuacja epidemiologiczna w placówkach opieki długoterminowej

Ogniska epidemiczne w 2 placówkach opieki długoterminowej wystąpiły w październiku 2020 r. Trzecie ognisko ujawniono w listopadzie.

W związku z potwierdzonymi przypadkami zakażenia wirusem SARS-CoV-2 u pracowników i pensjonariuszy tych placówek zlecono przeprowadzenie w nich badań przesiewowych.

Badaniom poddano zarówno pracowników jak i mieszkańców DPS. Łącznie w kierunku COVID-19 przebadano 492 pensjonariuszy. Wyniki pozytywne otrzymało 125 podopiecznych. 117 z nich uzyskało status ozdrowieńca. Potwierdzono 8 przypadków śmiertelnych wśród mieszkańców DPS zakażonych wirusem SARS-CoV-2. Bezpośrednią przyczyną śmierci były choroby współistniejące.

Przebadano 299 pracowników w kierunku zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Wynik dodatni otrzymały 72 osoby – wszyscy są ozdrowieńcami. Nie stwierdzono zgonów wśród pracowników DPS.

1.4.3. Sytuacja epidemiologiczna w szkołach i placówkach oświatowych

Każdorazowo po wystąpieniu przypadku zachorowania w szkołach i placówkach oświatowych szczegółowo analizowano stopień narażenia osób z kontaktu w placówce z osobą z potwierdzonym dodatnim wynikiem SARS-CoV-2 oraz podejmowano działania przeciwepidemiczne. W związku z potwierdzonymi dodatnimi wynikami badań w kierunku wirusa SARS-CoV-2 wśród uczniów i nauczycieli placówek światowych na nadzorowanym terenie, PPIS podejmował działania przeciwepidemiczne nakazując poddanie się obowiązkowej kwarantannie w miejscu zamieszkania osobom wskazanym przez dyrektorów placówek i w części również ich domownikom. Ogółem podejmowane działania dotyczyły pracowników i uczniów 33 placówek oświatowych z terenu powiatu ostrowieckiego.

PPIS w Ostrowcu Św. na wniosek dyrektora placówki wydawał opinie dotyczące przejścia na nauczanie hybrydowe bądź zdalne uwzględniając sytuację epidemiczną na terenie powiatu ostrowieckiego oraz uwzględniając prośby dyrektorów placówek oświatowych dotyczące m.in. potwierdzenia zakażeń na terenie placówki ucznia lub nauczyciela, absencję pracowników z powodu zdrowotnych bądź przebywania na kwarantannie/izolacji a także uwzględniając specyfikę obiektu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. wydał 9 pozytywnych opinii dla szkół podstawowych, 2 dla zespołów szkół oraz 3 pozytywne opinie dla oddziałów przedszkolnych dotyczące zdalnego trybu nauczania dla uczniów wskazanych klas objętych kwarantanną i stacjonarnego dla pozostałych uczniów oraz dwukrotnie pozytywnie zaopiniował przedłużenie zdalnego trybu nauczania dla jednego zespołu szkół uwzględniając specyfikę placówki oraz sytuację epidemiologiczną.

1.5. Kwarantanna instytucjonalna

W związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w powiecie ostrowieckim został przygotowany ośrodek kwarantanny instytucjonalnej dla osób, które przekroczyły granicę Rzeczypospolitej Polskiej i zgodnie z obowiązującymi przepisami powinny odbyć obowiązkową kwarantannę a warunki mieszkaniowe lub inne istotne okoliczności uniemożliwiały odbycie jej w miejscu zamieszkania.

Na miejsce kwarantanny zbiorowej Starosta Ostrowiecki w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej wyznaczył budynek Bursy szkolnej, os. Słoneczne 48, 27-400 Ostrowiec Św.

Podmiot prowadzący miejsce kwarantanny zbiorowej czyli starosta powiatu odpowiadał za organizację ośrodka kwarantanny, w tym organizację przyjęcia osób skierowanych do kwarantanny, zapewnienie warunków socjalno-bytowych osób znajdujących się w kwarantannie, przeprowadzanie zabiegów dezynfekcji pomieszczeń, zapewnienie całodobowej ochrony obiektu i monitoring.

Zadania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego koncentrowały się na uzgodnieniu procedury i instrukcji ośrodka kwarantanny instytucjonalnej, przeprowadzaniu wywiadów epidemiologicznych z osobami powracającymi z zagranicy, w tym deklarującymi brak możliwości odbycia kwarantanny domowej, kierowaniu osoby do ośrodka kwarantanny zbiorowej i informowaniu o tym fakcie Służby Dyżurnej Starostwa Powiatowego w Ostrowcu Św. oraz zlecaniu wymazów w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 osób poddanych kwarantannie instytucjonalnej.

W dniu 15.03.2020 r. do Bursy szkolnej zostały przyjęte pierwsze osoby powracające do kraju celem odbycia kwarantanny po przekroczeniu granicy państwowej. Ostatnie osoby do ośrodka kwarantanny zbiorowej zgłosiły się w dniu 22.05.2020 r. Ogółem z kwarantanny instytucjonalnej w Bursie szkolnej skorzystało 79 osób.

W celu wstępnej kwalifikacji przeprowadzono także kontrolę sanitarną Internatu Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Św., ul. Żeromskiego 5, 27-400 Ostrowiec Św. wyznaczonego przez Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim jako dodatkowe miejsce kwarantanny

zbiorowej mającej służyć przy ewentualnym zwiększeniu liczby chętnych do odbywania kwarantanny poza domem. Ww. obiekt nie pełnił funkcji miejsca kwarantanny instytucjonalnej.

Od dnia 28.05.2020 r. mieszkańcy powiatu ostrowieckiego byli kierowani do nowego miejsca kwarantanny zbiorowego pobytu, tj. do Hotelu Arkadia, ul. Urzędnicza 13, 25-729 Kielce.

Przez cały okres funkcjonowania miejsca kwarantanny zbiorowej w Ostrowcu Św. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej codziennie przesyłali do Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. aktualne listy osób odbywających kwarantannę w wyznaczonym miejscu kwarantanny zbiorowego pobytu na terenie powiatu ostrowieckiego wraz z datami obowiązywania kwarantanny. Funkcjonariusze KPP w Ostrowcu Św. na podstawie otrzymanych list prowadzili nadzór nad przestrzeganiem obowiązku kwarantanny.

1.6. Działalność kontrolno-represyjna Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św.

1.6.1. Decyzje administracyjne wydane przez PPIS w Ostrowcu Św.

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. wydał:

- 4405 decyzji nakazujących poddanie się obowiązkowej kwarantannie celem odosobnienia osób zdrowych, które były narażone na zakażenie, w celu zapobieżenia szerzeniu się choroby szczególnie niebezpiecznej i wysoce zakaźnej jaką jest COVID-19;
- 128 decyzji o przedłużeniu obowiązkowej kwarantanny w związku z oczekiwaniem na wynik badania diagnostycznego w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2;
- 1262 decyzje o skróceniu obowiązkowej kwarantanny nakazanej w drodze decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. po otrzymaniu negatywnych wyników badania osób podejrzanych o możliwość zarażenia koronawirusem SARS-CoV-2;
- 90 decyzji wygaszających, w przypadku zaistnienia przesłanek, dla których przepis prawa nakazuje stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o kwarantannie;
- 24 decyzje nakazujące poddanie się obowiązkowej izolacji osób z potwierdzonym pozytywnym wynikiem badania diagnostycznego w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 z uwagi konieczność zapewnienia należytej ochrony dla zdrowia i życia ludzkiego osób postronnych;
- 62 decyzje o dokonaniu zmiany w zakresie nakazu dotyczącego poddania się obowiązkowej kwarantannie na obowiązkową izolację domową do czasu uzyskania ujemnych wyników badań w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 zgodnych w interpretacji z wytycznymi wynikającymi z „Zaleceń PTEiLChZ, Konsultanta Krajowego w dziedzinie chorób zakaźnych i Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczących postępowania z chorymi zakażonym SARS-CoV-2, którzy nie wymagają hospitalizacji”;
- 1 decyzję o dokonaniu zmiany miejsca poddania się obowiązkowej izolacji domowej;
- 1 decyzję o zmianie izolacji domowej na obowiązkową kwarantannę;
- 5 decyzji o zwolnieniu z obowiązku odbycia obowiązkowej kwarantanny po przedstawieniu przez Strony uzasadnionych powodów do zwolnienia z kwarantanny;
- 21 decyzji nakładających administracyjną karę pieniężną za naruszenie obowiązku kwarantanny na łączną kwotę 224011,00 zł;

Ustalenia naruszenia ww. obowiązku organ administracji każdorazowo czynił w oparciu o przesłane przez Komendę Powiatową Policji w Ostrowcu Św. notatki urzędowe dot. naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 sporządzone przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji KPP Ostrowiec Św.;

- 17 decyzji o odstąpieniu od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej za niezastosowanie się do zakazu przemieszczania się w czasie stanu epidemii.

1.6.2. Przeprowadzone kontrole/wizytacje w ramach monitoringu - spełnienia wymagań zabezpieczenia w zakresie COVID 19 i przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju spowodowaną wirusem SARS-CoV-2 przeprowadzono kontrole sanitarne w siedzibach jednostek kontrolowanych, tj.: w obiektach handlowych i usługowych, sklepach mały – i wielkopowierzchniowych, obiektach prowadzących działalność związaną poprawą kondycji fizycznej bądź organizacją wydarzeń kulturalnych odbywających się na otwartej powierzchni na obiektach sportowych, na stacjach paliw, w żłobkach i przedszkolach, obiektach kultu religijnego, na targowisku miejskim, w salonach fryzjerskich i kosmetycznych oraz na dworcach PKP i PKS.

Pracowników Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. nie zabrakło również na kontrolach podmiotów związanych z organizacją imprez okolicznościowych tj. wesela czy komunie.

Podczas kontroli pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. odnosząc się do obowiązujących przepisów prawnych, uwzględniając aspekt przeciwepidemiczny w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poddawali ocenie realizację wymogów dotyczących m.in. zapewnienia dostępności środków do dezynfekcji w obiektach, zasłaniania ust i nosa przez pracowników obsługi, przestrzegania limitów gości uczestniczących w imprezach okolicznościowych.

Łącznie przeprowadzono 2521 kontroli oraz wizytacji w ramach monitoringu - spełnienia wymagań zabezpieczenia w zakresie COVID 19 i przestrzegania przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2316 z późn. zm.).

1.7. Zestawienia statystyczne dotyczące sytuacji epidemiologicznej zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie ostrowieckim

1.7.1. Raport zakażeń koronawirusem

Ogółem od początku epidemii do 31.12.2020 r. w powiecie ostrowieckim 9253 osoby zostały objęte kwarantanną w związku z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej i wydanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w drodze decyzji administracyjnych nakazem poddania się obowiązkowej kwarantannie z uwagi na narażenie na zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2. Nadzorem epidemiologicznym objęto 248 osób.

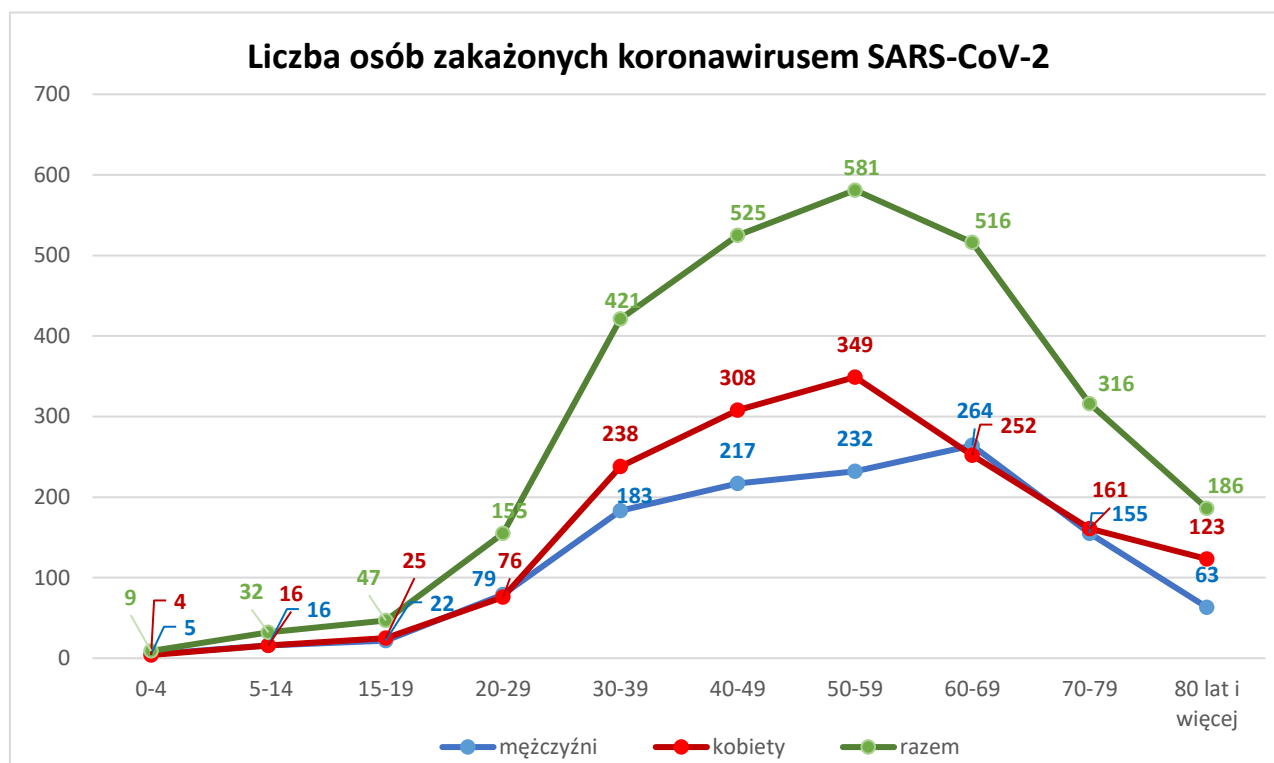
Tabela 1. Liczba osób zakażonych SARS-CoV-2 w poszczególnych kwartałach.

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) w powiecie ostrowieckim w 2020 r.				
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Zachorowania	3	80	23	2682
Hospitalizacja	3	48	6	285
Izolacja domowa	0	32	17	2397
Ozdrowienia	0	64	15	2403
Zgony	0	13	0	96

Łącznie w roku sprawozdawczym zachorowały 2788 osoby, spośród których 285 w przebiegu choroby były hospitalizowane.

W powiecie ostrowieckim liczba przypadków zakażeń koronawirusem potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi była najwyższa wśród osób z grupy wiekowej 50-59 lat – to łącznie 581 osób spośród 2788 zakażonych. Drugą pod względem liczności grupą zdiagnozowanych przypadków stanowiły osoby w wieku 40-49 lat (525 osób). Najmniej zakażonych (9 osób) zdiagnozowano wśród dzieci w wieku 0-4 lat.

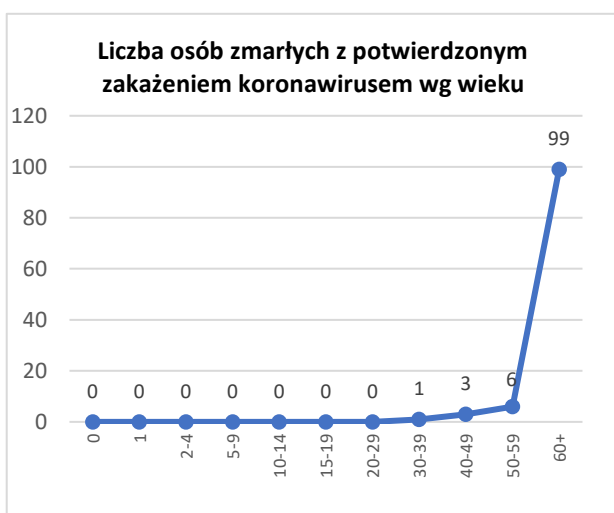
U większości zakażonych osób wystąpiły objawy choroby o łagodnym lub umiarkowanym. Osoby te wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji.

Wykres 1. Liczba osób zakażonych koronawirusem SARS-CoV-2 wg grup wiekowych.

W ogólnej liczbie osób zmarłych z potwierdzonym zakażeniem koronawirusem najwyższy był udział osób najstarszych. 99 na 109 potwierdzonych w 2020 r. przypadków zgonów stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej.

Analiza zakażeń w kierunku Sars-CoV-2 na przestrzeni poszczególnych miesięcy 2020 r. wykazała największą zachorowalność na COVID-19 w IV kwartale 2020 r. W październiku 2020 r. zakażenie potwierdzono u 402 mieszkańców powiatu ostrowieckiego. W listopadzie zachorowanie na COVID-19 odnotowano u 1616 osób, w grudniu – u kolejnych 664 osób.

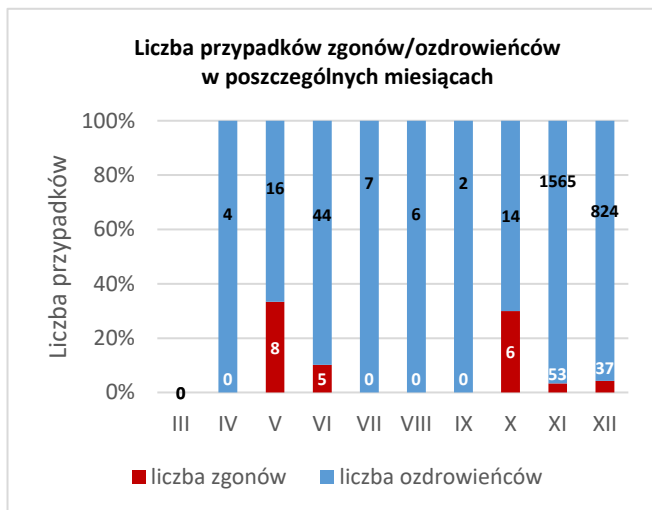
Wykres 2. Liczba osób zmarłych na COVID-19.

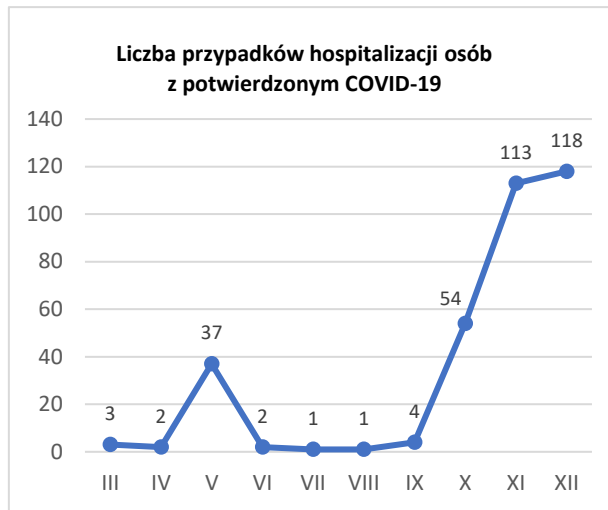
Wykres 3. Liczba zachorowań na COVID-19.

Ze zwiększoną zachorowalnością na COVID-19 związana była także większa liczba przypadków hospitalizacji osób z potwierdzonym COVID-19 w IV kwartale 2020 r. Ciężki przebieg choroby najczęściej dotyczył osób z grup podwyższonego ryzyka, tj. starszych z chorobami współistniejącymi.

W październiku na oddziałach szpitalnych przebywało 54 pacjentów z potwierdzonych zakażeniem koronawirusem, w listopadzie – 113. W grudniu leczenia szpitalnego wymagało 118 chorych z potwierdzonym COVID-19.

Wykres 4. Liczba przypadków zgonów/ozdrowieńców w poszczególnych miesiącach.

Wykres 5. Liczba przypadków hospitalizacji osób z potwierdzonym COVID-19.

1.7.2. Wymiana informacji o zakażeniach – raportowanie do WSSE/urzędów

Przez cały okres epidemii pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. systematycznie opracowywali i przesyłali do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, ul. Jagiellońska 68, 25-734 Kielce i Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce. raporty o bieżącej sytuacji epidemiologicznej w powiecie ostrowieckim w zakresie COVID-19

Do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach przesyłano:

- codzienne raporty nt. bieżącej sytuacji epidemiologicznej tj.:
  - ▶ tabelę „ogniska w powiatach”;
  - ▶ „raport zgonów i ozdrowieńców”;
  - ▶ „raport zbiorczy od pojawienia się pierwszego wyniku dodatniego”;
  - ▶ załącznik „raportowanie SARS-CoV-2”;
  - ▶ informację na temat zagrożeń dla zdrowia i życia;
- tygodniowe raporty kontroli obiektów (m.in. galerii handlowych, zakładów pracy, obiektów kultu religijnego, innych obiektów, zakładów żywienia zbiorowego, stoków narciarskich) uwzględniające liczbę kontroli/wizytacji, liczbę mandatów karnych, pouczeń.
- dwa razy w miesiącu podawano informację nt. „sytuacji epidemiologicznej w placówkach całodobowej opieki oraz hospicjach”;
- dwa razy w miesiącu przesyłano tabelę „Liczba wykonanych testów na obecność koronawirusa wśród pacjentów pensjonariuszy DPS”;
- co dwa tygodnie przesyłano meldunek z informacją o liczbie otrzymanych z Policji notatek urzędowych dot. naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz liczbie wydanych decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej i kwocie nałożonych kar;
- po otrzymaniu informacji o przypadkach śmiertelnych osób zakażonych koronawirusem każdorazowo była wysyłana tabela dot. raportowania zgonów – tabela „Zgony”.

Do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce przesyłano tygodniowe sprawozdania dotyczące „raportowania personelu medycznego zakażonego”.

1.8. System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS)

W ramach projektu cyfryzacji procesów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w IV kwartale 2020 r. został uruchomiony System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) zapewniający cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią, ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19.

Od momentu wprowadzeniem systemu SEPIS sprawy związane z COVID-19 były zgłaszane przez obywateli online poprzez formularz na stronie <https://www.gov.pl/web/gov/zglos-kwarantanne> lub poprzez infolinię obsługującą Centrum Kontakt Państwowej Inspekcji Sanitarnej: +48 22 25 00 115 umożliwiając obywatelom szybki i sprawny kontakt z inspekcją sanitarną w sprawach zakażenia/podejrzenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

Napływające w systemie SEPIS zgłoszenia były podejmowane do realizacji przez pracowników PSSE w Ostrowcu Św. w godzinach od 7:00 do 21:00 przez 7 dni w tygodniu z zachowaniem wymaganego terminu podjęcia spraw, tj. w ciągu 3 godzin od daty dodania zgłoszenia do systemu.

Pierwsze zgłoszenie w systemie SEPIS skierowane do realizacji przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. zostało dodane do systemu w dniu 28.10.2020 r. Do 31.12.2020 r. ogółem za pośrednictwem formularza zgłoszenie lub kwarantanna wpłynęło do opracowania 240 spraw związanych z tematyką COVID-19.

Dzięki integracji z systemem Ewidencji Wjazdów do Polski (EWP 3.0) zapewniono możliwość weryfikacji informacji o nałożonych na obywateli środkach nadzoru (izolacja, kwarantanna), edycji tych danych, sprawdzania wyników badań w kierunku SARS-CoV-2.

Została także wprowadzona funkcjonalność związana z zaciąganiem do systemu SEPIS informacji o osobach z potwierdzonym pozytywnym wynikiem badania w kierunku SARS-CoV-2. Z osobami wykazanymi w systemie przeprowadzono wywiady epidemiologiczne celem pozyskania niezbędnych informacji i ewentualnego poddania kwarantannie osób z otoczenia/kontaktu z osobami „dodatnimi”. Od 12.12.2020 r. do końca 2020 r. w systemie pojawiły się informacje o 350 osobach z potwierdzonym pozytywnym wynikiem badania w kierunku SARS-CoV-2.

Obecnie poza EWP, system SEPIS jest jednym z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z działaniami podejmowanymi w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa SARS-CoV-2.

1.9. Wsparcie udzielane innym Powiatowym Stacjom Sanitarno-Epidemiologicznym

1.9.1. Wsparcie dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Sączu, ul. Stefana Czarnieckiego 19, 33-300 Nowy Sącz

W związku niezwykle trudną sytuacją epidemiologiczną związaną ze znacznym wzrostem zachorowań na COVID-19 wśród mieszkańców powiatu nowosądeckiego na przełomie lipca i sierpnia 2020 r., zgodnie z dyspozycją Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego trzech pracowników PSSE w Ostrowcu Św. zostało oddelegowanych do pomocy PSSE w Nowym Sączu o okresie od 07.08.2020 r. do 09.08.2020 r. W rozpatrywanym okresie pracownikom lokalnej Inspekcji Sanitarnej udzielono wsparcia przy czynnościach administracyjnych, m.in. poprzez przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych z osobami z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2 oraz z osobami z kontaktu, wprowadzanie danych do systemu EWP 3.0, opracowywanie tabeli osób kierowanych do badań diagnostycznych w kierunku COVID-19, zlecenie wymazów w systemie teleinformatycznym oraz rozdawanie wymazówek do pobierania materiału na badania RNA SARS-CoV-2.

1.9.2. Wsparcie dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, ul. Skibińskiego 4, 25-819 Kielce

Pracownicy PSSE w Ostrowcu Św. w październiku 2020 r. zgodnie z § 2 polecenia Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr 2/2020 z dnia 07.10.2020 r. dotyczącego realizacji

zadań należących do właściwości miejscowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach przeprowadzili 9 spraw, w tym: opracowano 289 wywiadów, wydano 288 decyzji dot. nakazu poddania się obowiązkowej kwarantannie, wprowadzono 288 rekordów do systemu EWP. Każda prowadzona sprawa po jej opracowaniu została przekazywana do PSSE w Kielcach.

1.9.3. Wsparcie dla Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Starachowicach, ul. Złota 6, 27-200 Starachowice

W związku z czasowym poleceniem realizacji dodatkowych zadań PPIS w Ostrowcu Św. przez przejęcie wszystkich zadań Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Starachowicach w skutek braku zasobów od dnia 17.06.2020 r. do 03.07.2020 r. 11 wyznaczonych pracowników Inspekcji Sanitarnej w Ostrowcu Św. zostało czasowo oddelegowanych przez Dyrektora PSSE w Ostrowcu Św. do pracy w PSSE w Starachowicach ul. Złota 6, celem pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej dotyczącej postępowań COVID-19 na terenie powiatu starachowickiego.

Działania polegały na:

- zapoznaniu się z rodzajem nierozwiązanych problemów przez PSSE w Starachowicach;
- zaplanowaniu i wdrożeniu rozwiązań technicznych i organizacyjnych, celem usprawnienia pracy tj. zapewnieniu sprawnej obsługi i uzupełnianiu zaległych danych w systemie EWP, tworzeniu zespołów odpowiedzialnych za poszczególne ogniska, weryfikacji kwarantann oraz wydanych decyzji, pomocy w sekretariacie (księgowaniu pism, kopertowaniu decyzji i pism wychodzących, przesyłaniu korespondencji drogą elektroniczną), rozdysponowywaniu pracy poszczególnym pracownikom, w tym żołnierzom WOT.

WNIOSKI

Do priorytetowych zadań w 2020 r. w działaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej należała ochrona zdrowia publicznego realizowana w ramach działalności przeciwepidemicznej wynikającej z globalizacji zagrożeń zdrowotnych i wystąpienia stanu epidemii COVID-19 wywołanego zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. na bieżąco monitorował sytuację epidemiologiczną w rejonie, prowadząc czynności o charakterze prewencyjnym i podejmując działania w zakresie przeciwdziałania epidemii COVID-19 w oparciu o obowiązujące akty prawne i zgodnie z wytycznymi GIS w zakresie realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniu i jego monitorowanie.

Realizowane działania dotyczyły wszelkich aspektów walki z epidemią i wymagały determinacji, ciągłego zaangażowania pracowników i wielokierunkowego działania.

Przez cały okres epidemii pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. systematycznie opracowywali i przesyłali do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Kielcach, ul. Jagiellońska 68, 25-734 Kielce i Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce. raporty o bieżącej sytuacji epidemiologicznej w powiecie ostrowieckim w zakresie COVID-19. Cyfrową obsługę procesów związanych COVID-19 zapewniał teleinformatyczny system EWP 2.0 i 3.0 oraz System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

W dobie epidemii COVID-19 Inspekcja Sanitarna ściśle współpracowała z instytucjami publicznymi, podmiotami, laboratoriami, przedsiębiorcami wykonującymi prace na rzecz obywateli oraz mediami celem ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2.

Do podmiotów leczniczych, placówek opieki długoterminowej, szkół i placówek oświatowych, zakładów pracy przekazywano aktualne materiały informacyjno-edukacyjne w zakresie COVID-19, w tym algorytmy postępowania, wytyczne z profilaktyki zdrowotnej i rekomendacje Głównego Inspektora Sanitarnego opracowane we współpracy z poszczególnymi ministerstwami, Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego oraz Światową Organizacją Zdrowia.

W związku z epidemią COVID-19 bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu ostrowieckiego w 2020 r. było istotnie zagrożone a szczególnie trudna była sytuacja w IV kwartale roku sprawozdawczego.

Ogółem od początku epidemii do 31.12.2020 r. w powiecie ostrowieckim 9253 osoby zostały objęte kwarantanną w związku z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej i wydanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w drodze decyzji administracyjnych nakazem poddania się obowiązkowej kwarantannie z uwagi na narażenie na zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2. Nadzorem epidemiologicznym objęto 248 osób. Łącznie w roku sprawozdawczym zachorowały 2682 osoby, 285 pacjentów w przebiegu choroby było hospitalizowanych.

W powiecie ostrowieckim liczba przypadków zakażeń koronawirusem potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi była najwyższa wśród osób z grupy wiekowej 50-59 lat – to łącznie 581 osób spośród 2788 zakażonych. Drugą pod względem liczności grupą zdiagnozowanych przypadków stanowiły osoby w wieku 40-49 lat (525 osób).

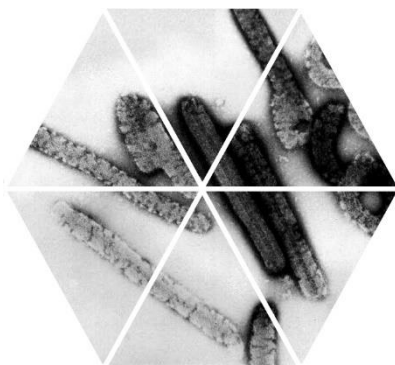
W ogólnej liczbie osób zmarłych z potwierdzonym zakażeniem koronawirusem najwyższy był udział osób najstarszych. 99 na 109 potwierdzonych w 2020 r. przypadków zgonów stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej.

Najczęściej do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. wpływały informacje o nowych potwierdzonych przypadkach zachorowania na COVID-19 nie powiązanych z ogniskami epidemiologicznymi.

Pandemia COVID-19 uwidoczniała niedostateczne przygotowanie szpitali do walki z koronawirusem pod kątem infrastruktury i organizacji. Na oddziałach stosowano system hybrydowy czyli pobyt chorych „mieszanych”, tj. podejrzanych i chorych z pozytywnymi wynikami w salach buforowych/izolacyjnych oraz pacjentów „ujemnych” w oddzielnych salach. Konieczność hospitalizacji osób z pozytywnymi i negatywnymi wynikami w kierunku zakażenia koronawirusem w oddziałach wskazanych jako III stopień referencyjności bez warunków gwarantujących izolację powietrzną (śluza z klimatyzacją i podciśnieniem) stwarzała warunki do generowania zakażeń szpitalnych.

Ponadto istniała ograniczona możliwość przekazywania chorych do szpitali dedykowanych zakażonym koronawirusem. Szpitale dedykowane przyjmowały pojedynczych chorych. Konieczność hospitalizacji osób z objawami sugerującymi zakaźny charakter choroby ze względu na brak miejsc w oddziałach zakaźnych miała bezpośredni wpływ na sytuację epidemiologiczną w ostrowieckim szpitalu.

2. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

W związku z wystąpieniem w 2020 r. stanu epidemii w Polsce wywołanej zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego aktywnie monitorowała sytuację epidemiologiczną w zakresie: hospitalizacji osób z podejrzeniem COVID-19, prowadzono nadzór epidemiologiczny nad osobami powracającymi z krajów objętych transmisją koronawirusa, zakażonymi wirusem SARS-CoV-2 oraz zachorowaniami na COVID-19. Z osobami zakażonymi i podejrzanymi o zakażenie przeprowadzano wywiady epidemiologiczne, prowadzono zintensyfikowane działania przeciwepidemiczne w celu przecięcia dróg szerzenia się zakażenia w pojawiających się ogniskach wywołanych nowym koronawirusem SARS-CoV-2.

Podobnie jak w poprzednich latach realizowano także zadania w zakresie:

- ▶ kontynuowania bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzoru epidemiologicznego w zakresie zapobiegania a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- ▶ nadzoru nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowieckiego zbierano na podstawie zgłoszeń zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne po ich wcześniejszej weryfikacji i rejestracji w oparciu o definicje przypadków chorób zakaźnych stosowane na potrzeby nadzoru epidemicznego.

W 2020 r. w PSSE w Ostrowcu Św. zarejestrowano łącznie 5742 przypadków chorób zakaźnych (2019 r. – 5412), w tym 531 osób było hospitalizowanych z powodu zachorowań. W związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 odnotowano 2788 zachorowań, w tym 365 osób hospitalizowano. Zgłoszono 114 zgonów z powodu zakażeń lub chorób zakaźnych, w tym 3 z powodu gruźlicy płuc, 111 zgonów, w których jedną z przyczyn było zachorowanie na COVID-19. W ramach podjętych działań nadzorowych przeprowadzono ogółem 5638 dochodzeń epidemiologicznych.

W 2020 r. nie obserwowaliśmy tendencji wzrostowych zachorowań na choroby zakaźne, inne niż COVID-19 podlegające obowiązkowi zgłaszania do Inspekcji Sanitarnej.

Wskaźniki o zbliżonym poziomie zapadalności w stosunku do poprzedniego roku odnotowaliśmy w:

- ▶ zachorowaniach na płonicę w 2020 r. – 9,17/100 tys. mieszkańców (2019 r. -11,80/100 tys.),
- ▶ nagminne zapalenie przyusznic w 2020 r. – 2,75/100 tys. mieszkańców (2019 r. – 1,81/100 tys.)

W 2020 r. liczba osób zaszczepionych p/wścieklicznie z powodu pokąsań przez nieznanne zwierzęta uległa zmniejszeniu w stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego (2020 r. – 14, 2019 r. -19).

Tendencje spadkowe rejestrujemy w przypadku zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę. Zarejestrowano łącznie 2541 przypadków grypy i podejrzeń grypy (w 2019 r. - 4282).

W związku z zachorowaniami na gripę hospitalizowano 30 osób.

Tendencje spadkowe notowano również w przypadku zachorowań na salmonellozy, boreliozę, lambliozę, biegunki u dzieci do lat 2, wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirus, ospę wietrzną.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na gruźlicę w powiecie ostrowieckim utrzymuje się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku kalendarzowego. W 2020 r. zgłoszono 17 przypadków gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie. W 2019 r. zgłoszono 15 przypadków gruźlicy, w 2018 r. 17 przypadków zachorowań na tę jednostkę chorobową. Prowadzony nadzór epidemiologiczny objął 34 osoby chore i z kontaktu z chorymi.

W 2020 r. nie notowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Prowadzono dochodzenia epidemiologiczne w ogniskach, w których czynnikiem etiologicznym wywołującym zakażenie był wirus SARS-CoV-2.

Zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu C przewlekłe, 1 przypadek błonicy oraz 1 przypadek botulizmu.

Zatrucie jadem kiełbasianym dotyczyło mężczyzny w wieku 34 lat.

Przeprowadzono szczegółowe dochodzenie epidemiologiczne. Wskazane przez chorego środki spożywcze jako podejrzane o wywołanie zatrucia jadem kiełbasianym tj. karkówka, kiełbasa zostały spożyte przez chorego i jego rodzinę w całości, a opakowania jednostkowe wyrzucone do kosza na odpady. U pozostałych członków rodziny objawów klinicznych nie stwierdzono. Choremu podano 4 ampułki antytoksyny przeciw toksynie botulinowej A, B, E. Przed podaniem antytoksyny p/botulinowej surowica krwi chorego została wysłana do Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, Laboratorium Zakładu Bakteriologii i Zwalczenia Skażeń Biologicznych w Warszawie.

Zgodnie z otrzymanym sprawozdaniem z badań w surowicy krwi chorego wykryto toksynę botulinową typu B.

W 2020 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, wirusowego zapalenia wątroby typu A, wirusowego zapalenia wątroby typu B, różyczki, tężca, odry.

Szczegółową liczbę przypadków zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego.

Lp.	Jednostka chorobowa		2017 r.		2018 r.		2019 r.		2020 r.	
			Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe		24	21,53	33	29,84	28	25,42	10	9,17
2.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirus		63	56,52	26	23,51	71	64,47	13	14,16
3.	Biegunki u dzieci do lat 2		32	28,7	51	46,12	83	75,36	32	29,36
4.	Lamblioza		8	7,17	12	10,85	10	9,08	1	0,91
5.	Borelioza		33	29,6	25	22,61	19	17,25	14	12,84
6.	Tężec		0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Krzusiec		1	0,89	2	1,8	0	0	0	0
8.	Płonica		33	29,6	21	18,99	13	11,8	10	9,17
9.	Zapalenie opon mózgowo rdzeniowych	Wirusowe określone, nieokreślone	8	0,89	9	8,14	3	2,72	1	0,91
		Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	1	0,9	1	0,9	0	0
10.	Choroba meningokokowa		1	0,89	0	0	0	0	0	0
11.	Róża		22	19,73	20	18,08	20	18,16	9	8,25
12.	Osipa wietrzna		524	470,11	241	216,97	446	404,98	136	124,81

13.	Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Świnka	3	2,69	2	1,8	2	1,81	3	2,75
15.	Wirusowe zapalenia wątroby	typu A	3	2,69	0	0	0	0	0
		typu B	2	1,79	2	1,8	3	2,72	0
		typu C	7	6,28	2	1,8	5	4,54	1
		Inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	1
16.	Styczność i narażenie na wściekliznę	24	21,53	24	21,7	19	17,25	14	12,84
17.	Bąblowica	0	0	0	0	0	0	1	0,91
18.	Grypa	6044	5422,52	5519	4991,63	4282	3888,23	2541	2331,96
19.	Grypa wywołana wirusem A/H1N1v	0	0	0	0	0	0	0	0
20.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	0	0	0	0	0	0	2788	25587,37

2.1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych jednostek chorobowych

2.1.1. Grypa i podejrzenia grypy

W 2020 r. utrzymuje się tendencja spadkowa liczby zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych wskazujące w opinii klinicysty na infekcyjny charakter choroby. Zarejestrowano łącznie 2541 zachorowań, które nie były potwierdzone dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych.

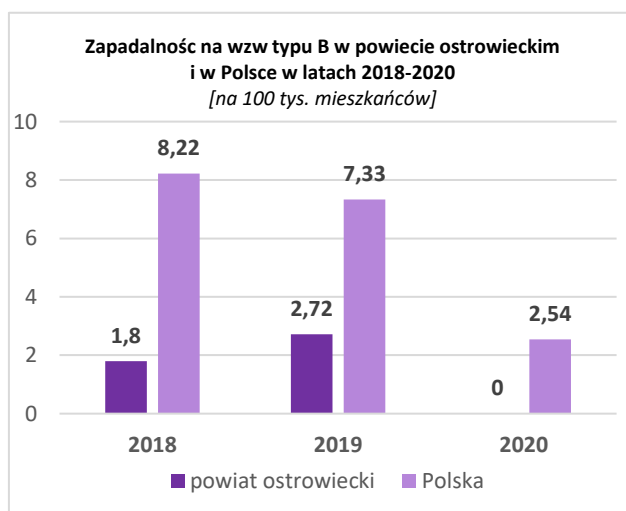
U dzieci w wieku 0-14 lat zarejestrowano 609 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych, z powodu grypy i podejrzeń grypy hospitalizowano 14 dzieci. (2020 r. - 2541 zachorowań; 2019 r. - 4282 zachorowania, współczynnik zapadalności 3888,23/100 tys.; 2018 r. - 5519 zachorowań, współczynnik zapadalności – 4991,63/100 tys.; 2017 r. – 6044 zachorowania, współczynnik zapadalności 5422,52/ 100 tys.; 2016 r. - 10068 zachorowań, współczynnik zapadalności 8986,40/100 tys.).

2.1.2. Wirusowe zapalenia wątroby

W zakresie wirusowych zapaleń wątroby sytuacja epidemiologiczna w powiecie ostrowieckim jest stabilna. Nie rejestrowano przypadków zachorowania na wzv typu B przewlekłe, w roku ubiegłym 3 przypadki. Współczynnik zapadalności w latach poprzednich wynosił: 2020 r. (Polska -

Wykres 6. Liczba przypadków grypy i podejrzeń grypy w powiecie ostrowieckim w latach 2017-2020.

Wykres 7. Zapadalność na wzv typu B w latach 2018-2020 w powiecie ostrowieckim i w Polsce.

2,54/100 tys.); 2019 r. - 2,72/100 tys. (Polska - 7,33/100 tys.); w 2018 r. - 1,80/100 tys. (Polska - 8,22/100 tys.) w 2017 r. - 1,79/100 tys. (Polska - 8,43/100 tys.) w 2016 r. - 2,68/100 tys. (Polska - 9,74/100 tys.) Zapadalność na tę jednostkę chorobową kształtuje się na niższym poziomie w odniesieniu do całego kraju.

W 2020 r. odnotowano 2 zachorowania na przewlekłe wzw typu C. Współczynnik zapadalności wyniósł 1,83/100 tys., i kształtuje się na poziomie niższym niż w całym kraju. W 2020 r. w Polsce zarejestrowano łącznie 929 przypadków zachorowań - współczynnik zapadalności wyniósł 2,42/100 tys. mieszkańców, W 2019 r. w powiecie ostrowieckim współczynnik zapadalności wyniósł 4,54/100 tys. mieszkańców, w Polsce zarejestrowano łącznie 3283 przypadki zachorowań - współczynnik zapadalności wyniósł 8,55/100 tys.; w 2018 r. zarejestrowano 3441 przypadków zachorowań - współczynnik zapadalności wyniósł 8,96/100 tys., w 2017 r. zarejestrowano 3932 przypadki zachorowań - współczynnik zapadalności wyniósł 10,23/100 tys. mieszkańców.

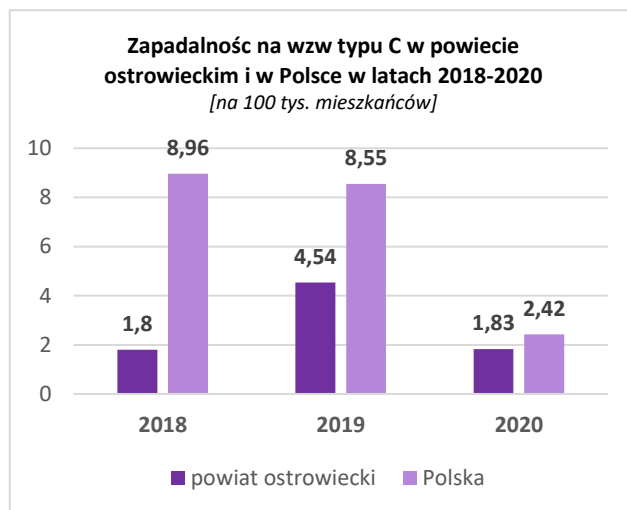
U pacjentów rozpoznano przewlekłe postaci choroby. W 2020 r. podobnie jak w roku 2019 i 2018 nie notowano wirusowego zapalenia wątroby typu A tzw. „żółtaczki pokarmowej”.

2.1.3. Lamblioza

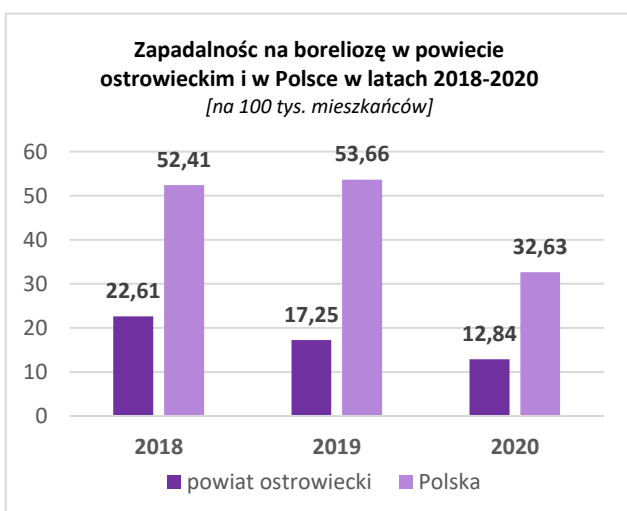
W 2020 r. liczba zachorowań na lambliozę zdecydowanie spadła. Współczynnik zapadalności osiągnął wartość 0,91/100 tys. (2019 r. – 9,08/100 tys., 2018 r. -10,85/100 tys., 2017 r. -7,17/100 tys.). Zgłoszone zachorowanie zostało potwierdzone badaniem laboratoryjnym. Zachorowania na tę jednostkę chorobową wiążą się z brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny. Aby ustrzec się przed zakażeniem pasożytem *Giardia lamblia* należy często, dokładne myć ręce – zwłaszcza przed jedzeniem, po wyjściu z toalety, po każdym kontakcie ze zwierzętami.

2.1.4. Borelioza

Obserwujemy spadek liczby zachorowań na boreliozę. W 2020 r. zarejestrowano 14 przypadków (2019 r. - 19, 2018 r. - 25, 2017 r. - 33). Współczynnik zapadalności wyniósł w 2020 r. - 12,84/100 tys. (2019 r. - 17,25/100 tys., 2018 r. - 22,61/100tys., 2017 r. - 29,60/100 tys.). Na terenie Polski również obserwujemy spadek zapadalności na boreliozę. W 2020 r. współczynnik zapadalności wyniósł 32,63/100 tys. mieszkańców, w 2019 r. wyniósł 53,66/100tys., w 2018 r. wyniósł 52,41, natomiast w 2017 r. wyniósł 56,02/100 tys. Do zachorowań dochodziło najczęściej u osób w przedziale wiekowym 60-79 lat, ekspozycja na zakażenie była największa w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień. Z dochodzeń epidemiologicznych wynika, że do ukłucia przez kleszcze dochodziło głównie w lesie i na działce. Objawy kliniczne choroby to rumień wędrujący, który zgodnie z definicją przypadku stosowaną na potrzeby nadzoru epidemiologicznego nie wymaga potwierdzenia laboratoryjnego.

Wykres 8. Zapadalność na wzw typu C w latach 2018-2020 w powiecie ostrowieckim i w Polsce.

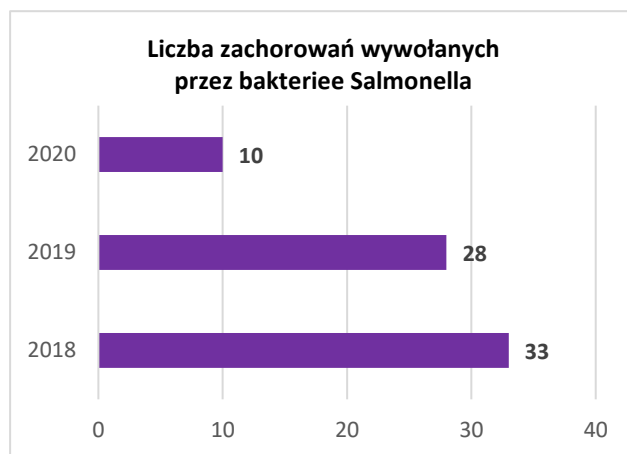
Wykres 9. Zapadalność na boreliozę w latach 2018-2020 w powiecie ostrowieckim i w Polsce.

2.1.5. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy narażeniem na wściekliznę, przeprowadzono 52 dochodzenia epidemiologiczne z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym 9 przypadków pokąsania przez kota, 1 przypadek pokąsania przez szczura, 1 wiewiórka, 1 lemur i 40 przypadków pokąsania przez psy. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 14 osób. W roku 2019 r. liczba zaszczepionych przeciwko wściekliznie była wyższa i wynosiła 19 osób.

2.1.6. Salmonellozy – zatrucia pokarmowe

Nastąpił znaczny spadek zachorowań wywołanych przez bakterie Salmonella w odniesieniu do ubiegłego roku. W 2020 r. zarejestrowano 10 zachorowań (2019 -28; 2018 - 33; 2017 - 24). Współczynnik zapadalności wyniósł 9,17/100 tys. (2019 r. - 25,42; 2018 r.-29,84/100 tys.; 2017 r. - 21,53/100 tys.). Wśród zgłoszonych przypadków wyizolowano szczepy Salmonella Enteritidis, 1 - Salmonella gr. C., 1 – Salmonella spp.

Wykres 10. Liczba zarejestrowanych salmonelloz w powiecie ostrowieckim w latach 2018-2020.

2.1.7. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2020 r. nie rejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. W 2019 r. zarejestrowano 8 ognisk, w 2018 r. - 1, zaś w 2017 - 8 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego.

Czynnikami etiologicznymi, które powodują ogniska są najczęściej: rotawirusy, pałeczki Salmonella Enteritidis.

W 2020 r. ze względu na dynamiczny wzrost zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu ostrowieckiego występowały przypadki zachorowań powiązanych ze sobą epidemiologicznie, jak i zakażenia z kilku źródeł.

2.1.8. Wirusowe zakażenia jelitowe

Obserwowano zdecydowany spadek zakażeń jelitowych wywołanych rotawirusem w stosunku do poprzedniego roku. W 2020 r. odnotowano 13 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 14,16/100 tys. (2019 r. - 71, współczynnik zapadalności wyniósł 64,47/100 tys. (2018 r. - 26, współczynnik zapadalności wyniósł 23,51/100 tys.; 2017 r. - 63, współczynnik zapadalności wyniósł 56,52/100tys.; 2016 r. - 42, współczynnik zapadalności wyniósł 37,49/100 tys.). W całym kraju zapadalność na tę jednostkę chorobową w 2020 r. była nieznacznie większa i wynosiła 15,53/100 tys. (w 2019 r. - 88,53/100 tys., w 2018r. - 60,53/100 tys., w 2017r. - 85,93/100 tys.).

2.1.9. Gruźlica

W powiecie ostrowieckim liczba zachorowań na gruźlicę utrzymuje się na poziomie zbliżonym do poprzednich lat. Według wstępnych danych wynosiła 17 przypadków. W 2019 r. -15 przypadków, 2018 r. - 17 przypadków, w 2017 r. – 10 przypadków, w 2016 r. -20 przypadków, w 2015 r. -19 przypadków, w 2014 r. - 23 przypadki. Według danych Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie na gruźlicę w Polsce zachorowało w 2019 r. - 5300 osób, w 2018 r. 5487 osób, w 2017 r. 5787 osób, w 2016 r. 6444 osoby.

Tabela 3. Zachorowania na gruźlicę w powiecie ostrowieckim, woj. świętokrzyskim i w Polsce w latach 2016-2019.

Teren, na którym wystąpiło zachorowanie	Liczba przypadków gruźlicy			
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
powiat ostrowiecki	20	10	17	15
woj. świętokrzyskie	289	206	209	198
Polska	6444	5787	5487	5300

2.2. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego

2.2.1. Ospa wietrzna

W 2020 r. zarejestrowano zdecydowany spadek zachorowań na ospę wietrzną w stosunku do roku 2019; 2020 r. - 136 przypadków, 2019 r. - 446 przypadków, 2018 r. - 241 przypadków, 2017 r. - 524 przypadki. Współczynnik zapadalności wyniósł w 2020 r. - 124,81/100 tys., (2019 r. - 404,98/100 tys., 2018 r. - 216,97/100 tys., 2017 r. - 470,11/100 tys.). Współczynniki zapadalności dla Polski kształtowały się odpowiednio: w 2020 r. - 185/100 tys.; w 2019 r. - 469,86/100 tys.; w 2018 r. - 389,27/100 tys.; w 2017 r. - 451,71/100 tys.

2.2.2. Różyczka

W roku sprawozdawczym w powiecie ostrowieckim nie odnotowano zachorowań na różyczkę podobnie jak w roku 2019, 2018, 2017. Zgłaszanie zachorowań na różyczkę i odrę wiąże się obecnie z przesyłaniem materiałów klinicznych pobranych od osób chorujących do Zakładu Wirusologii NIZP-PZH. Akredytowane przez WHO Narodowe Laboratorium ds. Eliminacji Odry/Różyczki mieszczące się w Zakładzie Wirusologii wykonuje oznaczenia bezpłatnie w ramach ogólnoswiatowego projektu eliminacji odry/różyczki.

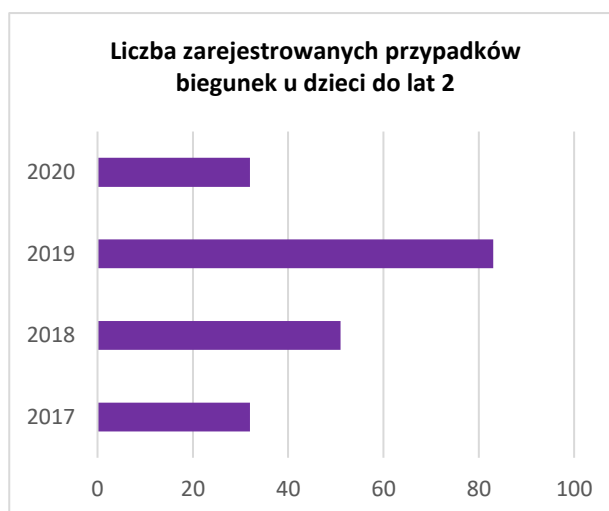
2.2.3. Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

Liczba zachorowań na świnkę utrzymuje się od lat na niskim poziomie. Zarejestrowano 3 przypadki (2019 r. - 2, 2018 r. - 2, 2017 r. - 3, 2016 r. - 4). W całym kraju na świnkę w 2020 r. zachorowało 577 osób, w 2019 r. zachorowało 1338 osób, w 2018 r. zachorowało 1584 osoby, w 2017 r. zachorowało 1669 osób. Zachorowania odnotowane w powiecie ostrowieckim wg definicji przypadku zostały zakwalifikowane jako przypadki możliwe. Status zaszczepienia osób, które zachorowały na nagminne zapalenie przyusznic:

- 1 dawką szczepionki p. odrze, śwince, różyczce – 1 osoba,
- 2 dawkami szczepionki p. odrze, śwince, różyczce -1 osoba,
- brak szczepień – 1 osoba.

2.2.4. Biegunki u dzieci do lat 2

W 2020 r. notowano spadek liczby przypadków biegunek u dzieci do lat 2. W 2020 r. zarejestrowano 32 przypadki, w 2019 r. - 83, w 2018 r. - 51, 2017 r. - 32. Wskaźnik zapadalności w 2020 r. osiągnął wartość 29,36/100 tys. (2019 r. - 75,36/100 tys., 2018 r. - 46,12/100 tys., 2017 r. - 28,70/100 tys.). Zachorowania zgłaszano na podstawie objawów klinicznych u dzieci, badania laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych nie były wykonywane.

Wykres 11. Liczba zarejestrowanych przypadków biegunek u dzieci do lat 2 w latach 2017-2020

Wnioski

W 2020 r. w związku z ogłoszonym i utrzymującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii wywołanym zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 podejmowano działania przeciwepidemiczne mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa i zapanowanie nad pandemią COVID-19.

Najczęściej zgłaszanymi jednostkami chorobowymi były:

- zakażenia wirusem SARS-CoV-2 – 2788,
- grypa i zachorowania grypopodobne: 2541,
- ospa wietrzna: 136,
- biegunki u dzieci do lat 2: 32

W 2020 r. znacznemu zmniejszeniu uległa liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w porównaniu z 2019 r. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są profilaktyczne szczepienia ochronne. Z tej formy zabezpieczenia w 2020 r. skorzystało 2060 osób.

W przypadku zakażeń hepatotropowych w odniesieniu do poprzedniego roku sytuacja epidemiologiczna jest stabilna. Zgłoszono:

- ▶ wzv typu B - 0 (2019 r. - 3);
- ▶ wzv typu C - 2 przypadki (2019 r. - 5);
- ▶ wzv typu A - 0 (2019 r. - 0).

W 2020 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, różyczki, tężca a także odry.

Zarejestrowano 1 przypadek botulizmu. Zachorowanie dotyczyło mężczyzny w wieku 34 lat. Wskazane przez chorego środki spożywcze jako podejrzane o wywołanie zatrucia jadem kiełbasianym tj. karkówka, kiełbasa zostały spożyte przez chorego i jego rodzinę w całości, a opakowania jednostkowe wyrzucone do kosza na odpady. U pozostałych członków rodziny objawów klinicznych nie stwierdzono. Choremu podano antytoksynę przeciwbotulinową. Wykonane w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego - Państwowym Zakładzie Higieny, Laboratorium Zakładu Bakteriologii i Zwalczania Skażeń Biologicznych w Warszawie badanie surowicy krwi chorego wykazało obecność toksyny botulinowej typu B.

W 2020 r. nie notowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Ze względu na dynamiczny wzrost zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu ostrowieckiego występowały natomiast przypadki zachorowań powiązanych ze sobą epidemiologicznie, jak i zakażenia z kilku źródeł.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na gruźlicę w powiecie ostrowieckim jest względnie stabilna. W 2020 r. zarejestrowano 17 przypadków, w 2019 r. - 15 przypadków, w 2018 r. - 17, w 2017 r. - 10, w 2016 r. - 20.

Wykonawstwo szczepień ochronnych na terenie powiatu ostrowieckiego nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Na bieżąco prowadzony jest powiatowy rejestr niepożądanych odczynów poszczeniennych.

W 2020 r. zanotowano 7 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczeniennych zakwalifikowanych przez lekarza jako odczyny łagodne w 5 przypadkach, w 2 przypadkach jako odczyny poważne (w 2019 r. - 6, w 2018 r. - 4, w 2017 r. - 12). Dzieci, u których wystąpiły NOP-y w pełni powróciły do zdrowia.

2.3. Realizacja programu szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne są niezmiernie istotne w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz ograniczeniu i łagodzeniu ich skutków. Ich celem jest mobilizacja sił obronnych organizmu, czyli wytworzenie odpowiedniej ilości i rodzajów przeciwciał, które będą w stanie obronić nas przed zakażeniami i powikłaniami.

W Polsce przeprowadzenie szczepień ochronnych odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U z 2020 r. poz. 1427 z p.zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Zgodnie z art. 5 i art. 17

ww. ustawy, osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązane są do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie.

Program Szczepień Ochronnych (tzw. kalendarz szczepień), który jest co roku aktualizowany, realizowany jest w oparciu o Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego.

Dokument ten porządkuje kwestie wieku i zakresu wykonywanych szczepień ochronnych oraz uwzględnia:

- szczepienia bezpłatne (obowiązkowe) – realizowane w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego bez dodatkowych opłat,
- szczepienia odpłatne (zalecane) - wskazane w celu rozszerzenia zakresu ochrony zdrowia dziecka.

W wyniku zaszczepienia wysokiego odsetka społeczeństwa tworzy się odporność zbiorowiskowa (inaczej odporność populacyjna, odporność stadna lub odporność grupowa), co stanowi ochronę osób nieuodpornionych. Naukowcy wykazali, że obecność w populacji osób uodpornionych przeciwko danej chorobie zmniejsza prawdopodobieństwo zachorowania na tę chorobę również osób nieuodpornionych. Szczepionki są najdokładniej kontrolowanymi produktami leczniczymi obecnymi na rynku. Zanim zostaną wprowadzone na rynek są poddawane rygorystycznym testom i muszą przejść ściśle przepisy ustanowione przez niezależne instytucje. Przed wprowadzeniem na rynek, każda seria szczepionki jest dodatkowo poddawana badaniom jakościowym przez niezależne od producenta państwowe laboratorium kontroli jakości.

Wszystkie dostępne w Polsce szczepionki spełniają standardy jakości i bezpieczeństwa. Współczesne szczepionki zawierają mniejszą liczbę antygenów niż dawniej, dlatego podanie wielu szczepionek jednocześnie nie przeciąża układu odpornościowego.

Na terenie powiatu ostrowieckiego szczepienia wykonywane były w 28 punktach szczepień, do których rozdystrybuowano preparaty szczepionkowe w łącznej ilości 12264.

Wszystkie podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu ostrowieckiego wyposażone są w urządzenia chłodnicze zapewniające odpowiednią temperaturę przechowywania zgodną z wymaganiami producenta.

W 2020 r. szczepieniami objęto 16 530 dzieci i młodzieży od 0 - 19 roku życia. Corocznie dokonywana jest szczegółowa analiza wykonania szczepień na podstawie danych liczbowych przekazywanych przez podmioty lecznicze.

Tabela 4 przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym dzieci, młodzieży w grupach wiekowych od 0-19 roku życia w roku bieżącym wraz z porównaniem stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu ostrowieckiego i województwa świętokrzyskiego.

Tabela 4. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2020 r. zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w PSSE Ostrowiec Św. w 2020 r.	Wykonawstwo w PSSE Ostrowiec Św. w 2019 r.	Wykonawstwo w woj. świętokrzyskim w 2019 r.
b/BCG	2019	Szczepienie noworodkowe	99,50%	99,30%	99,01%
p/WZW B	2019	Szczepienie podstawowe	94,43%	95,92%	89,72%
	2018	Szczepienie podstawowe	97,78%	98,32%	98,92%
p/DTP/błonica,	2019	Szczepienie pierwotne	56,91%	64,97%	51,91%
tężec krztusiec	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,56%	99,16%	97,30%
p/odra, świnka, różyczka	2018	Szczepienie podstawowe	87,00%	86,45%	77,23%
	2017	Szczepienie podstawowe	95,50%	97,00%	96,19%
	2010	rewakcyjnacja	96,00%	94,00%	84,52%
	2009	rewakcyjnacja	94,41%	99,37%	95,95%

p/poliomyelitis	2019	Szczepienie pierwotne	56,91%	64,97%	51,89%
	2017	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,56%	99,20%	97,25%
p/DTaP, p/poliomyelitis	2014	Szczepienie pierwsze przypominające	92,30%	92,26%	73,77%
	2013	Szczepienie pierwsze przypominające	97,50%	98,00%	92,95%
p/Td/błonica, tężec	2006	Szczepienie II przypominające	99,00%	99,56%	83,96%
(14 rok życia)	2005	Szczepienie II przypominające	99,00%	96,47%	95,31%
p/Td/błonica, tężec	2001	Szczepienie III przypominające	94,00%	94,03%	72,09%
(19 rok życia)	2000	Szczepienie III przypominające	97,00%	96,53%	87,46%

Analiza danych potwierdza, że wykonawstwo szczepień na terenie powiatu ostrowieckiego podobnie jak w latach poprzednich utrzymuje się na dość wysokim poziomie.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają szczepienia zalecane – nie finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia. Są one włączone do Programu Szczepień Ochronnych; zalecane mogą być dla całej populacji lub określonej grupy narażonej na chorobę zakaźną. Stosowane są w celu szerszej ochrony przed chorobami zakaźnymi. Są one włączone do Programu Szczepień Ochronnych; zalecane mogą być dla całej populacji lub określonej grupy narażonej na chorobę zakaźną. Stosowane są w celu szerszej ochrony przed chorobami zakaźnymi.

Tabela 5. Liczba wykonywanych, wybranych szczepień zalecanych w latach 2018-2020.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych w 2020 r.	Liczba osób zaszczepionych w 2019 r.	Liczba osób zaszczepionych w 2018 r.
1.	p/ospie wietrznej	47	84	117
2.	p/grypie	2060	2370	2486
3.	p/biegunce rotawirusowej	192	246	229
4.	p/wirusowi brodawczaka ludzkiego	71	96	95
5.	p/Streptococcus pneumoniae	376	426	719
6.	p/Neisseria meningitidis	147	158	147
7.	p/wzw typu A	92	30	92

Bezpieczeństwo realizacji szczepień zapewnione jest poprzez bieżące monitorowanie i ocenę występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Ryzyko wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych jest nieproporcjonalnie małe w porównaniu do uzyskanych korzyści, co stanowi ważny argument potwierdzający bezpieczeństwo szczepień. W Polsce niepożądane odczyny poszczepienne występują średnio raz na 10 000 podanych dawek szczepionki. Natomiast ciężkie NOP występują niezwykle rzadko.

Odczyn poszczepienny jest naturalną i spodziewaną reakcją organizmu człowieka po podaniu szczepionki, wynikającą z pobudzenia mechanizmów układu odporności.

Niepożądany odczyn poszczepienny jest reakcją organizmu o znacznym nasileniu i dłuższym czasie utrzymywania się. Wystąpienie niepożądanego odczynu poszczepiennego może być bez związku przyczynowego z przeprowadzonym szczepieniem lub NOP może wystąpić z przyczyn nieustalonych.

W analizowanym okresie liczba zgłoszonych przypadków NOP kształtuje się na poziomie zbliżonym do ubiegłego roku kalendarzowego.

W 2020 r. zgłoszono 7 niepożądanych odczynów poszczepiennych (2019 r. - 6), zakwalifikowane zostały przez lekarza w 2 przypadkach jako odczyny poważne, w 5 jako odczyny łagodne.

Tabela 6. Liczba zgłoszonych NOP w latach 2018-2020.

Rodzaj NOP	2018 r.	2019 r.	2020 r.
ciężki	0	0	0
poważny	1	0	2
łagodny	3	6	5
SUMA	4	6	7

Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły po podaniu szczepionek przeciwko *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*, poliomyelitis, błonicy, tężcowi, krztuścowi, odrze, śwince, różyczce oraz gruźlicy.

W 2020 r. liczba dzieci, które nie zostały zaszczepione z powodu nie stawiania się rodziców na wezwania lekarza w celu zaszczepienia wyniosła 40 na 16 530 osób podlegających szczepieniu.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych należy ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie, zaś w trybie przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 z p. zm.) organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są wierzycielem obowiązku szczepień ochronnych, jako obowiązku o charakterze niepieniężnym wynikającym wprost z przepisu prawa.

3. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA

Wprowadzenie

Definicja wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wg Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków brzmi:

- ▶ woda w stanie pierwotnym lub po uzdatnieniu, przeznaczona do picia, przygotowania żywności lub innych celów domowych, niezależnie od jej pochodzenia i od tego, czy jest dostarczana z sieci dystrybucyjnej, cystern, w butelkach lub pojemnikach,
- ▶ woda wykorzystywana przez przedsiębiorstwo produkcji żywności do wytworzenia, przetworzenia, konserwowania lub wprowadzania do obrotu produktów albo substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Woda jest źródłem życia i zdrowia. O jej jakości i przydatności do konsumpcji decydują: cechy organoleptyczne (smak, zapach), wskaźniki fizyczne (barwa, mętność, pH, przewodność), parametry chemiczne (między innymi: amoniak, azotany, azotyny, mangan, żelazo, chlor wolny, metale ciężkie) oraz wskaźniki mikrobiologiczne (m. in. Escherichia coli, Enterokoki – paciorkowce kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów w temp. 22 C po 72h, bakterie grupy coli).

Ochrona zdrowia ludzkiego przed szkodliwymi skutkami zanieczyszczeń wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest jednym z kierunków działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadzór nad jakością wody sprawowany jest na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195), ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) i Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Wyżej wymienione rozporządzenie umożliwiło prowadzenie przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r. efektywnego monitoringu jakości wody oraz weryfikowanie wywiązywania się podmiotów z realizacji badań jakości wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z ustalonym z PIS harmonogramem przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne i inne podmioty zaopatrujące w wodę.

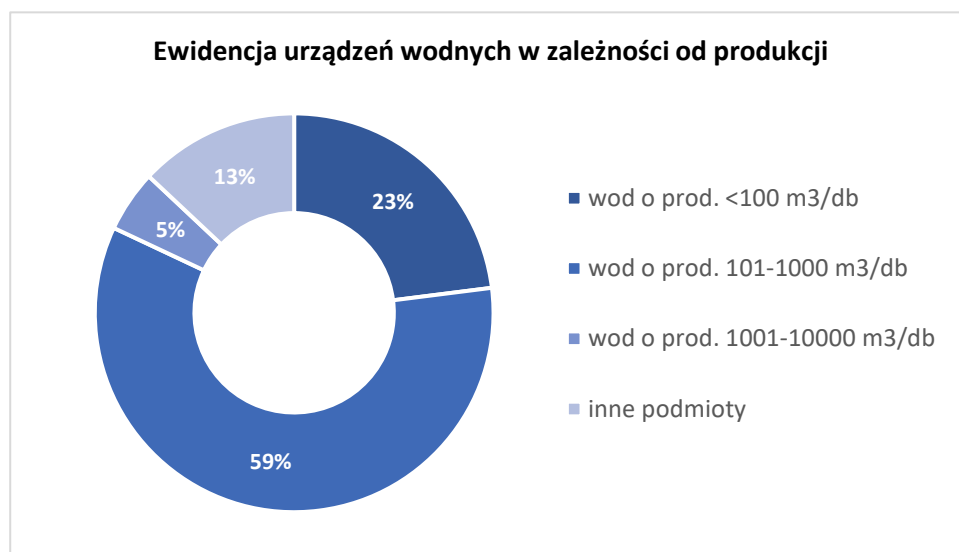
Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w ramach zbiorowego zaopatrzenia w 2020 r. (podobnie jak w 2019 r.) dostarczana była przez 3 przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i 3 gminne jednostki organizacyjne, które rozprowadzały wodę na terenie powiatu ostrowieckiego za pomocą 19 urządzeń wodociągowych.

Dodatkowo na terenie powiatu ostrowieckiego 3 inne podmioty (2019 – 3 podmioty) korzystały z wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia dostarczanej w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej oraz w podmiotach działających na rynku spożywczym.

3.1. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne w 2020 r. dostarczały wodę przeznaczoną do spożycia dla 104,611 tys. mieszkańców powiatu (2019 r. - 104,5 tys.).

Ogólna liczba mieszkańców powiatu na koniec 2020 r. wynosiła 108 964 osób (2019 r. - 110 127 osób).

Wykres 12. Ewidencja urządzeń wodnych w zależności od produkcji.

3.1.1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji < 100 m³/dobę

W 2020 r. podobnie jak w 2019 r. nadzorowano 5 urządzeń wodnych o produkcji < 100 m³/dobę. Wodociągi te stanowiły 22,73% wszystkich urządzeń wodnych objętych ewidencją. Skontrolowano 100% urządzeń wodnych. Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę dostarczały wodę pochodzącą z ujęć podziemnych o dobrej jakości dla 3,9 tys. mieszkańców powiatu (2019 r. – 2,16 tys.).

W 2020 r. w stosunku do 1 urządzenia wodnego w Gminie Ćmielów stwierdzono przekroczenie wartości parametrycznej azotanów z wodociągu Czarna Gлина. Natychmiastowe działania naprawcze właściciela urządzenia wodociągowego doprowadziły do poprawy jakości wody i pozytywnych wyników badań wody.

Jakość wody dostarczanej przez wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę w 2020 r. odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

3.1.2. Wodociągi o produkcji 101 - 1000 m³/dobę

PPIS w 2020 r. nadzorował 13 urządzeń wodnych (2019 r. - 13). Skontrolowano wszystkie urządzenia wodne. Ich udział w ogólnej liczbie nadzorowanych urządzeń wodnych wynosił 59,10%. Z wodociągów o produkcji 101 - 1000 m³/dobę w 2020 r. korzystało 35,170 tys. mieszkańców powiatu (2019 r. - 35,85 tys.).

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r. na podstawie sprawozdań z badań wykonanych w ramach monitoringu prowadzonego przez PIS oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne ocenił jakość wody dostarczanej z tej grupy urządzeń wodnych jako przydatną do spożycia.

3.1.3. Wodociągi o produkcji 1001 – 10000 m³/dobę

Na terenie powiatu ostrowieckiego nadzorowano podobnie jak w roku 2019 wodociąg, który stanowił 4,55 % z ogólnej liczby wodociągów. Wodociąg zaopatrywał w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi 66510 tys. mieszkańców miasta Ostrowiec Świętokrzyski (2019 r. – 66,50 tys.) oraz część mieszkańców w Gminie Bodzechów tj. miejscowość Sudół od nr 1 do nr 9 oraz nr 11.

Jakość wody dostarczana z wodociągu Ostrowiec w 2020 r. podobnie jak w latach poprzednich odpowiadała wymogom sanitarnym.

3.1.4. Wodociągi o produkcji 10001 – 100000 m³/dobę

W 2020 r. na terenie powiatu ostrowieckiego nie funkcjonowało urządzenie wodne o produkcji 10001 – 100000 m³/dobę.

3.1.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W tej grupie obiektów w 2020 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim ocenił jakość wody dostarczanej z 3 urządzeń wodnych (2019 r. – 3 urządzenie wodne.) tj.:

- 1 inny podmiot podobnie jak w 2019 r. zaopatrujący w wodę o dobrej jakości zakład pracy Celsa „Huta Ostrowiec” Sp. z o. o. ul. Samsonowicza 2, oraz firmy zewnętrzne, które znajdują się na terenie Celsa „Huta Ostrowiec”;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Zagłoby 32, która korzystała z wody z indywidualnego ujęcia w ramach podmiotu działającego na rynku spożywczym;
- DLF INVEST Bałtów 7 – korzysta z wody z indywidualnego ujęcia w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

W 2020 roku PPIS wydał decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z punktu należącego do wodociągu DLF INVEST Bałtów w związku z ponadnormatywną zawartością ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22°C.

Po podjętych przez właściciela wodociągu działaniach naprawczych i otrzymaniu pozytywnych wyników badania wody PPIS wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi z ww. wodociągu.

Wszystkie urządzenia wodne wykorzystujące wodę z indywidualnego ujęcia dostarczały w 2020 r. wodę odpowiadającą wymogom sanitarnym.

3.2. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r. prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w celu określenia skolonizowania wewnętrznej sieci wodociągowej przez pałeczki z rodzaju *Legionella sp.*

Częstotliwość kontroli jakości ciepłej wody uzależniona była od wyników badania bakteriologicznego osiągniętych w latach poprzednich oraz głównie od rozwijającej się sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu. Schemat postępowania wg obowiązującego rozporządzenia określa: „jeżeli w kolejnych badaniach w odstępach rocznych stwierdzono < 100 jtk/100 ml, badanie wykonuje się po 3 latach”.

W związku z trudną sytuacją związaną ze stanem epidemii koronawirusa w 2020 r. pobrano do badań 9 prób wody ciepłej (2019 r. - 51 prób).

3.2.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r. nadzorował 3 podmioty lecznicze świadczące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj.:

- G.V.M. „CARINT” Sp. z o. o. Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, ul. Szymanowskiego 13, Ostrowiec Świętokrzyski,
- Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II, ul. Focha 5, Ostrowiec Świętokrzyski- Hospicjum Stacjonarne,
- Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski – przekazany z WSSE.

Z ww. obiektów w 2020 r. PPIS pobrał do badań 6 prób wody ciepłej (2019 r. - 14 prób). Wszystkie próby odpowiadały wymogom obowiązującego rozporządzenia.

3.2.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2020 r. skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania pałeczek *Legionella sp.* w 1 obiekcie zamieszkania zbiorowego (2019 r. – 12), pobrano do badań 3 próby (2019 r. – 37). Próby wody ciepłej pobrano w Zespole Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych „Nasz Dom” Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrowcu Świętokrzyskim. Próby wody ciepłej odpowiadały wymogom obowiązującego rozporządzenia.

Wnioski

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim kontrolował jakość dostarczanej wody przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne i inne podmioty zaopatrujące w wodę tj.:

- weryfikował terminowość przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne sprawozdań z badań wody,
- analizował przekazane przez podmioty wyniki badań, prowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem, w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych wody - 158 sprawozdań z badań (2019 r. - 132),
- monitorował wywiązywanie się przez podmioty z obowiązku mającego na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody w tym z realizacji harmonogramu działań naprawczych,
- wykonywał badania wody zgodnie z ustalonym przez organy PIS planem działania na dany rok,
- prowadził kontrolne badania wody po zakończeniu działań naprawczych, mające na celu sprawdzenie, czy woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu,
- gromadził, weryfikował i oceniał dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody,
- przekazywał dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- informował właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym obszarze.

W 2020 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach prowadzonego monitoringu pobrał do badań 83 próby wody (2019 r. – 120) w tym: 74 próby wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (2019 r. – 69) oraz 9 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella sp.* (2019 r. - 51).

Na podstawie sprawozdań z badań wody PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim:

- informował zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia pobranej z nadzorowanych wodociągów w ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną - 66 pism (2019 r. – 64);
- stwierdził przydatność wody do spożycia, po sprawozdaniach przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne – 112 pism (2019 r. – 107);
- wydał 7 obszarowych oraz 7 okresowych ocen dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowanych do wójtów/burmistrzów/prezydenta miasta (2019 r. – 7 obszarowych, 7 okresowych);
- wydał 1 decyzję nakazującą podjęcie działań naprawczych przez podmiot dostarczający i wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej w celu zapewnienia jakości wody spełniającej wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) oraz 2 decyzje płatnicze w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami dopuszczalnych wartości parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia;
- wydał 1 decyzję stwierdzającą przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z indywidualnego ujęcia, w ramach działalności gospodarczej, po zakończeniu działań naprawczych;

- wystosował 3 pisma w sprawie jakości ciepłej wody użytkowej do zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz podmiotów leczniczych (2019 r. - 15 pism).

Jakość wody oceniana była zarówno pod względem fizyko-chemicznym jak i mikrobiologicznym w zakresie parametrów grupy A- 10 oznaczeń oraz parametrów grupy A+B- 61 oznaczeń.

Na podstawie analizy sprawozdań z badań PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 roku ocenił wodę na terenie powiatu ostrowieckiego jako przydatną do spożycia. Na 108964 mieszkańców powiatu z wody pochodzącej z nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną wodociągów korzystało 95 % ludności.

Tabela 7. Urządzenia do zaopatrywania ludności w wodę i ocena jakości wody do spożycia w latach 2019-2020.

Wyszczególnienie		Liczba urządzeń				Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
		według ewidencji	skontrolowanych	odpowiadająca wymaganiom	nieodpowiadająca wymaganiom	odpowiadającą wymaganiom	nieodpowiadającą wymaganiom	
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę - ogółem		2020 r.	19	19	19	0	104,611	0
		2019 r.	19	19	19	0	104,52	0
wodociągi	< 100	2020 r.	5	5	5	0	3,9	0
		2019 r.	5	5	5	0	2,16	0
	101-1000	2020 r.	13	13	13	0	35,17	0
		2019 r.	13	13	13	0	35,85	0
	1001- 10000	2020 r.	1	1	1	0	65,541	0
		2019 r.	1	1	1	0	66,51	0
	10001- 100000	2020 r.	0	0	0	0	0	0
		2019 r.	0	0	0	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		2020 r.	3	3	3	0	0	0
		2019 r.	3	3	3	0	0	0

4. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r., zajmował stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych między innymi w sprawach:

- opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- odbiorów obiektów budowlanych w związku z ich dopuszczeniem do użytkowania;
- opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247).

Dokonywana ocena pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyła różnych przedsięwzięć inwestycyjnych obejmujących między innymi obiekty handlowe, przemysłowe, usługowe, turystyczne, hotelarskie, ochrony zdrowia (w których prowadzona jest działalność lecznicza, apteki itp.) oraz inwestycje liniowe (np. drogi i inne trasy komunikacyjne, wodociągi, kanalizacje).

Łącznie w 2020 r. PPIS w Ostrowcu Św. zajął stanowisko w formie opinii, pism i uzgodnień w 104 sprawach obejmujących: strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, opinie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, uzgadniania dokumentacji projektowych i stanowisk dotyczących innych spraw.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2020 zajął stanowiska w sprawach:

- 39 opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ust. 1 i ust. 1a Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późn. zm.),

Wykres 13. Liczba zajętych stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2018-2020.

- 42 opinie w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 18 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247),
- przeprowadził 40 kontroli/wizji związanych z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów w związku z art.56 ustawy Prawo budowlane oraz na wniosek podmiotów bez wymogu uzyskania pozwolenia na użytkowanie (apteki, działalność oświatowa).

Porównując dane za rok 2020 z rokiem 2019 można zauważyć, że liczba kontroli oraz ilość opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych utrzymują się na względnie takim samym poziomie.

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii oraz kontroli ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

Tabela 8. Zbiorcza analiza zajętych stanowisk dla określonych zadań w 2020 r.

Ogółem (bez uwzględnienia liczby kontroli)			104
Liczba zajętych stanowisk dotyczących	Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	1
		opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	1
	Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	18
		wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	0
	opinie uzgadniające dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych		42
	opiniowanie projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku		0
	opinii w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy Prawo Budowlane		39
	innych spraw		3
Kontrole (wizje)			40

4.1. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Polityka regionalna na szczeblach gmin realizowana jest poprzez opracowania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które są podstawą do sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego. Dokonywane w tych opracowaniach zmiany miały na celu stworzenie warunków i ustalenie zasad lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowo-mieszkaniowej, przemysłu i drobnej wytwórczości oraz usług, a także przeznaczenie nowych terenów na cele komunikacyjne (modernizacja dróg, budowa parkingów, itp.).

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny związany z opiniowaniem, uzgadnianiem oraz uchwalaniem studium lub planu miejscowego.

Głównym celem prognozy jest określenie możliwych skutków, jakie mogą wystąpić w środowisku w wyniku ustaleń projektowanego dokumentu planistycznego. Rolą prognozy jest również sprawdzenie, czy ustalenia projektowanego dokumentu zabezpieczają we właściwy sposób środowisko (w tym miejsca

zamieszkiwane przez ludność oraz miejsca dostępne dla ludzi) przed nadmiernymi negatywnymi oddziaływaniami, a także wskazanie ewentualnych rozwiązań mających na celu zapobieganie negatywnym wpływom na środowisko.

Wnioski, rekomendacje i zalecenia wynikające z prognozy powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu ostatecznego tekstu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Mając na celu ochronę zdrowia ludzi Państwowa Inspekcja Sanitarna podczas dokonywania uzgodnień zwraca szczególną uwagę na zagadnienia dotyczące między innymi zaopatrzenia ludności w wodę, właściwe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów, odprowadzenie ścieków, właściwą lokalizację przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

W roku 2020 wydano 2 opinie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. 1 spośród wydanych opinii dotyczyła uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Opinię wydano w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kunów obejmującego sołectwo Wymysłów.

Zapiniowanie (1 z wyżej wymienionych opinii) projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dotyczyło zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i gminy Kunów obejmujący sołectwo Bokszycka.

4.2. Ocena oddziaływania na środowisko

Działania związane z oceną oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynikają z ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247).

Zgodnie z art. 61 wyżej wymienionej ustawy ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydawał opinie:

- w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu,
- w sprawie uzgodnienia warunków realizacji inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku 2020 wydano 18 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W podziale na rodzaj inwestycji wydane opinie dotyczyły:

- 1 opinia dotycząca infrastruktury drogowej;
- 2 opinie dotyczące zbierania i przetwarzania złomu;
- 4 opinie dotyczące obiektów produkcyjnych i magazynowych;
- 7 opinii w sprawie dotyczącej przedsięwzięcia polegającego na pozyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych (instalacja fotowoltaiczna),
- 1 opinia dotycząca zbiornika na paliwa płynne,
- 1 opinia dotycząca magistrali wodociągowej,
- 1 opinia dotycząca urządzenia wodnego – studni eksploatacyjnej S-1 ujmującej wody podziemne z utworów jury na potrzeby nawadniania,

- ▶ 1 opinia dotycząca kotła wodnego WR-25 o mocy 30MW, wchodzącego w skład instalacji ciepłowniczej MEC.

Przykłady opiniowanych przedsięwzięć:

- ▶ Budowa publicznych dróg gminnych klasy L w rejonie ulicy Jana Samsonowicza i Antoniego Hedy ps. „Szary” wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Ostrowcu Świętokrzyskim;
- ▶ Budowa elektrowni fotowoltaicznej Chmielów o mocy zainstalowanej elektrycznej do 1MW, linii nN, SN oraz stacji transformatorowej na działce nr ew. 322/8 w miejscowości Chmielów.

Z wydanych 18 wyżej wymienionych opinii w żadnym przypadku nie nałożono na inwestora obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Stanowisko w sprawie potrzeby bądź też braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko było zajmowane z uwzględnieniem skali planowanej inwestycji, jej usytuowania, wielkości zajmowanego terenu oraz funkcji i potencjalnego szkodliwego oddziaływania na środowisko lub zdrowie ludzi.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a tym samym sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko orzekano dla przedsięwzięć, których podstawowe dane charakteryzujące inwestycję wskazywały na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania.

Analizy powyższe przeprowadzono na podstawie dostarczonych dokumentów tj. kserokopii wniosku inwestora, opisu planowanego przedsięwzięcia, mapy sytuacyjno-wysokościowej terenu, wypisów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2020 nie wydano opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

4.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W procesie inwestycyjnym na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uzgadniał projekty budowlane inwestycji oraz projekty technologiczne.

Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny, właściwą technologię, warunki środowiska pracy, zastosowane materiały i sposób wykończenia wnętrz, właściwe wyposażenie, prawidłową wentylację i ogrzewanie pomieszczeń, właściwy sposób rozwiązania instalacji wodno-kanalizacyjnej.

W trakcie uzgadniania dokumentacji projektowej zwracano również szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi i zapewnienie im właściwych warunków pracy oraz zminimalizowanie negatywnych wpływów czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na życie i zdrowie ludzi.

W roku 2020 wydano 42 opinie sanitarne uzgadniające dokumentacje projektowe, w tym:

- ▶ 33 projekty budowlane nowych obiektów;
- ▶ 8 projektów przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania;
- ▶ 1 projekt technologiczny dla istniejącego obiektu.

Wśród uzgadnianych projektów 21 dokumentacji zostało przedłożonych do uzgodnienia przez projektantów i biura projektowe, natomiast 21 spośród uzgodnionych projektów zostało przedłożonych do zaopiniowania przez inwestorów.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy wodociągów (18 projektów) oraz projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (14 projektów). Pozostałą część uzgadnianych dokumentacji projektowych stanowiły obiekty kubaturowe takie jak lokale przeznaczone na działalność usługową w zakresie fryzjerstwa, kosmetologii i odnowy biologicznej (3 projekty), warsztaty samochodowe (2 projekty) oraz lokale przeznaczone na inną działalność usługową

(3 projekty). 1 spośród wydanych opinii dotyczyła przebudowy pomieszczeń dydaktycznych w budynku oświatowym.

Najwięcej dokumentacji projektowych w tym zakresie dotyczyło inwestycji realizowanych na terenie gminy Ostrowiec Św. Negatywnych opinii sanitarnych o projektach w roku 2020 nie wydano.

Przykłady opiniowanej dokumentacji projektowej:

- ▶ Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w rejonie miejscowości Boksycza – Rudka z włączeniem do studzienki rewizyjnej położonej w miejscowości Rudka;
- ▶ Aneks nr II do aneksu nr I do projektu rozbudowy, nadbudowy i przebudowy budynku biurowego wraz z budową zadaszeń i zmianą sposobu użytkowania i rozbiórką budynku handlowego przy ul. Sandomierskiej 4 w Ostrowcu Św.

4.4. Kontrole obiektów (wizje lokalne, kontrole w trakcie realizacji inwestycji, uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych)

W roku 2020 przeprowadzono 40 kontroli/wizji lokalnych. W ogólnej liczbie 40 kontroli znajduje się 39 kontroli związanych z uczestniczeniem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w związku z art. 56 ustawy Prawo budowlane.

Podczas odbiorów zwracano uwagę w szczególności na:

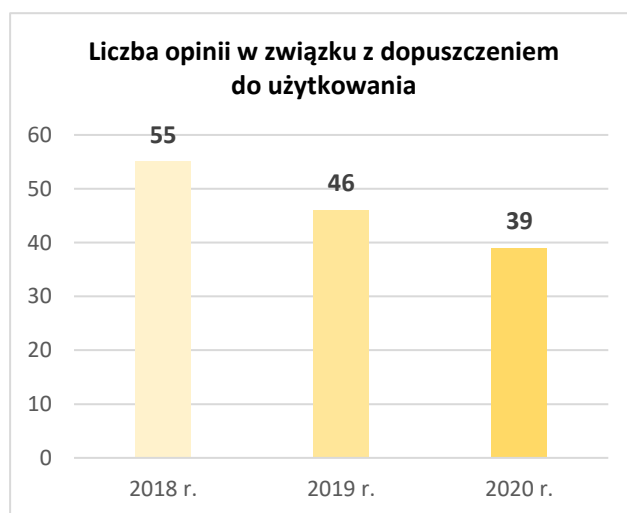
- ▶ wykonanie obiektu zgodnie z projektem,
- ▶ posiadanie przez materiały służące do budowy i wykończenia obiektów stosownych atestów,
- ▶ protokoły wymagane przepisami (protokoły kominiarskie, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia),
- ▶ prawidłową wentylację mechaniczną i grawitacyjną w pomieszczeniach,
- ▶ prawidłowe wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewczej w budynkach będących przedmiotem odbioru,
- ▶ przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych: podjazdy, parkingi,
- ▶ toalety,
- ▶ wyrażenia zgody na odstępstwa od przepisów określających warunki techniczne oraz
- ▶ bezpieczeństwa i higieny pracy.

Głównym celem kontroli było poddanie oceny zgodności realizowanych inwestycji z uzgodnioną pod względem sanitarno-higienicznym dokumentacją projektową oraz wyeliminowanie ewentualnych nieprawidłowości w tym zakresie powstałych w trakcie budowy.

Nie wydano żadnych sprzeciwów na użytkowanie, gdyż wszystkie kontrolowane przedsięwzięcia wykonane były zgodnie z dokumentacją projektową oraz spełniały wymogi w zakresie higieniczno-sanitarnym.

Przykłady inwestycji oddanych do użytku w 2020 r.:

- ▶ Budowa budynku stacji diagnostycznej pojazdów wraz z zapleczem socjalno-biurowym i instalacjami wod.-kan., c.o. oraz budowa parkingu przy ulicy Łżeckiej;
- ▶ Rozbudowa istniejącego budynku niepublicznego przedszkola i szkoły specjalnej wraz z instalacjami wewnętrznymi przy ul. Słowackiego w Ostrowcu Św.
- ▶ 1 wizja lokalna na wniosek podmiotu bez wymogu uzyskania pozwolenia na użytkowanie (działalność oświatowa).

Wykres 14. Liczba opinii w związku z dopuszczeniem do użytkowania wydanych w latach 2018-2020.

Wydane w powyższej sprawie pismo dotyczyło oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie działalności oświatowej.

Wnioski

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych użyteczności publicznej, ochrony zdrowia, żywienia-żywnościowych, oświaty, zakładach pracy.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie nadzoru zapobiegawczego zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i zastosowanie odpowiednich materiałów budowlanych,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, odprowadzenie ścieków),
- prawidłowe gromadzenie, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.

W oparciu o przepisy prawa inspekcja sanitarna w ramach nadzoru zapobiegawczego prowadziła działania w celu zminimalizowania negatywnych skutków inwestycji na zdrowie człowieka.

Porównując dane za rok 2020 z rokiem 2019 liczba dokumentacji projektowych uzgadnianych pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych, pomimo stanu epidemii, utrzymała się mniej więcej na tym samym poziomie.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy wodociągów (18 projektów) oraz projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (14 projektów).

W związku z tym można wysnuć wniosek, że w bliższej perspektywie znacznej poprawie ulegnie gospodarka wodno-ściekowa na terenie powiatu ostrowieckiego.

W stosunku do roku poprzedniego na mniej więcej stałym poziomie utrzymuje się liczba opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych lub w związku z zamiarem przystąpienia do ich użytkowania (39 w roku 2020; 46 w roku 2019;).

Uzasadnieniem takiego stanu może być fakt, że oprócz stanowisk zajmowanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wydawano także opinie dla przedsięwzięć, dla których obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie wynika z art. 56 ust 1a Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.).

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii (w trybie art. 56 ust. 1a wyżej wymienionej ustawy) ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

5. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2020 roku sprawował nadzór nad 419 obiektami (w 2019 r. - 413 obiektów) bez podmiotów wykonujących działalność leczniczą, skontrolowano 59 obiektów, co stanowi 14,10%.

Tabela 9. Ilość skontrolowanych obiektów w latach 2019-2020.

Lp.	Rodzaj obiektu	2019 r.	Skontrolowane obiekty [%]	2020 r.	Skontrolowane obiekty [%]
1	obiekty świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej	187	33,16	190	16,32
2	obiekty hotelarskie, placówki świadczące usługi noclegowe oraz gospodarstwa agroturystyczne	45	51,2	46	8,7
3	ustępy publiczne	8	75	8	12,5
4	jednostki organizacyjne pomocy społecznej i noclegownia	7	42,86	9	0
5	tereny rekreacyjne, kąpielisko, basen	56	78,58	56	5,4
6	cmentarze i domy przedpogrzebowe	23	26,09	23	21,74
7	apteki	39	2,57	36	5,56
8	stacje paliw	13	69,23	16	5,6
9	obiekty sportowe	10	100	10	50
10	pozostałe (m. in. dworzec PKS, pralnie, obiekty kulturalne, laboratoria, ośrodek wsparcia rodziny, parkingi)	25	44	25	24
Σ	SUMA	413		419	

5.1. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

5.1.1. Ustępy publiczne

W 2020 roku w ewidencji PPIS znajdowało się 8 stałych ustępów publicznych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego (2019 r. - 8). Wszystkie ustępy podłączone są do sieci kanalizacyjnej. W 2020 roku skontrolowano 1 obiekt zlokalizowany na terenie Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego w Bałtowie, co stanowi 12,5%.

Ustęp z rozdziałem na część damską, męską oraz przeznaczoną dla osób niepełnosprawnych. W pomieszczeniach zapewniona wentylacja mechaniczna sprzężona ze światłem i dodatkowo uchylne okna w każdej części.

W związku z ogłoszonym stanem epidemii, przed wejściem do ustępu zapewniony dozownik z płynem dezynfekcyjnym oraz umieszczono oznakowanie graficzne z informacją o konieczności dezynfekcji rąk. Stanowiska do mycia rąk prawidłowo wyposażone (mydło, ręczniki papierowe z automatycznego podajnika, kosz na zużyte ręczniki).

Ustęp utrzymany w dobrym stanie higienicznym, sanitarnym oraz technicznym, nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.1.2. Obiekty pomocy społecznej

W nadzorze PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim znajdowało się 9 obiektów (2019 r. - 7):

- 1) Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 2) Towarzystwo Pomocy św. Brata Alberta w Nowym Skoszynie gm. Waśniów,
- 3) Niepubliczne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze nr 1, nr 2, nr 3 w Małachowie gm. Ćmielów,
- 4) Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych "Nasz Dom" Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 5) Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań” w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 6) Dwa Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- 7) Dom Pomocy Społecznej, ul. Grabowiecka 7 w Ostrowcu Świętokrzyskim – przekazany z WSSE Kielce,
- 8) Dom Pomocy Społecznej, os. Słoneczne 49 w Ostrowcu Świętokrzyskim – przekazany z WSSE Kielce.

Ze względu na ogłoszony na terenie kraju stan epidemii wywołany wirusem Sars-CoV-2 powodującym chorobę zakaźną COVID-19, w celu minimalizacji ryzyka zakażenia, w miejscach w których są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności gwarantując przy tym maksymalny poziom bezpieczeństwa wszystkim dookoła, w 2020 roku nie przeprowadzono kontroli obiektów z ww. grupy.

Obiekty pomocy społecznej musiały dostosować się do panujących warunków w związku z ogłoszonym stanem epidemii.

5.1.3. Obiekty hotelarskie

Na terenie powiatu ostrowieckiego znajduje się 46 obiektów hotelarskich będących pod nadzorem PPIS (w 2019 r. - 45), w tym 6 hoteli i 40 obiektów świadczących usługi hotelarskie, takie jak pokoje noclegowe, zajazdy i gospodarstwa agroturystyczne.

W 2020 r. skontrolowano 3 obiekty hotelarskie i 1 obiekt z grupy *inne*, w którym świadczone są usługi, co stanowi 8,70%. Przeprowadzone kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno-technicznego obiektów, postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami komunalnymi, przestrzegania przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz właściwą gospodarkę odpadami komunalnymi celem zapobiegania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

Ww. obiekty skontrolowano również pod względem przestrzegania obowiązków wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii - w 2020 r. przeprowadzono 8 kontroli w tym zakresie.

Nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono.

Informowano o obowiązku utrzymania pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz zalecano przeprowadzanie okresowych dezynfekcji ww. pojemników. Stan sanitarno-techniczny obiektów bardzo dobry.

5.1.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W 2020 r. w ewidencji PPIS znajdowało się 190 obiektów (2019 r.- 187), z których skontrolowano 31 (16,32%), w tym:

- 97 zakładów fryzjerskich - skontrolowano 10, co stanowi 10,31 %,
- 64 zakłady kosmetyczne - kontroli poddano 18, co stanowi 28,13 %,
- 3 zakłady tatuażu - brak kontroli,
- 18 zakładów odnowy biologicznej - skontrolowano 3, co stanowi 16,70 %,
- 8 zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu – brak kontroli.

W trakcie kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, sposób postępowania z narzędziami i bielizną używaną, z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi wytwarzanymi w zakładach oraz oceniano opracowaną przez właścicieli gabinetów kosmetycznych procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Szczególną uwagę zwracano na sposób przechowywania narzędzi fryzjerskich i kosmetycznych, ich dezynfekcję i sterylizację oraz przechowywanie i oznakowanie stosowanych kosmetyków. Ważnym elementem, na który kładziono nacisk w trakcie kontroli było sprawdzenie zasad prawidłowego sporządzania roztworów dezynfekcyjnych oraz przestrzeganie czasu dezynfekcji zgodnie z zaleceniami producentów. Przypominano, iż podstawową formą dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku jest dezynfekcja chemiczna przez zanurzenie w środku o szerokim spektrum działania. Kontrole potwierdziły prawidłowo prowadzone procesy dezynfekcyjne oraz stosowanie środków do szybkiej dezynfekcji narzędzi, powierzchni i sprzętu.

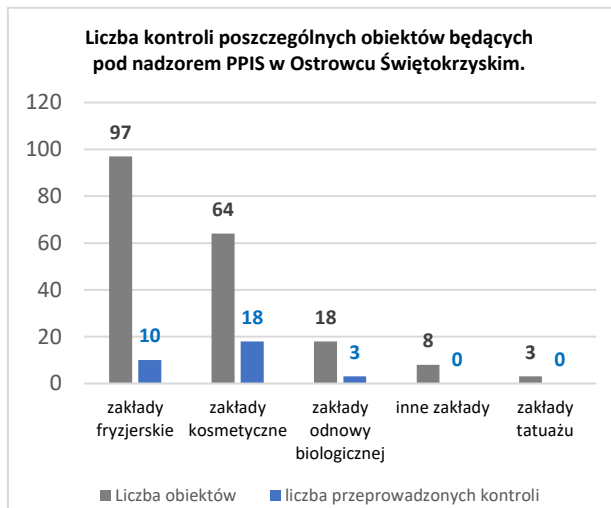
Obowiązkiem pracodawców i pracowników zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu oraz odnowy biologicznej jest utrzymywanie pomieszczeń i ich wyposażenia w nienagannym stanie sanitarnym i porządkowym.

W wyniku przeprowadzonej kontroli w 1 zakładzie fryzjerskim stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowały nałożeniem mandatu karnego w wysokości 300,00 zł. Nieprawidłowości dotyczyły braku należytej higieny w trakcie świadczenia usług fryzjerskich.

W większości obiektów właściciele przy świadczeniu usług używali bielizny jednorazowego użytku, co przyczyniło się do poprawy higienicznych warunków świadczonych usług oraz komfortu klienta.

W gabinetach kosmetycznych podczas świadczenia usług, w trakcie których może dojść do naruszenia ciągłości tkanki używa się sprzętu jednorazowego użytku lub sterylnych narzędzi i materiałów. Właściciele gabinetów sterylizują narzędzia mogące spowodować naruszenie ciągłości tkanki, tj. cążki, dłutka, pęsety, frezy i głowice do mikrodermabrazji. Narzędzia po dezynfekcji pakowane są w samoprzylepne torebki papierowo-foliowe wyposażone w zewnętrzne chemiczne wskaźniki procesu sterylizacji oraz paski kontroli wewnętrznej z wieloparametrowym testem kontroli sterylizacji parą wodną w temperaturze 121°C i 134°C.

Każdorazowo informowano, iż zabiegi wykonywane z wykorzystaniem metod inwazyjnych związanych z przerwaniem ciągłości tkanek i narażeniem na kontakt z krwią, niesie ze sobą niebezpieczeństwo przeniesienia zakażenia, w szczególności HBV, HCV oraz HIV. Czynność uzyskania osocza bogatopłytkowego z krwi jest procedurą medyczną i laboratoryjną i powinna być wykonywana przez wykwalifikowany personel medycznego laboratorium diagnostycznego. Zabieg mezoterapii igłowej z wykorzystaniem osocza bogatopłytkowego traktowany jest jako świadczenie zdrowotne wykonywane przez podmiot wykonujący działalność leczniczą zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

Wykres 15. Struktura zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej oraz liczba przeprowadzonych kontroli w 2020 r.

W obiektach nie posiadających autoklawu stosowane były narzędzia jednorazowego użytku lub zakład posiadał stosowną umowę na świadczenie usług sterylizacji narzędzi z podmiotami posiadającymi autoklawy. Prawidłowe gospodarowanie odpadami potwierdzone było przez kontrolowanych usługodawców zawartymi umowami, kartami przekazania odpadów oraz fakturami za wykonaną usługę odbioru i utylizacji odpadów.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi właściciele gabinetów kosmetycznych posiadają wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, które regulują:

- sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich,
- zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji,
- sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry,
- zasady dekontaminacji, czyli procesu niszczenia biologicznych czynników chorobotwórczych przez mycie i dezynfekcję pomieszczeń oraz sterylizację narzędzi.

Wprowadzona w życie w 2018 roku ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017 poz. 2111) ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego (UV) wydzielanego przez urządzenia wykorzystywane do naświetlania skóry wywołujące efekt opalenizny. Istotą ustawy jest ograniczenie zachorowań na nowotwory skóry. Służyc temu ma przede wszystkim podniesienie świadomości społecznej w zakresie szkodliwości działania promieniowania UV wydzielanego przez solaria. Ustawa całkowicie zakazuje korzystania z solariów przez osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, nakłada na właścicieli solariów obowiązek zamieszczania w miejscu udostępniania solariów informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium oraz wprowadza całkowity zakaz promocji i reklamy usług w zakresie udostępniania solariów. Ze względu na stan epidemii w 2020 r. przeprowadzono 1 kontrolę w obiekcie świadczącym usługi opalania.

5.1.5. Obiekty komunikacji publicznej (dworzec autobusowy, środki transportu)

W ewidencji PPIS w 2020 r. znajdował się 1 dworzec autobusowy PKS, który nie został poddany kontroli. Skontrolowano 3 środki transportu publicznego w zakresie przestrzegania nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W trakcie kontroli stwierdzono, iż środki transportu posiadają zewnętrzne oznakowania mówiące o limicie pasażerów oraz o konieczności zasłaniania ust i nosa przy użyciu maseczki. Miejsce dla kierowcy odizolowane od pasażerów taśmą lub plexi.

5.1.6. Cmentarze

W 2020 r. w ewidencji PPIS znajdowało się 21 cmentarzy, w tym 1 cmentarz komunalny i 20 parafialnych, przeprowadzono 4 kontrole, co stanowi 19,05%.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami komunalnymi. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 2 obiektach, w których za nieprawidłową gospodarkę odpadami nałożono 2 mandaty karne łącznie w wysokości 400,00 zł.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawował nadzór nad prawidłowym przebiegiem ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich oraz nad warunkami ich transportu. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi ekshumacja zwłok i szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych.

W 2020 roku wydano 13 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 1 decyzję dotyczącą wywozu zwłok poza granice Rzeczypospolitej oraz 19 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok/prochów z zagranicy do Polski.

5.1.7. Domy przedpogrzebowe

W 2020 r. w ewidencji znajdowały się 2 domy przedpogrzebowe, skontrolowano 1 obiekt.

Skontrolowany dom przedpogrzebowy posiada pomieszczenia do wystawienia trumien ze zwłokami, kaplicę do odprawiania ceremonii pogrzebowych, pomieszczenia/chłodnie do przechowywania zwłok oraz pomieszczenia do przygotowania zwłok.

Ponadto PPIS skontrolował 2 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Środki transportu posiadają wydzieloną część z siedzeniami oraz odizolowaną część przeznaczoną do umieszczenia zwłok, która posiada powierzchnie gładkie i zmywalne. Skontrolowane środki transportu spełniają wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27.12.2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007 r. nr 249 poz. 1866).

5.1.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Grupa ta obejmuje różnorodne obiekty użyteczności publicznej, w przypadku których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających. Do tej grupy zalicza się 141 obiektów: pralnie, obiekty sportowe, apteki, obiekty kulturalne, laboratoria, stacje paliw, parkingi, tereny rekreacyjne wraz z piaskownicami oraz ośrodki wsparcia rodziny. Ze względu na stan epidemii skontrolowano 15 obiektów:

- ▶ 1 pralnię,
- ▶ 5 obiektów sportowych,
- ▶ 2 apteki,
- ▶ 3 obiekty kulturalne,
- ▶ 2 stacje paliw,
- ▶ 2 tereny rekreacyjne.

Tabela 10. Ewidencja i ilość skontrolowanych obiektów z grupy "innych obiektów użyteczności publicznej".

Lp.	Nazwa obiektu	wg ewidencji 2019 r.	liczba skontrolowanych obiektów	wg ewidencji 2020 r.	liczba skontrolowanych obiektów
1.	Pralnie	5	3	5	1
2.	Obiekty sportowe	10	10	10	5
3.	Apteki, punkty apteczne	39	1	36	2
4.	Obiekty kulturalne	9	0	10	3
5.	Laboratoria	2	1	2	0
6.	Stacje paliw	13	9	16	2
7.	Ośrodek wsparcia rodziny	1	0	1	0
8.	Wiaty przystankowe	0	10	0	0
9.	Parkingi	7	6	7	0
10.	Tereny rekreacyjne	54	42	54	2
Σ	Razem	140	82	141	15

Przeprowadzone kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno-technicznego poszczególnych obiektów oraz przestrzegania nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zdjęcie 8. Ośrodek Wypoczynkowy Gutwin.

Zdjęcie 9. Park linowy w Ośrodku Wypoczynkowym Gutwin.

Na terenie powiatu ostrowieckiego dużym zainteresowaniem w sezonie letnim cieszy się Ośrodek Wypoczynkowy Gutwin, który usytuowany jest na peryferiach miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Ośrodek czynny jest 7 dni w tygodniu. Odwiedzający mają możliwość czynnego wypoczynku, zwłaszcza w okresie wakacyjnym. Określany jako „zielone płuca Ostrowca Świętokrzyskiego”. Dzięki swemu położeniu oraz proponowanym formom wypoczynku przyciąga liczne grono mieszkańców.

Do dyspozycji odwiedzających udostępnia się:

- kąpielisko z plażą piaszczystą,
- wypożyczalnię sprzętu wodnego (rowery wodne i kajaki),
- ogrodzone boisko do piłki nożnej plażowej,
- nieogrodzone boisko do piłki siatkowej plażowej,
- miejsce z dwoma murowanymi grillami,
- plac zabaw,
- park linowy z dwoma trasami (mała i duża),
- ogrodzony kort tenisowy,
- siłownię zewnętrzną,
- wytyczone dwie trasy biegowe (5 i 10 km),
- ustęp ogólnodostępny,
- utwardzony parking (ok. 100 miejsc parkingowych),
- budynek administracyjny z pełnym węzłem sanitarnym dla pracowników
- lokal gastronomiczny.

W 2020 r. skontrolowano 2 stacje paliw na terenie powiatu ostrowieckiego znajdujące się przy trasach najczęściej uczęszczanych. Skontrolowane stacje paliw dysponują ogólnodostępnymi ustępami, które są utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Zapewnione są środki higieniczno-sanitarne i prawidłowe wentylacje w kabinach.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż przedsiębiorcy posiadają koncesje na obrót paliwami ciekłymi. W trakcie przeprowadzanych kontroli informowano kontrolowanych o obowiązku utrzymania pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym. Celem zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zalecano przeprowadzanie okresowych dezynfekcji ww. pojemników zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku.

Skontrolowano 1 pralnię, która funkcjonalnie podzielona jest na dwie części: część „czystą” i „brudną”. Każda część stanowi szereg pomieszczeń z osobnymi wejściami z ogólnodostępnego ciągu komunikacyjnego. Przejście między stroną czystą i brudną odbywa się przez służbę szatniową z pomieszczeniem sanitarno-higienicznym. W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Baza sportowa na terenie powiatu jest dobrze rozwinięta. Funkcjonują: 1 piłkarski ośrodek treningowy, 4 boiska sportowe typu „Orlik” oraz 4 stadiony i hala widowiskowo-sportowa.

W związku z wystąpieniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii na obiektach sportowych obowiązywały określone zakazy i ograniczenia dotyczące organizacji imprez sportowych.

Zdjęcie 10. Stadion KSZO

Na terenie skontrolowanego boiska sportowego typu „Orlik” przy głównym wejściu na tablicy ogłoszeń zostały umieszczone informacje DDM mówiące o zachowaniu dystansu społecznego, dezynfekcji i używaniu maseczek ochronnych na usta i nos. Ponadto właściciel zapewnił dla użytkowników oznakowane pojemniki ze środkiem do dezynfekcji rąk.

Boisko udostępniane było na rozgrywki sportowe dla zorganizowanych drużyn oraz dla osób indywidualnych. Prowadzone były imienne listy osób korzystających z obiektu.

5.1.9. Kąpieliska i baseny kąpielowe

Zgodnie z ewidencją obiektów nadzorowanych przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r. na terenie powiatu ostrowieckiego udostępnione były 2 obiekty dla kąpiących się:

- 1) Pływalnia „Rawszczyzna” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Mickiewicza 32,
- 2) Kąpielisko Gutwin w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Gościńiec.

5.1.9.1. Pływalnia „Rawszczyzna”

Zarządcą Pływalni „Rawszczyzna” w imieniu Gminy Ostrowiec jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Świętokrzyska 11, Ostrowiec Świętokrzyski.

W 2020 roku PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach nadzoru pobrał do badań 6 prób wody basenowej oraz wykonał oznaczenia chloru ogólnego, wolnego i związanego na miejscu w trakcie poboru prób. Woda została pobrana zgodnie z ustalonym harmonogramem poboru na rok 2020 r. z 3 niecek oraz z systemów cyrkulacji (woda wprowadzana do niecek).

W trakcie poboru zarządca udostępnił dane z odczytu automatycznego dla parametrów: pH, Redox i chloru wolnego.

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim monitorował jakość wody na pływalni poprzez analizę parametrów jakości wody na pływalni na podstawie przekazanych sprawozdań z badań, zakresu i częstotliwości wykonywanych badań przez zarządzającego pływalnią oraz wyników badań wody na pływalni wykonanych przez PIS. W 2020 r. PPIS wydał zbiorczą ocenę jakości wody na pływalni za 2019 r.

Woda na Pływalni „Rawszczyzna” w 2020 r. odpowiadała wymogom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

5.1.9.2. Kąpielisko Gutwin w Ostrowcu Świętokrzyskim

Gutwin to jedyny akwen w powiecie ostrowieckim, dopuszczony jako kąpielisko. Organizatorem kąpieliska Gutwin jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Świętokrzyska 11 w Ostrowcu Świętokrzyskim. Teren kąpieliska oznakowany jest w widocznych miejscach tablicami: Regulamin „Kąpieliska” oraz tablicą informacyjną Kąpielisko Ośrodek Wypoczynkowy Gutwin. Tablica informacyjna zgodna z § 3 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. poz. 2476).

W obiekcie prowadzony jest rejestr poziomu wody i wizualnej oceny czystości zbiornika Gutwin, który zawiera wpisy dotyczące daty/stanu wody i wizualnej oceny czystości wody.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310 z późn. zm.) rada gminy określa corocznie do dnia 20 maja sezon kąpielowy, który obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września oraz corocznie do 20 maja określa wykaz kąpielisk na terenie gminy. Organizator kąpieliska do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego sezon kąpielowy, w którym kąpielisko ma być otwarte, przekazuje wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosek o umieszczenie w wykazie kąpielisk.

Organizator kąpieliska jest obowiązany do prowadzenia kontroli wewnętrznej, w ramach której m. in. ustala z PPIS harmonogram pobierania próbek oraz pobiera próbki wody w ustalonych z PPIS punktach. W ramach kontroli urzędowej organy PPIS dokonują bieżącej i sezonowej oceny jakości wody w kąpielisku pod względem spełnienia wymagań określonych w przepisach.

W 2020 r. w ramach kontroli wewnętrznej organizator pobrał do badania 3 próby wody z kąpieliska oraz w ramach kontroli urzędowej PPIS pobrał 1 próbę przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego. Na podstawie sprawozdań z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej PPIS wydał 5 ocen jakości wody, w których stwierdził przydatność wody do kąpeli (4 oceny bieżące i 1 ocenę sezonową po zakończeniu sezonu kąpielowego). Wszystkie oceny jakości wody umieszczane były w Serwisie kąpieliskowym oraz na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski w formie komunikatów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne organy PIS obowiązane są do prowadzenia Serwisu kąpieliskowego, który dostępny jest na stronie Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem <http://sk.gis.gov.pl/>.

Prowadzony internetowy serwis kąpieliskowy jest systemem informacyjnym, który prezentuje na mapie Polski wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami Rad gmin kąpielisk oraz przedstawia aktualne informacje o jakości wody, profilu i infrastruktury kąpieliska, a także panujących warunkach. Celem Serwisu jest natychmiastowe przekazywanie i rozpowszechnianie informacji o jakości wody w kąpieliskach podczas letniego wypoczynku. Serwis kąpieliskowy jest na bieżąco aktualizowany w terminie od 1 czerwca do 30 września.

5.2. Inne działania

Imprezy masowe

W 2020 r. na terenie powiatu ostrowieckiego ze względu na stan epidemii ilość organizowanych imprez masowych w porównaniu do lat ubiegłych uległa znacznemu spadkowi.

PPIS w Ostrowcu Św. opiniował 4 wnioski organizatorów w sprawie przeprowadzenia imprezy masowej, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie przez organizatora właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, punktów czerpalnych wody do spożycia, właściwego postępowania z odpadami komunalnymi oraz zapewnienia pomocy medycznej.

Sprowadzenie zwłok z zagranicy, ekshumacje

W ramach nadzoru nad zagadnieniami dotyczącymi postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał 19 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy, 9 decyzji zezwalających na ekshumację i przewóz ekshumowanych zwłok oraz 1 decyzję na wywóz zwłok za granicę Rzeczypospolitej Polskiej.

Interwencje

PPIS w Ostrowcu Św. w 2020 r. podjął 7 interwencji na terenie powiatu ostrowieckiego. Interwencje dotyczyły:

- ▶ niewłaściwego postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku stosowanymi w trakcie świadczenia usług w salonie fryzjerskim,
- ▶ złego stanu sanitarnego ustępu ogólnodostępnego na cmentarzu komunalnym,
- ▶ nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie cmentarza parafialnego,
- ▶ wynajmu pokoi noclegowych,
- ▶ przechowywania trumien w pokojach hotelowych.

Jedna z przeprowadzonych kontroli w związku z interwencją dotyczącą gromadzenia odpadów komunalnych na terenie cmentarza potwierdziła zgłoszone nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami ukarano zarządcę kontrolowanego obiektu mandatem karnym.

Wizje

W 2020 r. przedstawiciele PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych uczestniczyli w 24 wizjach lokalnych w mieszkaniach prywatnych w celu stwierdzenia obecności ksyłamitu w podłożu. W 19 mieszkaniach potwierdzono jego obecność.

Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim opiniował 2 projekty uchwał w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Ostrowiec i Bodzechów oraz 1 Uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

W 2020 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim zaopiniował również wniosek Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Ostrowcu Świętokrzyskim w sprawie zaakceptowania projektu uchwały dotyczącej wykazu kąpielisk na terenie Gminy Ostrowiec.

Wnioski

W 2020 roku na 419 obiektów użyteczności publicznej (bez zakładów opieki zdrowotnej i urządzeń wodociągowych) będących w ewidencji (2019 r. - 413), skontrolowano 59 obiektów użyteczności publicznej pod kątem oceny stanu sanitarno- technicznego. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w 2020 r. nie wykazał istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

Nałożono: 3 mandaty karne na łączną kwotę 700 zł na 3 obiekty: zakład fryzjerski za brak należytej czystości przy świadczeniu usług i dwa cmentarze parafialne za nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi.

Ponadto przeprowadzono 444 kontrole w zakresie przestrzegania zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w następujących grupach obiektów:

- ▶ apteki 23
- ▶ obiekty handlowe 104
- ▶ obiekty noclegowe 8
- ▶ obiekty sportowe i rekreacyjne 17
- ▶ zakłady fryzjerskie i kosmetyczne 159
- ▶ stacje paliw 6
- ▶ pozostałe obiekty 127.

6. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Głównym zadaniem działalności w zakresie higieny pracy jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Realizacja tego zadania odbywa się poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego, w ramach którego prowadzone są kontrole zakładów pracy pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy.

6.1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2020 r. w rejestrze obiektów Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 491 zakładów pracy.

Największą grupę nadzorowanych obiektów w stosunku do zakładów objętych ewidencją stanowią przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 9 pracowników tj. 322 zakładów co stanowi 65,5% oraz zakłady zatrudniające 10-49 pracowników tj. 113 zakładów co stanowi 23,1%. Natomiast znacznie mniejszą grupę obiektów nadzorowanych stanowią zakłady zatrudniające 50-249 pracowników tj. 52 zakłady, co stanowi 10,6% oraz 250 i więcej pracowników tj. 4 zakłady, co stanowi 0,8 %.

Tabela 11. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych.

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy pracowników	Liczba zakładów pracy	Odsetek całkowitej liczby nadzorowanych zakładów w [%]
do 9	322	65,5
10 – 49	113	23,1
50 – 249	52	10,6
250 – i więcej	4	0,8
Razem	491	100

W 2020 r. w skontrolowanych 122 zakłady (24,84 % nadzorowanych) przeprowadzono 137 kontrole. Pod szczególnym nadzorem znalazły się przedsiębiorstwa stosujące i wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze, przedsiębiorstwa produkcyjno-handlowo-usługowe prowadzące działalność w branży spożywczej (cukiernie, piekarnie), odzieżowej (szwalnie), zakłady przemysłu tworzyw sztucznych, zakłady opieki zdrowotnej, placówki handlu detalicznego oraz warsztaty samochodowe.

W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- 1) wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego,
- 2) badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- 3) przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 4) badania profilaktyczne pracowników,
- 5) wprowadzanie do obrotu oraz stosowanie produktów biobójczych,
- 6) wprowadzanie do obrotu oraz stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Przy planowaniu kontroli brano pod uwagę następujące kryteria:

- występowanie w środowisku pracy czynników szkodliwych,
- występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDSiN),
- stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin,
- stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3,
- występowanie czynników rakotwórczych i mutagennych,
- stosowanie i wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- występowanie czynników biologicznych,
- występowanie azbestu,
- zapadalność na choroby zawodowe.

6.2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych w 2020 r. kontroli wydano 11 decyzji administracyjnych, które miały na celu wyegzekwowanie poprawy warunków pracy.

Wydane decyzje zawierały ogółem 26 zarządzeń dotyczących:

- przeprowadzenia badań i pomiarów środowiska pracy,
- obniżenia normatywów higienicznych NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjnych i technicznych w zakresie narażenia na hałas,
- założenia kart i rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- poprawy stanu sanitarno-technicznego zaplecza socjalnego dla pracowników,
- zapewnienia bieżącej ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniach zaplecza higieniczno-sanitarnego,
- przeprowadzenia ocenę ryzyka zawodowego na stanowisku pracy,
- prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- przekazywania do PPIS w Ostrowcu Św. informacji o substancjach, ich mieszaninach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- założyć spis substancji chemicznych i ich mieszanin,
- wyznaczenia oraz przeszkolenia osoby do udzielania pierwszej pomocy w zakładzie pracy,
- umieszczenia znaku słownego oraz graficznego zakazu palenia papierosów elektronicznych.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli wynikają z niezajomości lub nieświadomości przepisów prawnych, a także ponoszenia kosztów przez pracodawców.

6.3. Nadzór nad warunkami pracy

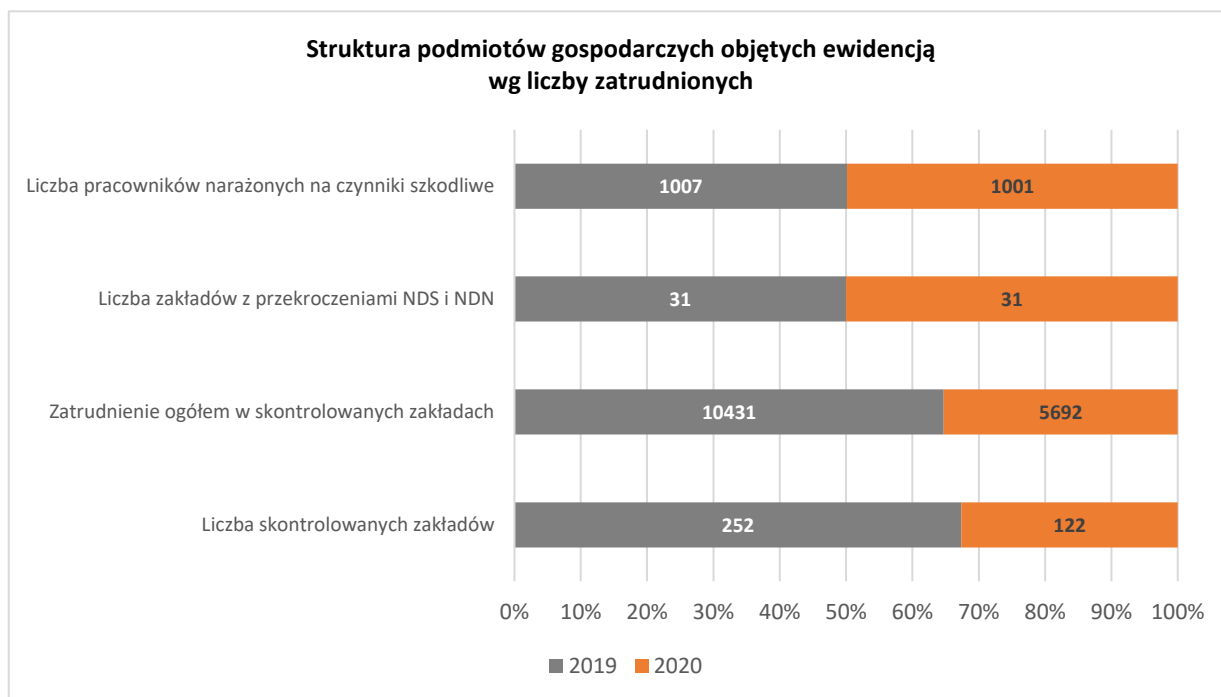
Działania organów inspekcji sanitarnej nakierowane są na ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, pył, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne) w środowisku pracy, w celu zmniejszenia liczby nowych przypadków chorób zawodowych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

Pion Higieny Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje również nadzór nad chemikaliami, a mianowicie nadzór nad obrotem i stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń krajowych wydanych na ich podstawie.

6.4. Nadzór w warunkach przekroczeń NDS i NDN

Na terenie powiatu ostrowieckiego w skontrolowanych 122 zakładach pracy, stwierdzono przekroczenia NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia w 32 zakładach o różnym PKD.

Liczba zatrudnionych osób w skontrolowanych zakładach (122) wynosiła 5692 osób, z których 1001 osób pracowało w przekroczeniach NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia, stanowi to 34,97% zatrudnionych w zakładach skontrolowanych.

Wykres 16. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych.

W przekroczeniach najwyższego dopuszczalnego natężenia i stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia, zatrudnionych jest:

- 995 pracowników narażonych na działanie czynników fizycznych (hałas - 952, drgania mechaniczne - 0),
- 3 osoby narażone na działanie szkodliwych czynników chemicznych,
- 3 osoby narażone na pył.

Tabela 12. Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach pracy w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2019-2020.

Dane/Rok	2019 r.	2020 r.
Liczba skontrolowanych zakładów	252	122
Zatrudnienie ogółem w skontrolowanych zakładach	10431	5692
Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	31	31
Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w tym na:	1007	1001
<i>Czynniki fizyczne (hałas, drgania mechaniczne)</i>	993	995
<i>Pył</i>	14	11
<i>Czynniki chemiczne</i>	33	3

W 2020 r. w porównaniu do roku 2019 zmniejszyła się liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych (2019 – 1007, 2020-1001).

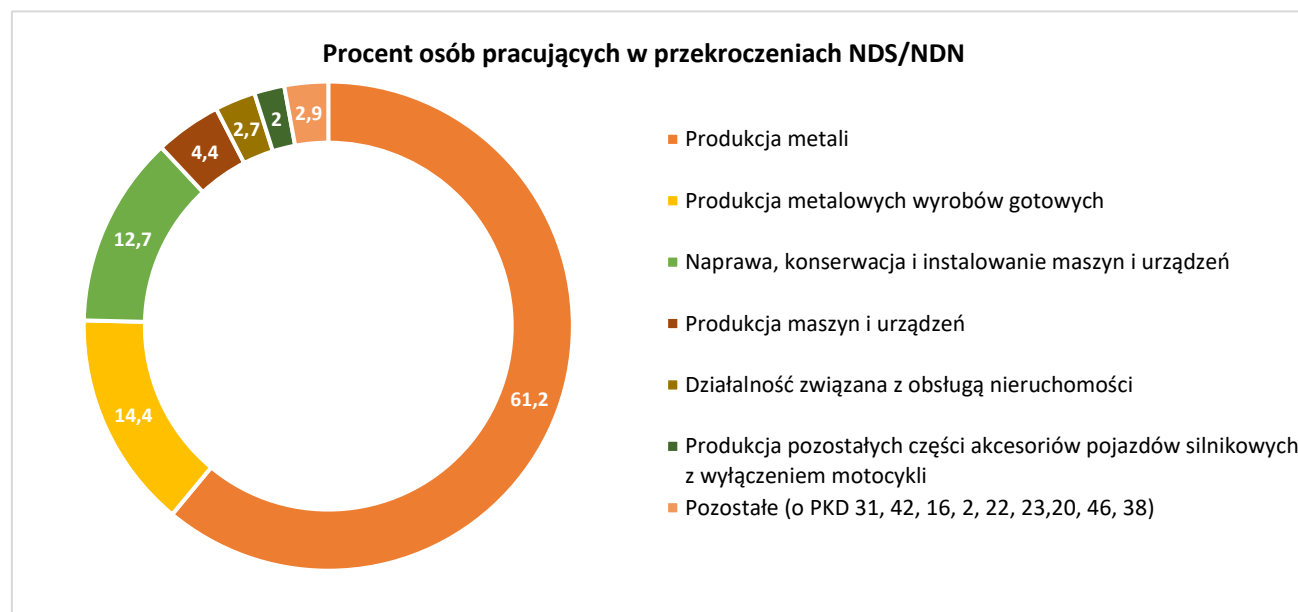
Podobnie jak w roku ubiegłym, największą grupę pracujących w warunkach szkodliwych stanowiły osoby narażone na ponadnormatywne działanie czynnika fizycznego - hałas. Pracownicy zatrudnieni

w warunkach narażenia na hałas wyposażeni są w odpowiednio dobrane ochronniki słuchu, których stosowanie jest nadzorowane i egzekwowane przez pracodawcę, a strefy zagrożenia hałasem są oznakowane.

Tabela 13. Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach wg PKD.

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN				
Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1	3	0,3
16	Produkcja wyrobów z drewna i korka	4	10	0,4
20	Produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	1	1	0,2
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	3	0,3
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2	2	0,2
24	Produkcja metali	2	607	61,2
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych	9	143	14,4
28	Produkcja maszyn i urządzeń	2	43	4,4
29	Produkcja pozostałych części akcesoriów pojazdów silnikowych z wyłączeniem motocykli	1	20	2
31	Produkcja mebli	1	5	0,5
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3	127	12,7
38		1	2	0,2
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.	1	6	0,6
46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	1	2	0,2
68	Działalność związana z obsługą nieruchomości	1	26	2,7
73	Usługi reklamowe; usługi badania rynku i opinii publicznej	1	2	0,2
Razem (wszystkie PKD)		32	1001	100

Powyższe dane przedstawia poniższy wykres, który wskazuje, iż największy odsetek pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono przekroczenia stanowi produkcja metali gdzie w przekroczeniach pracuje 607 osób tj. 61,2%, ogółu zatrudnionych w tych zakładach. Natomiast najmniejszy procent osób w narażeniu pracuje w zakładach zajmujących się handlem hurtowym, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi oraz produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa tj. 0,2%.

Wykres 17. Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2020 r. wydano 2 decyzje dot. przekroczeń wartości NDNiS czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy:

- 2 decyzje nakazujące obniżenie NDS czynników szkodliwych do obowiązujących norm, tj. stężenia czynnika chemicznego: manganu oraz stężenie zapylenia.

6.5. Nadzór nad produktami biobójczymi

Według ewidencji PSSE w Ostrowcu Św. w powiecie ostrowieckim znajduje się 19 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 69 zakładów stosujących produkty biobójcze.

W 2020 r. przeprowadzono łącznie 5 kontrole zakładów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych oraz 69 kontrole w firmach stosujących produkty biobójcze. Objęte kontrolą obiekty to hurtownie produktów biobójczych i środków ochrony roślin, sklepy z tymi środkami oraz zakłady produkujące produkty spożywcze.

Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na występowanie w obrocie produktów, które były wycofywane z obrotu decyzjami właściwych PPIS.

Skontrolowano szczegółowo 6 kart charakterystyki produktów biobójczych, wszystkie posiadały ważne pozwolenia na obrót i prawidłowe oznakowanie.

6.6. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

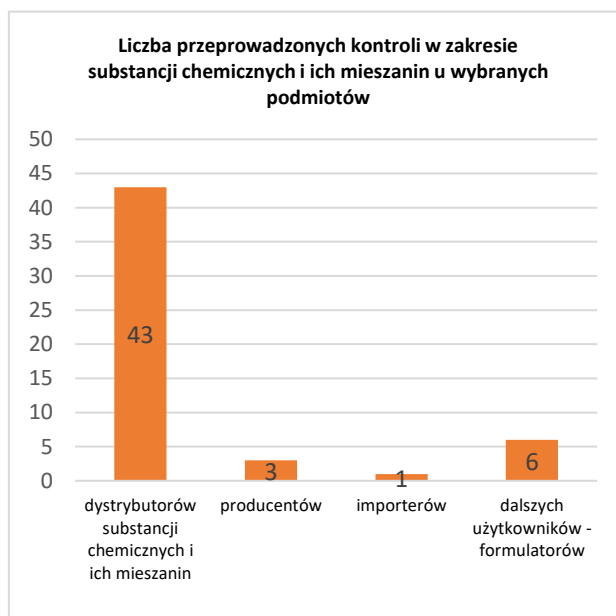
Obowiązki przedsiębiorców w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin zależą od miejsca w łańcuchu dostaw w odniesieniu do substancji wg kolejności: producent, importer, dystrybutor, dalszy użytkownik.

Na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2020 w ewidencji znajdowało się 53 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach tj. 3 producentów, 1 importer, 43 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, 6 dalszych użytkowników – formulatorów oraz 146 podmioty stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH w ewidencji znajdują się 3 podmioty zobowiązane do rejestracji substancji.

W 2020 r. przeprowadzono 123 kontrole w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin: 31 kontrole u wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz 92 kontrole u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły realizacji rozporządzenia (We) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006 r., str.1, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

Wykres 17. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Podczas kontroli stwierdzono uchybienia w powyższym zakresie:

- brak prawidłowego oznakowania wprowadzanych do obrotu 13 produktów.
- brak kart charakterystyki.

Sprawując nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 zgodnie z art.44 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 1030 z późn. zm.), sekcja przesyła informacje dotyczące legalnego użycia i zapotrzebowania prekursorów narkotykowych na formularzach INCB (Międzynarodowej Organizacji ds. Kontroli Narkotyków).

W 2020 r. przeprowadzono 7 kontroli w zakresie prekursorów narkotykowych tj.: 7 kontroli w zakładach stosujących prekursorsy narkotykowe kategorii 2 to: bezwodnik kwasu octowego i nadmanganian potasu oraz kategorii 3: kwas solny, kwas siarkowy, aceton, toluen. W trakcie kontroli sprawdzane były dokumenty handlowe, deklaracje klienta, cel użycia, wymagane ilości.

Nie stwierdzono nietypowych transakcji, zamawiane ilości odpowiadają zwykłemu zużyciu przez klienta.

6.7. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. w elektronicznej bazie gromadzone są informacje o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które są przekazywane do Centralnego Rejestru Danych prowadzonego w Instytucie Medycyny Pracy w Łodzi.

W związku z tym weryfikowane są coroczne informacje pracodawców o czynnikach rakotwórczych sporządzane wg wzoru podanego w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2016r. poz.1117 z późn. zm.).

Z analizy danych wprowadzanych do rejestru wynika, że na terenie powiatu ostrowieckiego najczęściej zgłaszane jest narażenie na czynniki takie jak:

- promieniowanie jonizujące,
- pył drewna,
- tlenek chromu(VI) i siarczan (VI) kobaltu,
- pył azbestu,
- benzen,
- ceramiczne włókna ogniotrwałe,
- aldehyd mrówkowy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajduje się 19 zakładów pracy, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

W 2020 r. w powyższym zakresie skontrolowano 4 zakłady pracy.

Na terenie powiatu ostrowieckiego stwierdzono ogółem 36 osób narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne w tym 8 kobiet i 28 mężczyzn.

Podczas kontroli sprawdzano czy pracodawca prowadzi rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami lub procesami technologicznym o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, rejestry pracowników narażonych na te czynniki.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono niedopełnienie wymaganych prawem obowiązków przez jeden podmiot w zakresie:

- prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

- przekazywania do PPIS w Ostrowcu Św. informację o substancjach, ich mieszaninach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W celu usunięcia stwierdzonych w czasie kontroli uchybień wydano decyzję administracyjną.

W ramach długofalowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski” nie przeprowadzono kontroli.

6.8. Występowanie czynników biologicznych w środowisku pracy

Nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy jest monitorowany w zakładach o takich profilach działalności jak: zakłady opieki zdrowotnej, laboratoriach diagnostycznych zakłady prowadzące działalność związaną z pozyskiwaniem drewna i przetwórstwem, zakłady służb leśnych, zakłady gospodarki odpadami, zakłady wodociągów i kanalizacji, oczyszczalni ścieków, zakłady przetwórstwa mięsa i drobiu, zakłady produkcji artykułów spożywczych, pralniach, zakłady świadczące usługi pogrzebowe.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi przeprowadzono 21 kontroli w 21 obiektach. Ogółem na terenie powiatu narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 2 i 3 zagrożenia jest 297 pracowników (1103 w 2019 r.).

Na terenie działalności PSSE w Ostrowcu Św. stwierdzono zamierzone użycie szkodliwych czynników biologicznych 2 i 3 grupy zagrożenia w celach diagnostycznych w 1 obiekcie. Pracodawcy złożyli do PPIS w Ostrowcu Św. informacje o użyciu czynnika biologicznego w środowisku pracy.

6.9. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika różne schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1367) mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2020 r. PPIS w Ostrowcu Św. przeprowadził 8 postępowań w sprawie podejrzenia chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono 15 kart oceny narażenia zawodowego.

Wydano 7 decyzji, w tym 5 decyzje stwierdzające chorobę zawodową, 2 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Stwierdzone choroby zawodowe to:

- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - zespół cieśni w obrębie nadgarstka,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz,
- pylice płuc: 1) pylica krzemowa

6.10. Inne działania

W ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach PPIS w Ostrowcu Św. przesyła karty oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy dotyczące badanych pacjentów oraz decyzje w sprawie chorób zawodowych.

W ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy Oddział w Kielcach PPIS w Ostrowcu Św. przesyła do wiadomości decyzje w sprawie chorób zawodowych.

Do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi przesyła opracowane karty stwierdzenia chorób zawodowych po uprawomocnieniu się decyzji.

PPIS w Ostrowcu Św. prowadząc postępowanie administracyjne zwracał się z prośbą o udzielenie informacji dot. produktu biobójczego do Wiceprezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

W 2020 r. PPIS w Ostrowcu Św. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego współpracował także z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Ostrowcu Św. Przeprowadzono wspólną kontrolę nadzorowanego obiektu. W związku z ogłoszonym stanem epidemii wirusa SARS-COV-2 w Polsce, wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. przeprowadzane były kontrole obiektów: m.in. domów weselnych, fitnessów, hoteli, sklepów spożywczych, lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania obowiązujących obostrzeń związanych z sytuacją epidemiologiczną w kraju.

Wnioski

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizowała obowiązki i zadania ustawowe, a priorytetem w tej działalności było kontynuowanie nadzoru nad przestrzeganiem ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzeń dotyczących produktów biobójczych oraz warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach nadzorowanych.

Działania techniczne i organizacyjne podejmowane przez pracodawców, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna zapobiegają skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Pracodawcy w miarę możliwości dostosowują technologie produkcji do nowoczesnych standardów, odnawiają pomieszczenia produkcyjne i higieniczno-sanitarne, dbają o prawidłowe wyposażenie i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniają pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegają terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie egzekwowania od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz opracowania i wdrożenia w życie programów działań organizacyjno-technicznych, przyczyniają się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszenie liczby zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych do 8 zgłoszeń w 2020 r. (17 zgłoszeń w 2016 r., 16 zgłoszeń w 2017 r., 17 zgłoszeń w 2018 r., 15 zgłoszeń w 2019 r.)

7. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego w 2020 roku kontrolował przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczno-sanitarne i zdrowotne w placówkach oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych oraz obiektach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży.

W podległych placówkach sprawowano nadzór w zakresie:

- higieny procesu nauczania;
- stanu sanitarno-higienicznego i technicznego budynków i pomieszczeń;
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach;
- warunków do utrzymania higieny osobistej;
- warunków wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży;
- wyposażenie pomieszczeń w odpowiednie meble i sprzęt;
- oceny procedur oraz przestrzegania nakazów i zakazów w związku z trwającym stanem epidemii COVID-19.

Kładąc nacisk na identyfikację i eliminację czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zjawisk utrwalających niepożądane i szkodliwe zachowania prowadzono badania na stanowisku pracy ucznia związane z oceną dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. sprawował nadzór bieżący nad 119 placówkami, w tym 96 placówkami stałymi i 23 sezonowymi.

Wśród 96 stałych placówek ujętych w ewidencji są: żłobki, przedszkola/inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne), szkoły podstawowe, licea, szkoła specjalna, szkoła policealna, zespoły szkół, warsztaty szkolne, centra szkolenia zawodowego, szkoła wyższa, placówki z pobytem całodobowym (bursa i internat, placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, zakład poprawczy), placówki wychowania pozaszkolnego.

Placówki sezonowe stanowiły 23 obiekty zgłoszone do „Bazy wypoczynku” dostępnej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Ewidencję przedszkoli zmniejszono o:

- 4 oddziały przedszkolne funkcjonujące w szkołach podstawowych tj. w Nietulisku Dużym, w Wymysłowie, w Waśniowie i w Boleszynie, oddziały zostały wcielone w struktury szkół podstawowych,
- 1 oddział przedszkolny funkcjonujący przy zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Dołach Biskupich.

W ewidencji szkół od 01.09.2020 r. nie figurują dwie szkoły podstawowe, które zostały zlikwidowane tj. Szkoła Podstawowa w Dołach Biskupich oraz Szkoła Podstawowa w Miłkowie. Zmniejszono ewidencję o 2 pozycje.

W dniu 15.03.2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. przejął bezpośredni nadzór nad podmiotami przekazanymi przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, dla których powiat jest organem założycielskim lub prowadzącym. Przejęto 14 placówek - liczba obiektów - 15.

PPIS w Ostrowcu Św. został zobowiązany do prowadzenia postępowań wszczętych przez ŚPWIS. Kontrole sprawdzające przeprowadzone były zgodnie z terminami wykonania zaleceń nałożonych decyzjami.

W ewidencji ujęto:

- ▶ Zespół Szkół NR 1 (placówka składa się z : Technikum nr 1, Szkoły Branżowej I stopnia)
- ▶ Zespół Szkół NR 2 (placówka składa się z: Technikum nr 2, Szkoły Branżowej I stopnia)
- ▶ Zespół Szkół NR 3 (placówka składa się z: Technikum nr 3, Szkoła Branżowej I stopnia)
- ▶ Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego (placówka składa się z: Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego, Szkoły Podstawowej Mistrzostwa Sportowego)
- ▶ Zespół Szkół Ogólnokształcących (placówka składa się z: I Liceum Ogólnokształcącego im. Staszica)
- ▶ Zespół Szkół Specjalnych (w skład zespołu wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Specjalna Przypasabiająca do zawodu, grupy rewalidacyjno-wych.)
- ▶ Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (placówka składa się z: Technikum i Szkoły Branżowej I stopnia).

W ewidencji liceów ogólnokształcących funkcjonujących samodzielnie, ujęto 2 przekazane przez ŚPWIS Licea Ogólnokształcące:

- ▶ II LO im. Joachima Chreptowicza
- ▶ III LO im. Władysława Broniewskiego

oraz pozostałe obiekty tj.:

- ▶ Bursę Szkolną os. Słoneczne 48, Ostrowiec Św.
- ▶ Internat Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego ul. Żeromskiego 5, Ostrowiec Św.
- ▶ Ognisko Pracy Pozaszkolnej ul. Kilińskiego 12a, Ostrowiec Św.
- ▶ Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii ul. Sienkiewicza 67, Ostrowiec Św.
- ▶ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Żeromskiego 5, Ostrowiec Św.

Obiekty te widnieją w rejestrze PPIS zaktualizowanym w dniu 01.09.2020 r.

Ewidencję zwiększono o Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostrowcu Św., ul. Sandomierska 26 A oraz o Centrum Edukacji Zawodowej w Ostrowcu Św., ul. Sienkiewicza 67a.

Ewidencję zmniejszono o 2 obiekty, które zostały zlikwidowane: Pułaneczka os. Pułanki 54, Ostrowiec Św. i Dziecięcy Dom Kultury os. Słoneczne 15, Ostrowiec Św.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2020 r. przeprowadzono 83 kontrole, w tym:

- ▶ 22 kontrole placówek wypoczynku dzieci i młodzieży;
- ▶ 12 kontroli kompleksowych (podczas 2 kontroli kompleksowych dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii);
- ▶ 10 kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na stronę obowiązków przez PPIS w Ostrowcu Św.;
- ▶ 1 kontrola interwencyjna w związku ze skargą na brak środków do utrzymania higieny osobistej w tym higieny rąk. Na podstawie poczynionych podczas kontroli ustaleń i obserwacji nie stwierdzono naruszenia warunków higieniczno-sanitarnych;
- ▶ 38 kontroli tematycznych, w tym:
  - ▶ 18 kontroli w związku z oceną realizacji wytycznych dot. egzaminu maturalnego i egzaminu ósmoklasisty;
  - ▶ 4 kontrole sprawdzające wykonanie zarządzeń decyzji ŚPWIS;

Zdjęcie 11. Egzamin maturalny w Zespole Szkół Nr 3 w Ostrowcu Św. - Technikum.

- ▶ 9 kontroli w obszarze przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2020/2021;
- ▶ 7 kontroli sprawdzających wdrożenie procedur dotyczących COVID-19 w placówkach oświatowych.

W 9 przypadkach ocenę przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2020/2021 przeprowadzano równoległe z kontrolami sprawdzającymi wdrożenie procedur dotyczących COVID-19).

7.1. Stan sanitarno-techniczny placówek

Łącznie w 2020 r. przeprowadzono 83 kontrole sanitarne.

Wydano 5 decyzji merytorycznych, w tym 2 decyzje w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień higieniczno-sanitarnych stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w przedszkolu publicznym i niepublicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej (1 decyzja dot. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia, 1 decyzja dot. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego podłogi w szatni), 1 decyzję dotyczącą prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, 2 decyzje płatnicze.

Stosunkowo mała liczba decyzji administracyjnych nakładających obowiązek usunięcia uchybień (2020 – 2; 2019 – 5; 2018 – 2; 2017 r. – 13) wynika z sytuacji epidemiologicznej panującej w 2020 roku, jak również jest skutkiem prowadzonego postępowania administracyjnego w przedmiocie usunięcia w nadzorowanych obiektach uchybień stwierdzonych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy. W 2020 r. wyegzekwowano wykonanie zarządzeń zawartych w 6 decyzjach administracyjnych, w tym w 4 szkołach podstawowych w 1 liceum ogólnokształcącym oraz w 1 zespole szkół.

Wydano 1 decyzję administracyjnych dotyczącą prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, zgodnie z uzasadnionym i udokumentowanym wnioskiem zobowiązanego. Przyczyną niezrealizowania wydanej decyzji w pierwotnie założonym terminie zgodnie z deklaracją dyrektora szkoły i organów prowadzących był brak środków finansowych.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w 2 podległych placówkach w 2020 roku wydano 2 decyzje administracyjne w przedmiocie:

- ▶ zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego podłogi w szatni;
- ▶ zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia.

Systematycznie z roku na rok w okresie letnich wakacji dyrektorzy szkół i placówek w miarę posiadanych środków finansowych zlecają wykonanie bieżących prac konserwatorsko-naprawczych oraz przeprowadzenie szeregu gruntownych czynności porządkowych w budynkach i ich otoczeniu w celu stworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Wzorem ubiegłych lat, w 2020 roku przeprowadzono prace dzięki którym znacznie poprawiła się funkcjonalność pomieszczeń i estetyka obiektów. Dopuszono szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne oraz w sprzęt sportowy i meble z certyfikatami i atestami oraz dostosowane do zasad ergonomii.

Zdjęcie 12. Ciąg komunikacyjny po generalnym remoncie w Publicznej Szkole Podstawowej w Brzostowej.

Tabela 14. Porównanie zakresu nieprawidłowości będących przedmiotem decyzji wydawanych w latach 2018-2020 przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. po kwestionowanych kontrolach sanitarnych przeprowadzanych w podległych placówkach.

Decyzje dotyczące:	Liczba decyzji wydanych w:		
	2020 r.	2019 r.	2018 r.
Stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia	0	1	1
Placów zabaw/rekreacyjnych/boisk sportowych	0	2	1
Ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody, zabezpieczenia kaloryferów itd.) i/lub szatni	2	1	1
Sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży	0	3	1
Dostosowania mebli/lub posiadania certyfikowanych mebli oraz sprzętu sportowego	0	1	1
Stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne	0	2	0
Warunków prowadzenia zajęć WF	0	3	0
Pracowni chemicznych	0	0	0
Pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych	0	0	1
Inne - Brak właściwej wentylacji w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych	0	1	0

Wszystkie skontrolowane w 2020 r. placówki (12) posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, zaopatrzone są w bieżącą zimną wodę o monitorowanej jakości oraz posiadają odprowadzenie ścieków do kanalizacji (9), bądź własne oczyszczalnie ścieków (3). Dzieci we wszystkich placówkach oświatowo – wychowawczych korzystają z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych.

W skontrolowanych obiektach nie kwestionowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych po ocenie dokonanej w oparciu o kryterium liczby uczniów przypadających na jedną umywalkę do mycia rąk i miskę ustępową.

7.2. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

Zauważalna jest dbałość ze strony organów prowadzących o poprawę obiektów sportowych w podległych im szkołach.

W 2020 r. realizowane były zadania inwestycyjne mające na celu poprawę stanu przyszkolnej infrastruktury sportowej, przeznaczonej na potrzeby realizacji zajęć wychowania fizycznego.

- ▶ W Zespole Edukacyjno-Przedszkolnym „Szkoła z Pasją” im. E. Sołtys przeprowadzono prace remontowo – modernizacyjne obejmujące dosuszenie i odmalowanie miejscowych zawilgoceń powierzchni ścian i sufitów w pomieszczeniach bloku sportowego placówki.
- ▶ W Publicznej Szkole Podstawowej w Waśniowie przeprowadzono prace remontowo - modernizacyjne obejmujące:
  - ▶ remont sali gimnastycznej oraz wymianę nawierzchni chodnika prowadzącego od ulicy do głównego wejścia do placówki i terenu rekreacyjnego przed frontem budynku. Przed budynkiem poprawiono stan techniczny dojścia, tzn. zlikwidowano wypaczenia, sfalowanie powierzchni poprzez utwardzenie podkładu i położenie od nowa kostki chodnikowej;
  - ▶ malowanie korytarza i wejścia z łącznikiem przy sali gimnastycznej, korytarza na parterze przy wejściu głównym,
  - ▶ montaż narożników na krawędziach ostrych w sali gimnastycznej,
  - ▶ malowanie szatni przeznaczonych dla klas IV-VIII (4 boksy).

Wśród inwestycji zrealizowanych w roku sprawozdawczym należy wymienić rozbudowę bazy szkolnej o wielofunkcyjne boisko zrealizowane w ramach projektu pn. Poprawa infrastruktury edukacyjnej wraz z doposażeniem w Szkole Podstawowej w Boleszynie.

Zdjęcie 13. Nowopowstałe, wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Boleszynie.

7.3. Warunki pracy ucznia

W ramach bieżącego nadzoru nad szkołami w czasie przeprowadzanych kontroli poza bezpieczeństwem i higieną bazy lokalowej oceniano również przestrzeganie wymogów przepisów prawa oraz zaleceń w obszarze organizacji procesów nauczania. W celu oceny warunków nauczania wykonano 63 badania, w tym 4 higieniczne oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych i 59 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

7.3.1. Ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W roku szkolnym 2019/2020 w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania dokonano oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 1 placówce, zwracając uwagę czy plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględniają:

- równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
- różnicowanie zajęć w każdym dniu;
- możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

7.3.2. Dostosowanie mebli do wymagań ergonomii – stanowisko pracy ucznia

W 2020 r. w związku z oceną dostosowania mebli szkolnych do wysokości ciała uczniów dokonano pomiarów w 2 placówkach.

Pomiarom poddano 59 stanowisk pracy ucznia w 2 oddziałach. Meble edukacyjne w skontrolowanych poszczególnych oddziałach szkolnych są zestawione w jednym bądź dwóch rozmiarach, meble w dobrym stanie technicznym. Wszystkie meble edukacyjne stanowią jednoosobowe krzeselka i stoły z regulowaną wysokością. Dopasowania stanowisk pracy do uczniów dokonano na początku roku szkolnego. 100% mebli pozostających na wyposażeniu placówki zostało zakupione po 1997 r. i w 100% posiadają certyfikaty zgodności.

W skontrolowanym oddziale przedszkolnym na 29 objętych badaniem przedszkolaków wszyscy siedzieli przy stanowiskach pracy zgodnych z wymogami ergonomii – rozmiary mebli były dostosowane do wzrostu użytkowników.

Meble edukacyjne w poszczególnych oddziałach są w dobrym stanie technicznym.

Na stanie przedszkola znajdują się meble edukacyjne spełniające wymagania normy PN-ISO 5970 (tzw. „stare” meble) oraz PN-EN 1729-1:2007 („nowe” meble”). Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W bieżącym roku nie stwierdzono uchybień w powyższym zakresie.

W związku z wydanymi 3 decyzjami w latach ubiegłych, kontrole sprawdzające w 2020 roku potwierdziły właściwe zestawienie stanowisk pracy uczniów i dostosowanie funkcjonalnych parametrów mebli do antropometrycznych wymiarów dzieci (w tym 2 kontrole w placówkach przekazanych przez ŚPWIS).

7.3.3. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne/obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

W zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN ocenie poddano 1 placówkę. Placówka wywiązuje się z obowiązku zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Do dyspozycji dzieci pozostają indywidualne szafki na przybory w poszczególnych salach zajęć.

Względem lat ubiegłych pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania zeszytów, podręczników i przyborów w szkołach uczniowie zabierają je do domu ze względu na konieczność odrabiania zadanych prac domowych i przygotowania się do zajęć lekcyjnych. W związku z czasowym unieruchomieniem placówek oświatowych, prowadzona była nauka w trybie zdalnym.

7.3.4. Nadzór nad preparatami chemicznymi i substancjami niebezpiecznymi

W 2020 nie skontrolowano placówek oświatowych posiadających na stanie substancje chemiczne i ich mieszaniny.

7.3.5. Temperatura w pomieszczeniach dydaktycznych

W 2019 roku w placówkach oświatowo – wychowawczych poddanych kontroli sanitarnej w sezonie grzewczym sprawdzano wymóg zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych. Nie stwierdzono temperatur powietrza niższych niż wymagane przepisami prawa (+20°C dla żłobków, +18°C dla pozostałych typów szkół).

7.3.6. Warunki do utrzymania higieny

Z kontroli sanitarnych przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym wynika, że wszystkie 12 skontrolowanych obiektów wywiązywało się z realizacji obowiązku zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie spełnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.

7.3.7. Opieka medyczna w szkołach

W 2020 z uwagi na sytuację epidemiologiczną skontrolowano 1 szkołę podstawową w której funkcję gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej 1 raz w tygodniu pełni sala terapeutyczna (w środy w godz. 10:30 – 12:00), w której przyjmuje pielęgniarka – z podmiotu leczniczego w Kunowie – „Vitamed” s.c. w Kunowie, ul. Warszawska 46a.

Apteczka i instrukcja udzielania pierwszej pomocy znajduje się w ww. gabinecie terapeutycznym/gabinecie „medycznym”, w sali oddziału przedszkolnego oraz w pokoju nauczycielskim.

7.3.8. Ocena warunków sanitarno-higienicznych w oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniono warunki pobytu dzieci 5 i 6 - letnich w tzw. oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych funkcjonujących samodzielnie oraz w zespołach szkół.

W roku sprawozdawczym kontroli poddano oddziały „zerowe” funkcjonujące w 5 przedszkolach i 1 szkole podstawowej.

Skontrolowana szkoła podstawowa nie posiada obszaru przestrzeni szkolnej wyraźnie wydzielonego i zorganizowanego wyłącznie dla dzieci młodszych. Dzieci z ww. grup poza przypisanymi im salami zajęć korzystają z wejścia, ciągów komunikacyjnych, szatni, części pomieszczeń higieniczno-sanitarnych wspólnych dla wszystkich uczniów.

Odrębność korzystania ze „wspólnych pomieszczeń” przez dzieci młodsze i „starszych” uczniów zapewniono poprzez wydzielenie organizacyjne (np. rozpoczynanie i kończenie zajęć w różnym czasie)

7.4. Warunki wypoczynku i rekreacji

Nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. sprawowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dla dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016 r. poz. 452). Nadzór miał charakter ciągły i uwzględniał zgłoszenia monitorowane w bazie wypoczynku. W 2020 r. w elektronicznej „Bazie wypoczynku” dostępnej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej zamieszczono zgłoszenia o 23 turnusach wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego.

Skontrolowano 22 turnusy wypoczynku, w tym 15 turnusów wypoczynku letniego i 7 turnusów wypoczynku zimowego.

W 2020 roku połowę form wypoczynku na terenie powiatu ostrowieckiego stanowiły turnusy wyjazdowe.

Niezależnie od formy, wszyscy organizatorzy wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży w 2020 r. zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Nie odnotowano żadnych interwencji z powodu niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych oraz nie nakładano mandatów karnych na organizatorów wypoczynku.

Z różnego rodzaju form wypoczynku skorzystało 386 uczestników (2019 – 1001; 2018 – 845; 2017 – 961; 2016 – 850; 2015 - 953). W porównaniu z poprzednimi latami liczba uczestników znacząco się zmniejszyła na co miała zapewne wpływ trwający stan epidemii.

Wykres 18. Liczba uczestników wyjazdowych form wypoczynku i półkolonii w miejscu zamieszkania zorganizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2015-2020.

7.5. Inne działania

- ocena przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych w placówkach oświatowo - wychowawczych;
- dystrybucja w okresie sezonowego wzrostu zachorowań na grypę i przeziębienie w nadzorowanych obiektach materiałów oświatowo – zdrowotnych o tematyce grypy – ulotek „Grypa czy przeziębienie?”;
- propagowanie właściwych zachowań w trosce o bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych. Przekazywanie ulotek i broszur z zakresu edukacji antytytoniowej, profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, profilaktyki grypy, chorób nowotworowych, HIV/AIDS.

W 2020 r. w trakcie wypoczynku zimowego prowadzono dystrybucję ulotek: „Nie poddaj się grypie!”, „STOP GRYPĄ”, „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, „Dopalacze – Biorąc nie jesteś sobą!”, „Palisz? Ryzykujesz!”, broszur: „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!” oraz informacji – „Bezpieczny wypoczynek zimowy”.

W placówkach organizujących wypoczynek letni pozostawiono poradnik – „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, ulotki: „Patent na bezpieczne wakacje”, „Palenie papierosów powoduje raka”, „Palisz? Ryzykujesz!”, „Tytoniowa twarz”, „Czym są nowotwory złośliwe skóry? Co to jest czerniak?”, „Biorąc nie jesteś sobą”, „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, broszury: „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, „WSZYStko o wszawicy”, „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS”, „Zakażenia przenoszone drogą płciową, czyli jak zadbać o zdrowie”.

Dodatkowo w trakcie wypoczynków letnich wyświetlana była prezentacja na temat „Bezpieczne wakacje w czasie epidemii – uwaga na kleszcze” oraz przypomniane zasady reżimu sanitarnego w celu zapewnienia bezpiecznego wypoczynku.

Wnioski

Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo – wychowawczych zapewniła w 2020 r. bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieci i młodzieży.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w roku szkolnym 2019/2020 a w jej konsekwencji z czasowym zamknięciem placówek oświatowych od dnia 12 marca 2020 r. kompleksowa ocena placówek oświatowych była utrudniona.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2020 r. przeprowadzono 83 kontrole, w tym: 22 kontrole placówek wypoczynku dzieci i młodzieży; 12 kontroli kompleksowych; 14 kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na stronę obowiązków przez PPIS w Ostrowcu Św. i ŚPWIS; 1 kontrola interwencyjna w związku ze skargą na brak środków do utrzymania higieny osobistej w tym higieny rąk; 38 kontroli tematycznych, w tym:

- ▶ 18 kontroli w związku z oceną realizacji wytycznych dot. egzaminu maturalnego i egzaminu ósmoklasisty;
- ▶ 9 kontroli w obszarze przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2020/2021
- ▶ 7 kontroli sprawdzających wdrożenie procedur dotyczących COVID-19 w placówkach oświatowych.

Powyższe skutkowało wydaniem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. 5 decyzji merytorycznych, w tym 2 decyzje w przedmiocie usunięcia uchybień higieniczno-sanitarnych stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w przedszkolu publicznym i niepublicznej placówce opiekuńczo -wychowawczej (1 decyzja dot. niewłaściwego stanu sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia, 1 decyzja dot. niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego podłogi w szatni), 1 decyzję dotyczącą prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, 2 decyzje płatnicze.

Praca działu Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020 roku skoncentrowana była na działaniach związanych z trwającym od marca stanem epidemii i w głównej mierze polegała na wykonywaniu czynności nadzoru epidemicznego w związku z ogłoszeniem stanu epidemii w związku z COVID-19 m.in. współdziałanie w działaniach dotyczących potwierdzonych ognisk na terenie powiatu ostrowieckiego, w miejscu kwarantanny zamieszkania zbiorowego oraz dochodzeń i postępowań epidemiologicznych w placówkach oświatowych.

PPIS w Ostrowcu Św. prowadził na bieżąco działania z zakresu HDiM w kontekście minimalizacji ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa SARS-COV-2 oraz zapewnienia bezpiecznego powrotu do szkół i placówek oświatowych w roku szkolnym 2020/2021.

W związku z oceną przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego 2020/2021 w powiecie ostrowieckim przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych.

Ponadto pozyskano od dyrektorów szkół i organów prowadzących informacje na temat przygotowania placówek oświatowych do przyjęcia uczniów po przerwie wakacyjnej.

Poprzez adaptację i zmianę istniejącego układu pomieszczeń w budynku w zakresie funkcjonalnym tworzono także nowe sale dydaktyczne, izolatoria, zmieniano przeznaczenie pomieszczeń w związku

z trwającym stanem epidemii i przygotowaniem placówek do powrotu w nowym roku szkolnym w reżimie sanitarnym. Przekształceniu w sale lekcyjne były poddawane pomieszczenia administracyjne, biblioteka.

Z przeprowadzonych kontroli oraz uzyskanych informacji wynika, że w okresie letnich wakacji w większości szkół dokonano bieżących prac konserwatorsko - naprawczych oraz przeprowadzono szereg gruntownych czynności porządkowych w budynkach i ich otoczeniu.

Ponadto w placówkach prowadzono prace związane m. in. z doposażeniem pomieszczeń, zakupem certyfikowanych mebli i pomocy dydaktycznych.

W większości szkół na terenie powiatu ostrowieckiego przebieg prac był zgodny z założeniami i prace remontowo - przygotowawcze zostały zakończone do 31 sierpnia 2020 r.

Rozpoczęcie zajęć dydaktyczno-wychowawczych od 2 września 2020 r. w reżimie sanitarnym nastąpiło zgodnie z opracowanymi przez dyrektorów na podstawie Wytycznych MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r. Regulaminami wewnętrznymi/procedurami, w związku z trwającym stanem epidemii.

Wszystkie placówki oświatowe na terenie powiatu ostrowieckiego zostały zobowiązane do opracowania wewnętrznych regulaminów/procedur funkcjonowania szkół w czasie epidemii.

Dodatkowym zakresem przeprowadzonych kontroli placówek oświatowych była ocena wdrożenia i realizacji „Wytycznych MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r.” oraz przestrzeganie przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r., poz.1356 z późn. zm.) w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W trakcie kontroli oceniano stosowną dokumentację oraz oceniano wdrożenie wytycznych w placówce i stosowania opracowanych procedur.

Dzieciom i młodzieży zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w letnim i zimowym wypoczynku.

8. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA, WYTWÓRNI I MIEJSC OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ ORAZ PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

8.1. Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego

W 2020 r. pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego znajdowało się 1468 obiektów żywności, żywienia, wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi (w 2019 r. – 1360), w tym:

- 289 zakładów produkcji żywności, w tym między innymi: 3 wytwórnie lodów, 13 automatów do lodów, 11 piekarni, 11 ciastkarni, 5 przetwórnictw owocowo-warzywnych, 2 zakłady garmazeryjne, 2 wytwórnie chrupek i prażynek oraz 242 inne wytwórnie żywności (w tym 236 producentów produkcji pierwotnej);
- 868 obiektów obrotu żywnością, w tym: 347 sklepów spożywczych (z czego 23 to super i hipermarkety), 67 kiosków, 24 magazyny hurtowe, 18 obiektów ruchomych i tymczasowych, 139 innych obiektów obrotu żywnością i 273 środki transportu żywności;
- 192 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym: 134 zakłady małej gastronomii;
- 80 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym: 1 stołówka pracownicza, 2 bloki żywienia w szpitalach, 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, 2 stołówki w żłobkach, 29 stołówek szkolnych, 2 stołówki w bursach i internatach, 19 stołówek w przedszkolach, 6 stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych, 1 zakład usług cateringowych oraz 16 innych zakładów żywienia;
- 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- 21 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością;
- 13 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi.

W porównaniu do 2019 r. w powiecie ostrowieckim zwiększyła się liczba obiektów objętych nadzorem, o 108 obiektów. Największy wzrost liczby obiektów odnotowano w grupie zakładów produkcji żywności (o 67 obiektów) oraz w grupie środków transportu (o 25 obiektów). Znaczący wzrost obiektów w grupie zakładów produkcji żywności wynika z faktu wpisania do rejestru zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną obiektów podlegających wyłącznie rejestracji tj. podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzących produkcję pierwotną i działalność w zakresie dostaw bezpośrednich. Wzrost liczby środków transportu wynika z zatwierdzania nowo zakupionych pojazdów do przewozu żywności przez producentów środków spożywczych. Zwiększyła się również liczba nadzorowanych obiektów w grupie obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego. Zwiększenie liczby obiektów w tej grupie wynika z objęcia nadzorem zakładów przekazanych przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dla których organem założycielskim jest powiat (m. in. blok żywienia w szpitalu, domach pomocy społecznej, bursach i internatach).

Tabela 15. Liczba obiektów objętych nadzorem w roku 2019 i 2020, według rodzaju prowadzonej działalności oraz kierunku zmian w zakresie liczby nadzorowanych obiektów.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów objętych nadzorem		Kierunek zmian
	2019 r.	2020 r.	
Obiekty produkcji żywności	222	289	+67
w tym produkcja pierwotna	168	236	+68
Obiekty obrotu żywnością	843	868	+25
w tym środki transportu żywności	252	273	+20
Obiekty żywienia zbiorowego otwartego	182	192	+10
Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	75	80	+5
Wytwórnice i miejsca obrotu przedmiotami użytku	26	26	0
Miejsca obrotu kosmetykami	12	13	+1
Razem:	1360	1468	+108

8.2. Ogólna ocena obiektów żywnościowo-żywnościowych

Stan sanitarny objętych nadzorem obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego, w tym w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

W 1468 nadzorowanych obiektach żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- przeprowadzono 466 kontroli sanitarnych, w tym 222 kontrole interwencyjne;
- skontrolowano 290 obiekty, z których według „Arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/żywienia zbiorowego/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością” oceniono 30 zakładów, tj. 10,57% (w 2019 r. – 42,00%);
- wydano 13 decyzji administracyjnych w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych obiektów, w tym: 2 decyzje dotyczące unieruchomienia lub przerwania działalności całego lub części zakładu oraz 5 decyzji zakazujących wprowadzenia produktu do obrotu;
- winnych zaniedbań sanitarno-higienicznych ukarano 12 mandatami karnymi na łączną kwotę 2500,00 zł;
- wykonano 162 pomiary kontrolne (w 2019 r. - 428 pomiarów kontrolnych) w 43 obiektach w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. Podobnie jak w roku 2019 nieprawidłowości nie stwierdzono;
- dokonano 9 ocen jakości tłuszczu smaźalniczego przy wykorzystaniu elektronicznego testera TESTO 270 w obiektach żywnościowo-żywnościowych (głównie w punktach małej gastronomii i restauracjach);
- zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze przeterminowane, zmienione organoleptycznie, bez oznakowania lub nieprawidłowo znakowane oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej na łączną kwotę 3119,74 zł (w 2019 r. na łączną kwotę 1954,83 zł);
- wykonano 4 teoretyczne oceny jadłospisów dotyczących żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceniane jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.

Podstawowe wskaźniki działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu ostrowieckiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 16. Podstawowe wskaźniki działalności pionu higieny żywności, żywienia i produktów kosmetycznych na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2019 i 2020 w stosunku do obiektów żywnościowo – żywieniowych, wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Rodzaj danych	2019 r.	2020 r.
Ilość obiektów wg. rejestru w ciągu roku	1360	1468
Ilość kontroli, w tym: kontrole interwencyjne	502/134	466/222
Ilość obiektów skontrolowanych	332	290
Odsetek obiektów skontrolowanych	24	19
Odsetek obiektów niezgodnych ¹	0,1	0
Ilość decyzji administracyjnych	29	13
Ilość decyzji wstrzymujących działalność zakładu	2	2
Ilość decyzji zakazujących wprowadzenia produktu do obrotu	7	5
Ilość nałożonych mandatów karnych	39	12
Kwota nałożonych mandatów karnych (zł)	8500	2500
Wysokość średniego mandatu karnego (zł)	218	208
Ilość wykonanych pomiarów kontrolnych ciągłości łańcucha chłodniczego	428	162
Ilość wykonanych pomiarów jakości tłuszczu smaźalniczego	18	8
Wartość wycofanych z obrotu środków spożywczych	1954,83	3119,74

8.3. Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów

8.3.1. Zakłady produkcji żywności

Skontrolowano 38 zakładów produkcji żywności, w tym między innymi 1 wytwórnię lodów, 5 automatów do lodów, 4 piekarnie, 3 ciastkarnie, 1 przetwórnice owocowo-warzywną i grzybową, 2 zakłady garmażeryjne, 1 wytwórnię chrupek, chipsów i prażynek oraz 21 innych wytwórni żywności (w tym 19 gospodarstwa rolne). Przeprowadzono ogółem 49 kontroli i rekontroli. Wydano 2 decyzje administracyjne i nałożono 3 mandaty karne na kwotę 700,00 zł. Pobrano do badania 45 próbek żywności, które nie zostały zakwestionowane.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w obiektach produkcji żywności:

- brak harmonogramu badań właścicielskich, w tym brak badań przechowalniczych potwierdzających, że w ustalonej dacie minimalnej trwałości wyrób spełnia wymagania zdrowotne;
- nieprawidłowe znakowanie produkowanych środków spożywczych;
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu;
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu;
- krzyżowanie się dróg czystych i brudnych;
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń oraz powierzchni wykorzystywanych w produkcji;
- nieprawidłowe zagospodarowanie odpadów;

¹ odsetek obiektów niespełniających wymagań sanitarno-technicznych, które zostały ocenione na podstawie „Arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/żywienia zbiorowego/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością”

- brak skutecznej wentylacji;
- brak wdrożenia instrukcji GHP/GMP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP.
W porównaniu do 2019 r. stan sanitarno-techniczny w tej grupie obiektów nie uległ zmianie.

8.3.2. Zakłady obrotu żywnością

Skontrolowano 181 zakładów obrotu żywnością, w tym 134 sklepy spożywcze, 6 kiosków, 7 magazynów hurtowych, 22 środki transportu, 12 innych obiektów obrotu żywnością. W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono 324 kontrole i rekontrole, w tym 188 kontroli interwencyjnych. Wydano 5 decyzji administracyjnych o zakazie wprowadzania produktu do obrotu. Nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1350,00 zł. W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania 125 próbek żywności, w tym 3 próbki zostały zakwestionowane.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w obiektach obrotu żywnością:

- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń,
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń i wyposażenia (skorodowane elementy urządzeń chłodniczych, pęknięte osłony przy ladach chłodniczych, sprzęt pomocniczy uszkodzony, z ubytkami materiału, deski do porcjowania i blachy zniszczone z ubytkami materiału)
- brak bieżącej czystości i porządku;
- nieprawidłowo urządzone i wyposażone stanowiska do utrzymania higieny rąk (brak ciepłej wody, brak środka dezynfekcyjnego, brak ręczników jednorazowych, brak koszy na zużyte ręczniki, umywalki do mycia rąk zastawione zbędnymi przedmiotami);
- nieprawidłowe warunki do przeprowadzania mycia i dezynfekcji sprzętu (brak środków dezynfekcyjnych do utrzymania higieny urządzeń, sprzętu i powierzchni kontaktujących się ze środkami spożywczymi, zbyt mała powierzchnia ociekowa do osuszania sprzętu);
- nieprawidłowa gospodarka odpadami;
- brak wdrożonych instrukcji GHP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

W porównaniu do 2019 r. stan sanitarno-techniczny w tej grupie obiektów utrzymywał się na podobnym poziomie.

8.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

Nadzorem objęto 61 zakładów żywienia zbiorowego w tym 44 zakłady żywienia typu otwartego oraz 17 zakładów żywienia typu zamkniętego. Przeprowadzono 79 kontroli w tym 15 kontroli interwencyjnych. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 450,00 zł. Wydano 6 decyzji administracyjnych. Pobrano do badania 28 próbek, z których zakwestionowano 2 partie (10 próbek) lodów ze względu na przekroczenie parametrów wskaźnikowych (liczba *Enterobacteriaceae*).

Wśród najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy wymienić:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń (brudne ściany, sufity z zaciekami);
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wyposażenia i sprzętu mającego bezpośredni kontakt ze środkami spożywczymi;
- brak informacji o alergenach użytych do produkcji potraw;
- brak wdrożenia, przestrzegania i aktualizacji procedur GHP/GMP/HACCP.

W porównaniu do 2019 r. stan sanitarno-techniczny w tej grupie obiektów utrzymywał się na podobnym poziomie.

8.3.4. Wytwórnice przedmiotów użytku i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2020 r. przeprowadzono 21 kontroli w zakresie wdrożenia i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w przepisach, w tym rozporządzenia (WE) 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające dyrektywy 80/590/EWG i 89/109/EWG oraz Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2023/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie dobrej praktyki produkcyjnej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Kontrolami objęto 1 wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 20 zakładów wprowadzających do obrotu lub wykorzystujące w procesie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Nieprawidłowości w zakładach dotyczące opakowań do kontaktu z żywnością stwierdzono w 1 piekarni (nieprawidłowe przechowywanie) oraz 1 gospodarstwie rolnym (nieprawidłowy stan higieniczny). Przedsiębiorcy w trybie natychmiastowym usunęli ww. nieprawidłowości. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością sklasyfikowano 1 zakład, który otrzymał ocenę zgodną z wymaganiami. Zakład wdrożył dobrą praktykę produkcyjną, ustanowił i utrzymuje skuteczny oraz udokumentowany system zapewnienia jakości i system kontroli jakości.

Z obrotu pobrano do badania 5 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w kierunku migracji globalnej oraz migracji specyficznej. W kierunku migracji specyficznej kadmu i ołowiu pobrano do badania 2 próbki wyrobów porcelanowych wyprodukowanych przez lokalnego producenta. Próbkę nie zostały zakwestionowane pod względem badanych parametrów.

W porównaniu do 2019 r. stan sanitarno-techniczny w tej grupie obiektów nie uległ zmianie.

8.3.5. Miejsca obrotu kosmetykami

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 40 kontroli w tym 7 w sklepach kosmetycznych, 11 w sklepach spożywczych, 17 w marketach, 1 w hurtowni, 1 w aptece oraz 3 w innych obiektach obrotu. Przeprowadzone kontrole dotyczyły:

- otrzymanych powiadomień o niebezpiecznych produktach kosmetycznych umieszczonych w systemie RAPEX tj.: perfum pn. Setion, Active Men i Fama z uwagi na obecność alergenów zapachowych niewskazanych w składzie zamieszczonym na opakowaniu produktu oraz wyrobu do farbowania włosów pn. Black Henna, Henna z uwagi na stwierdzoną w składzie obecność p-fenylendiaminy, a także braku wymaganych napisów ostrzegawczych dotyczących obecności ww. składnika w niemieckiej wersji oznakowania produktu;
- oceny znakowania produktów kosmetycznych w zakresie wdrożenia i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z 30 listopada 2009 r. dotyczącym produktów kosmetycznych. Dokonano oceny 12 produktów kosmetycznych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono;
- oceny oświadczeń zamieszczonych na opakowaniach kosmetyków. Dokonano oceny 121 oświadczeń. Zamieszczone oświadczenia spełniały wymogi Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 655/2013 z dnia 10.07.2013 r. określającego wspólne kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń stosowanych w związku z produktami kosmetycznymi;
- zakazu stosowania formaldehydu w produktach kosmetycznych w tym w „odżywkach do paznokci” zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych. Podczas kontroli zakładów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne, nie stwierdzono „odżywek do paznokci” zawierających w składzie formaldehyd.

8.4. Działania podejmowane w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

8.4.1. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2020 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano na terenie powiatu ostrowieckiego 201 próbek środków spożywczych (w 2019 r. – 320), które zbadano w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach oraz w innych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej, działających w zintegrowanym systemie badania żywności. Spośród 201 zbadanych próbek zdyskwalifikowano 13, co stanowi 6% wszystkich pobranych próbek żywności (w 2019 r. – 2%).

Przyczyny kwestionowania próbek pobranych do badania w 2020 r.:

- ▶ w grupie „Mleko i przetwory mleczne” - 2 partie (10 próbek) lodów ze względu na przekroczenie parametrów wskaźnikowych (liczba Enterobacteriaceae),
- ▶ w grupie „Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i produkty jajeczne” – 2 próbki mięsa z kurczaka ze względu na stwierdzenie obecności bakterii *Salmonella*,
- ▶ w grupie „Przetwory warzywne” – 1 próbkę produktu w zalewie ze względu na nieprawidłowe znakowanie.

Pobrane do badania próbki żywności zostały przebadane w kierunku oceny prawidłowości znakowania, zawartości glutenu, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO), substancji dodatkowych, zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz zanieczyszczeń chemicznych takich jak: 3-MCPD i pochodnych, metali szkodliwych dla zdrowia, kwasu erukowego, pestycydów, parametry czystości, azotany, izomery trans kwasów tłuszczowych, alkaloidów tropanowych, furanu i jego pochodnych, mikotoksyn, wykrywania napromieniania, skażeń promieniotwórczych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Tabela 17. Zestawienie kierunków badań oraz liczby próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobranych do badania w 2019 i 2020 r.

Badany parametr	Liczba pobranych/zakwestionowanych próbek	
	2019 r.	2020 r.
Zanieczyszczenia mikrobiologiczne (<i>Salmonella</i> , <i>Listeria monocytogenes</i> , <i>E. coli</i> , <i>Enterobacteriaceae</i>)	204/7	112/12
Pomiar skażeń promieniotwórczych w ramach monitoringu radiacyjnego – zawartość izotopu Cs-142	1	7
Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych	2	1
3-MCPD i pochodne	2	1
Akryloamid	1	0
Azotany	3	2
Furan i pochodne	2	1
Gluten	3	3
Organizmy zmodyfikowane genetycznie (GMO)	4	2
Izomery trans kwasów tłuszczowych	1	1
Kryteria czystości substancji dodatkowych	1	1
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	6	5
Metale szkodliwe dla zdrowia	23	12
Mikotoksyny	6	4
Alkaloidy tropanowe: atropina i skopolamina	0	1
Napromienianie żywności	2	2
Pestycydy	17	19
Metanol	1	0

Kwas erukowy	0	1
Oleje mineralne	1	0
Substancje dodatkowe	17	10
Środki spożywcze wzbogacone w witaminy i składniki mineralne	4	3
Wartość odżywcza i energetyczna posiłku dla pacjenta	0	1
WWA	5	5
Zawartość witamin i składników mineralnych	9	5
Jod w soli/jodek potasu, jodan potasu	2	0
Znakowanie	3	2/1
RAZEM	320/7	201/13

8.4.2. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach – RASFF

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach jest wykorzystywany do wymiany informacji o potencjalnie niebezpiecznej żywności, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością między organami urzędowej kontroli w Unii Europejskiej, które są członkami ww. systemu.

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmował działania w związku z otrzymaniem w systemie RASFF 26 powiadomień alarmowych i 14 powiadomień informacyjnych.

Przedmiotem **21 powiadomień alarmowych** w sprawie produktów wprowadzanych do obrotu przez podmioty działające na terenie powiatu ostrowieckiego były:

- jaja z uwagi na obecność bakterii *Salmonella Enteritidis* (3 powiadomienia);
- mięso drobiowe i jego produkty z uwagi na obecność bakterii *Salmonella Enteritidis* (6 powiadomień);
- kasza gryczana prażona z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu (2 powiadomienia);
- sezam zanieczyszczony tlenkiem etylenu (2 powiadomienia) oraz obecność bakterii *Salmonella Amsterdam* i *Salmonella Livingstone* (1 powiadomienie);
- mąka amarantusowa zanieczyszczona tlenkiem etylenu (1 powiadomienie);
- papryka słodka mielona z uwagi na obecność bakterii *Salmonella* z grupy BO (1 powiadomienie);
- serek z mleka krowiego z uwagi na obecność niezadeklarowanego alergenu – gorczycy (1 powiadomienie);
- mielonka tyrolska z uwagi na obecność bakterii *Listeria monocytogenes* (1 powiadomienie);
- rodzynki sułtańskie z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (1 powiadomienie);
- brokuły różyczki, produkt głęboko mrożony z uwagi na przekroczenie najwyższego poziomu pozostałości pestycydu - chlorpiryfosu (1 powiadomienie);
- woda źródłana z uwagi na obecność bakterii z grupy coli (1 powiadomienie);
- suplement diety z uwagi na obecność nieautoryzowanej substancji – tetrahydrocannabinolu (THC) oraz nieautoryzowanego składnika nowej żywności – cannabidolu (CBD) (1 powiadomienie);
- suplement diety z uwagi na obecność pochodnych syldenafilu: desmetylokarbodenafilu, ditiodesmetylokarbodenafilu oraz dapoksetyny (1 powiadomienie);
- suplement diety z uwagi na wysoki poziom synefryny i kofeiny oraz wykrycie dietyloaminoetanolu (DMAE) (1 powiadomienie);
- talerz deserowy w kolorze czarnym z uwagi na przekroczenie poziomu migracji ołowiu (1 powiadomienie);
- łyżka nylonowa z pomarańczowym silikonowym obrzeżem z uwagi na przekroczenie poziomu migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych (1 powiadomienie).

Przedmiotem **14 powiadomień informacyjnych** w sprawie produktów wprowadzanych do obrotu przez podmioty działające na terenie powiatu ostrowieckiego były:

- mięso drobiowe i jego produkty z uwagi na obecność bakterii *Salmonella* m in. *S. Enteritidis*, *S. Newport*, *S. Infantis*, *S. Typhimurium* (7 powiadomień);
- wyroby piekarnicze z uwagi na niewłaściwą jakość organoleptyczną (2 powiadomienia);
- owoce (malina, pomelo, grejpfrut) z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów (3 powiadomienia);
- olej z ryżu z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydolu oraz obecność estrów 3-MCPD (1 powiadomienie);
- kasza jaglana z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu (1 powiadomienie).

Ogółem w ramach działań w systemie RASFF przeprowadzono 205 kontroli, a przedsiębiorcy wycofali z obrotu niebezpieczne partie ww. produktów na kwotę 1766,37 zł.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w 2020 r. przesłał do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 zgłoszenie informacyjne w systemie RASFF dotyczące wykrycia obecności bakterii *Salmonella spp.* w produkcie pn. „Filet kurczaka klasa A świeży, chłodzony, nienastrzyknięty”.

8.4.3. Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi

W zakresie prowadzonego nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi w obrotach przeprowadzono 66 kontroli w tym między innymi w zakresie znakowania - 6, w zakresie prezentacji i reklamy - 14, wynikających z poleceń Głównego Inspektora Sanitarnego - 24. Kontrolą objęto sklepy spożywcze w tym supermarkety, sklepy zielarsko – medyczne, apteki, sklep z odżywkami dla sportowców, sklep z suplementami diety, strony internetowe, portal allegro. Zakwestionowano znakowanie 5 suplementów diety z uwagi, że zamieszczono nieprawidłową treść oświadczeń zdrowotnych na opakowaniu produktu.

O powyższych nieprawidłowościach poinformowano właściwych ze względu na siedzibę producenta państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych.

W zakresie nadzoru nad ww. produktami pobrano do badania 17 próbek żywności prozdrowotnej (w 2019 r. pobrano 63 próbek). Pobrane do badania próbki suplementów diety zostały przebadane w kierunku pestycydów, azotanów, substancji dodatkowych, zawartości witamin i składników mineralnych, metali szkodliwych dla zdrowia, oceny prawidłowości znakowania i glutenu.

8.4.4. Działania podejmowane w ramach interwencji konsumentów

W 2020 r. podejmowano działania kontrolne w związku z 26 interwencjami konsumentów (w 2019 r. - 26 interwencji konsumentów). Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 19,23% (w 2019 r. wyniósł 58%).

Najczęstsze przyczyny interwencji:

- nieprawidłowa jakość zdrowotna produkowanych lub wprowadzanych do obrotu środków spożywczych;
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości;
- produkcja posiłków z użyciem środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości;
- brak orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych osób zatrudnionych w bezpośrednim kontakcie ze środkami spożywczymi nieopakowanymi;

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny zakładów;
- brak zachowania higieny przez personel pracujący w bezpośrednim kontakcie ze środkami spożywczymi;
- brak prawidłowych środków do dezynfekcji;
- niewłaściwe przechowywanie wytwarzanych odpadów;
- nieswoisty zapach w miejscu sprzedaży żywności;
- nieprawidłowe warunki sanitarno-higieniczne podczas wydawania posiłków;
- obecność szkodników i śladów ich bytowania;

W wyniku podjętych działań w stosunku do osób odpowiedzialnych za naruszenie przepisów prawa żywnościowego wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące wycofania z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej (w 2019 r. 2 decyzje) oraz nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1050,00 zł (w 2019 r. 14 mandatów karnych na kwotę 2050,00 zł).

8.4.5. Inne działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia

- W ramach oceny funkcjonowania obiektów żywieniowych w miejscach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży skontrolowano 4 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym 2 restauracje i 2 punkty małej gastronomii. Zakłady prowadziły żywienie dla dzieci zamieszcowych. Zakłady posiadały opracowane instrukcje GHP i GMP oraz procedury systemu HACCP, które zostały wdrożone we wszystkich obiektach. Decyzji administracyjnych i postępowania administracyjnego nie prowadzono. Nie było skarg i interwencji dotyczących zasad funkcjonowania obiektów wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Wzmocnionym nadzorem objęto punkty sprzedaży lodów z automatu. Kontrolą objęto 5 automatów do lodów. W 1 automacie do lodów stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń zakładu. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 100,00 zł. Do badania pobrano 2 partie (10 próbek) lodów, które zostały zakwestionowane ze względu na przekroczenie parametrów wskaźnikowych (liczba Enterobacteriaceae). Do 2 zakładów wydano decyzje administracyjne zakazujące produkcji i wprowadzania do obrotu lodów do czasu uzyskania prawidłowych wyników badań. Właściciele przedłożyli pozytywne wyniki badań lodów potwierdzające skuteczność procesów mycia i dezynfekcji, w związku z powyższym wydano 2 decyzje zezwalające na produkcję i wprowadzanie do obrotu lodów.
- W ramach nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) przeprowadzono 109 kontroli, w tym 2 kontrole w kioskach na targowiskach i bazarach, 27 kontroli w zakładach żywienia zbiorowego oraz 80 kontroli w sklepach wprowadzających do obrotu mięso wieprzowe i przetwory mięsne. Nieprawidłowości dotyczące gospodarki odpadami stwierdzono w 1 supermarkecie. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200, 00 zł.
- Prowadzono wzmoczone działania nadzоровe w zakresie przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań dot. przekazywania konsumentom informacji na temat żywności sprzedawanej bez opakowania, w tym informowania o obecności alergenów. W ww. zakresie przeprowadzono 20 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 zakładzie żywienia zbiorowego otwartego, 1 zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego i w 2 zakładach produkcyjnych.
- W ramach działań profilaktycznych udzielano bezpłatnych porad grzybowych w zakresie określenia przynależności gatunkowej grzybów dziko rosnących. W 2020 r. z porad skorzystało 5 indywidualnych zbieraczy grzybów (w roku 2019 r. - 8 osób). 1 osoba przyniosła do oceny grzyby niejadalne, trujące tj.: maślanka wiązkowa i mleczaj wełnianka. W zakresie nadzoru nad prawidłowością obrotu grzybami świeżymi, suszonymi, przetworami grzybowymi i środkami spożywczymi zawierającymi grzyby przeprowadzono 3 kontrole (w 2019 r. 13 kontroli). Nieprawidłowości nie stwierdzono. W ramach

urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania 2 próbki grzybów, które nie zostały zakwestionowane.

- Przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych, w trakcie których dokonano oceny przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej. Przeprowadzone kontrole głównie w zakładach produkcyjnych jak również w obrocie nie potwierdziły stosowania lub wprowadzania do obrotu środków spożywczych zawierających GMO. W ramach monitoringu i urzędowej kontroli pobrano 2 próbki żywności w kierunku obecności materiału genetycznie zmodyfikowanego. Próbki nie zostały zakwestionowane.
- Przeprowadzono 5 kontroli w tym 1 w kiosku szkolnym, 2 w stołówkach szkolnych oraz 2 w stołówkach przedszkolnych w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nieprawidłowości w zakresie przestrzegania rozporządzenia nie stwierdzono.
- W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności prowadzono współpracę z innymi inspekcjami urzędowej kontroli żywności, w tym z Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a także Inspekcją Farmaceutyczną oraz z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej. Współpraca z ww. inspekcjami polegała na przekazywaniu informacji o środkach spożywczych znajdujących się w obrocie i niespełniających wymagań jakości zdrowotnej, przeprowadzaniu wspólnych kontroli zwłaszcza w zakresie ASF, przeprowadzaniu wspólnych kontroli w gospodarstwach produkcji pierwotnej, w konsultowaniu lub uzyskiwaniu informacji dotyczących bezpieczeństwa żywności w zakresie kompetencji innych inspekcji.

Wnioski

- W porównaniu do 2019 r. w powiecie ostrowieckim zwiększyła się liczba obiektów objętych nadzorem (o 108 obiektów).
- Największy wzrost liczby obiektów odnotowano w grupie gospodarstw produkcji pierwotnej (o 68 obiektów) oraz w grupie środków transportu (o 25 obiektów).
- W 2020 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano zmniejszenie liczby obiektów ocenionych według „arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością”. Powyższe nastąpiło w skutek sytuacji epidemiologicznej związanej z występowaniem koronawirusa SARS CoV-02 w Polsce. Ograniczono rutynowe działania kontrolne w obiektach będących pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu skierowania wszystkich sił i zasobów kadrowych na działania związane z zabezpieczeniem epidemiologicznym oraz edukacją z zakresu higieny, zapobiegania chorobom, w tym przede wszystkim zapobieganiu zarażeniom koronawirusem SARS CoV-02. Działania kontrolne dotyczące żywności ukierunkowane były w szczególności na zakłady wysokiego ryzyka, interwencje, działania w systemie RASFF.
- W 2020 r. w związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z występowaniem koronawirusa SARS-CoV-2 w Polsce w początkowym okresie epidemii wstrzymano pobór próbek i realizację planu poboru próbek środków spożywczych/materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością/produktów kosmetycznych w zakresie badań fizykochemicznych. Powyższe skutkowało mniejszą ilością pobranych do badania próbek tj. 201 (w 2019 r. – 320).

- Stwierdzone nieprawidłowości w opisanych grupach obiektów są wskazówką do prowadzenia dalszych wzmożonych działań nadzorowych w zakładach.
- Odnotowano procentowy wzrost liczby obiektów z wdrożonymi zasadami systemu HACCP (w 2019 r. – 85,00%, a w 2020 r. – 85,5%). Powyższe świadczy o zadowalającej świadomości producentów i dystrybutorów środków spożywczych w zakresie odpowiedzialności za jakość zdrowotną wytwarzanej oraz wprowadzanej na rynek żywności. Pomimo ciągłego wzrostu ilości obiektów, które wdrożyły i utrzymują procedury systemu HACCP w dalszym ciągu w trakcie kontroli sanitarnych stwierdza się, że opracowane, stosowane i wdrożone procedury bardzo często wymagają korekty, uzupełnienia lub dostosowania do faktycznych warunków panujących w obiekcie. Nadal należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności.
- W celu zapewnienia poprawy bezpieczeństwa żywności w 2021 r. należy w dalszym ciągu prowadzić działania nadzоровe w zakresie jakości żywności wprowadzanej do obrotu, produkowanej przez krajowych przedsiębiorców, jak również pochodzącej spoza Polski. Szczególnego nadzoru w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności wymagają środki spożywcze o najwyższym odsetku próbek kwestionowanych za parametry mikrobiologiczne, należące do grup: mleko i przetwory mleczne, drób, podroby i produkty drobiarskie. Dyskwalifikacja próbek z ww. grup środków spożywczych świadczy o tym, że wzmożonego nadzoru wymagają obszary kontroli wewnętrznej mające wpływ na jakość.

9. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZMNIJSZENIA ZAGROŻENIA ZDROWIA PUBLICZNEGO W OBSZARZE ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH I NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Wprowadzenie

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą stały monitoring przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych – nowych narkotyków.

„Nowe narkotyki” to grupa wielu substancji chemicznych, zróżnicowanych pod względem budowy, właściwości fizyko-chemicznych, jak również toksyczności. Pomimo wielu różnic, ich wspólnym mianownikiem jest działanie psychoaktywne na ośrodkowy układ nerwowy.

Terminem „nowe narkotyki” w mowie potocznej określa się produkty, w składzie których znajdują się substancje psychoaktywne o oddziaływaniu na ośrodkowy układ nerwowy człowieka. To inaczej związki chemiczne, których użycie wywołuje szkody zdrowotne porównywalne do tych, które są skutkiem stosowania substancji klasycznych. Inaczej mówiąc nowymi narkotykami określa się środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Narkotyki nowej generacji nie są bezpieczne i już jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Wydaje się, że oferowane mogą być jako ten sam produkt lub substancja, ale przy każdym kolejnym zakupie mogą mieć inny skład, co stanowi dodatkowe zagrożenie dla użytkownika.

Nowe narkotyki charakteryzują się wysoką toksycznością nawet w mikroskopijnych dawkach, należą do nich syntetyczne opioidy. Ich użycie w łatwy sposób może prowadzić do trwałego uszkodzenia organów wewnętrznych oraz ośrodkowego układu nerwowego. Dodatkową kwestią jest prowadzenie pojazdów przez kierowców pod wpływem substancji psychoaktywnych często połączonych z alkoholem albo lekami, co stanowi niebezpieczeństwo dla ruchu drogowego.

Nowe narkotyki sprzedawane są w postaci proszków, tabletek, roztworów, ploterów, mieszanek ziołowych przeznaczonych do palenia. Z reguły zawierają nieznanne dla użytkownika mieszaniny psychoaktywnych związków chemicznych, których składnikami mogą być jedna lub więcej substancji czynnych, wypełniacze oraz nierzadko przypadkowe zanieczyszczenia. Produkty te charakteryzują

się „fantazyjnymi” nazwami, a także brakiem opisu składu zawartości na opakowaniu. Stanowi to dodatkowe zagrożenie i utrudnia rozpoznanie oraz właściwe leczenie w szpitalach i ośrodkach toksykologicznych.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa znowelizowana ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Należy podkreślić, że w 2020 r. nie odnotowano żadnych stałych punktów sprzedaży nowych narkotyków terenie powiatu ostrowieckiego.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w obszarze nowych narkotyków w 2020 r. obejmowały:

- 1) monitoring zatruc środkami zastępczymi;
- 2) System Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD);
- 3) monitoring rynku nowych narkotyków na terenie powiatu ostrowieckiego poprzez współpracę z służbami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w 2020 r. nie wydał żadnej decyzji administracyjnych dot. środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Jednym z najważniejszych zadań w obszarze nowych narkotyków realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie zatruc i podejrzeń zatruc nowymi narkotykami.

W celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują nowe narkotyki, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania, nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zobligowała organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do prowadzenia rejestru zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Dane dot. sytuacji epidemiologicznej zatruc lub podejrzeń zatruc nowymi narkotykami, dokumentowane przez PPIS w Ostrowcu Św. stanowią niezwykle istotne informacje o zagrożeniu stwarzanym przez nowe narkotyki.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. zgłoszono łącznie 6 przypadków zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w tym: 5 mężczyzn w wieku od 16 do 44 lat i 1 kobieta w wieku 18 lat.

Do rejestru włączane były zgłoszenia określone jako:

„dopalacz”, nieznany „dopalacz”, nieznaną substancją psychoaktywną, nieokreślona substancja (psychoaktywna), wymienione z nazwy NSP lub produkty „dopalaczowe”.

Przekazywane dane zawierały informacje zgodnie z ustalonym „formularzem zgłoszenia” i obejmowały:

- datę interwencji medycznej/zdarzenia (zatrucia, użycia nowej substancji psychoaktywnej - NSP),
- nazwę placówki zgłaszającej fakt interwencji medycznej,
- wiek i płeć pacjenta,
- miejsce zdarzenia (miejscowość zdarzenia),
- miejsce udzielonej pomocy medycznej (nazwa placówki ochrony zdrowia),
- tryb udzielonej pomocy (ambulatoryjna, SOR, hospitalizacja),
- nazwę produktu „dopalaczowego” lub NSP (jeśli uzyskano taką informację).

Spadek liczby zgłoszonych przypadków może być spowodowany faktem zlikwidowania w 2018 r. punktu stacjonarnego, który wprowadzał do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz nowelizacją w 2018 r. regulacji prawnych.

PPIS w Ostrowcu Św. w 2020 r. na bieżąco na stronie internetowej zamieszczał wydawane przez Głównego Inspektora Sanitarnego ostrzeżenia publiczne o zidentyfikowanych substancjach psychoaktywnych w kwestionowanych produktach i o zagrożeniu jakie one stwarzają

Wnioski

Nasilenie problemu dotyczącego tzw. wprowadzania do obrotu „dopalaczy” w ostatnich latach spowodowało intensyfikację działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także nowelizację regulacji prawnych. Problem zażywania tzw. „dopalaczy” dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, a do złożoności problemu niewątpliwie przyczynia się niska cena środków zastępczych i ich łatwa dostępność za pośrednictwem portali internetowych, które najczęściej rejestrowane są poza granicami kraju.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. prowadząc działania w zakresie nowych narkotyków uznaje, że jest to niezwykle ważny obszar ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Nowe narkotyki nadal stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, a naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk.

„Dopalacze” uzależniają

Czasami wystarczy spróbować jeden, dwa razy, a zawartość „dopalacza” może spowodować nieodwracalne zmiany w układzie nerwowym człowieka i prowadzić do uzależnienia. Niektóre nowe narkotyki mogą mieć działanie silniejsze niż tradycyjne narkotyki. Osoby uzależnione od „dopalaczy” mogą doświadczać głodu substancji, a zaprzestanie ich używania zazwyczaj jest bardzo trudne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. prowadząc działania w zakresie zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych uznaje, że jest to niezwykle ważny obszar ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Środki zastępcze stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, a naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk. Działania kontrolne, nadzorcze są jedynie częścią polityki „anty-dopalaczowej”. Drugim ważnym jej aspektem jest promocja zdrowia oraz profilaktyka.

Na terenie powiatu ostrowieckiego były to wszelkiego rodzaju inicjatywy prowadzone wspólnie z samorządem i innymi służbami, skierowane głównie do młodzieży, ale też osób uczestniczących w imprezach masowych. W ramach tych działań organizowano stoiska edukacyjne, odbywały się m.in. prelekcje w szkołach, w których uczestniczyli nie tylko uczniowie, ale również nauczyciele i rodzice.

Dopalacze. Gdzie szukać pomocy?

800 060 800	Infolinia Głównego Inspektora Sanitarnego
116 111	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
800 100 100	Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawach bezpieczeństwa dzieci
800 12 12 12	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
112	Numer alarmowy obowiązujący na terenie całej UE

Gdzie szukać pomocy doraźnej?

Jeśli spotkasz się z osobą, której zachowanie wskazuje na zatrucie dopalaczami lub inną substancją psychoaktywną koniecznie udaj się z nią do szpitala.

10. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działalność Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2020 roku ukierunkowana była na inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności na rzecz zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii od marca 2020 roku, podejmowano szereg działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych skierowanych do społeczeństwa, celem ograniczenia ryzyka związanego z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS CoV-2 wśród mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Wszystkie realizowane zadania wynikały z: Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Ministra Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), a także założeń programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”, Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

10.1. Programy edukacyjne

➤ **„Czyste powietrze wokół nas”**

Program adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców lub opiekunów. Stanowi pierwsze, bardzo ważne ogniwo w edukacji antytytoniowej najmłodszych.

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program umożliwia wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, zwiększa wiedzę na temat skutków palenia papierosów.

W roku szkolnym 2019/2020 w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną, a w jej konsekwencji zamknięciem placówek oświatowych nie były podejmowane działania w ramach realizacji programu.

➤ **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” to nowy, ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W 2020 roku przeprowadzana została pilotażowa edycja programu.

Program adresowany jest do dzieci uczęszczających do przedszkola w wieku 5-6 lat, ich rodziców lub opiekunów.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej.

Program realizowany był w 2 przedszkolach, edukacją objęto 100 dzieci w wieku od 5 do 6 lat oraz 64 rodziców tych dzieci.

➤ **„Bieg po zdrowie”**

Program edukacji antytytoniowej adresowany do uczniów klas IV szkoły podstawowej.

Celem programu jest m.in. zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2019/2020 w programie uczestniczyły 4 szkoły podstawowe, edukacją zostało objętych 67 uczniów oraz 75 rodziców.

➤ **„Nie pal przy mnie, proszę”**

Program adresowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci. Ma on charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Programem objętych zostało 82 uczniów, 80 rodziców z 1 szkoły podstawowej.

➤ **„Znajdź właściwe rozwiązanie”**

Program profilaktyki palenia tytoniu adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowany był w 2 placówkach. Edukacją objęto 195 uczniów szkół podstawowych i 183 rodziców.

Obok ww. programów edukacyjnych w zakresie profilaktyki nikotynowej popularyzację idei niepalenia wzmocniono podejmując kampanie antytytoniowe: „Światowy Dzień bez Tytoniu” oraz „Światowy Dzień Rzucania Palenia”.

➤ **Światowy Dzień bez Tytoniu**

Na całym świecie Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest 31 maja. Jest to okazja, aby zwrócić uwagę na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków palenia tytoniu.

W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. umieściła na stronie internetowej PSSE w Ostrowcu Św. informacje na temat negatywnego wpływu tytoniu na zdrowie człowieka.

➤ **Światowy Dzień Rzucania Palenia**

Trzeci czwartek listopada – to data w kalendarzu kiedy obchodzony jest Światowy Dzień Rzucania Palenia. Dzień ten stanowi okazję do zwrócenia uwagi na powszechność palenia papierosów i jego konsekwencje zdrowotne oraz jest zachętą do abstynencji od wszystkich form konsumpcji tytoniu.

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. umieściła na stronie internetowej PSSE w Ostrowcu Św. informacje na temat powszechności nałogu palenia papierosów i jego negatywnych skutków zdrowotnych.

➤ **Projekt KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”**

Celem Projektu KIK/68 jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym tj. między 15 a 49 rokiem życia, które są jego bezpośrednią grupą docelową. Program skierowany jest również do rodzin kobiet, partnerów, znajomych, lekarzy, nauczycieli, pracodawców – ogółu społeczeństwa.

W ramach upowszechnienia Projektu KIK/68 prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Celem ww. przedsięwzięć było ostrzeżenie młodych ludzi jak i osób dorosłych o konsekwencjach jakie niesie za sobą zażywanie „dopalaczy”, a także przekazanie informacji na temat konsekwencji zdrowotnych wynikających z czynnego i biernego palenia tytoniu.

➤ **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”**

W ramach Projektu KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” realizowany jest program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, który adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol, dopalacze, tytoń, narkotyki) przez młodzież w kontekście ich przyszłych ról rodzicielskich.

W roku szkolnym 2019/2020 w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną, a w jej konsekwencji zamknięciem placówek oświatowych nie były podejmowane działania w ramach realizacji programu.

➤ **Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”**

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!” adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodziców.

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2019/2020 ze względu na zawieszenie prowadzenia w szkołach zajęć dydaktyczno-wychowawczych w związku z ogłoszoną na terenie kraju epidemią wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2, Polska Federacja Producentów Żywności Związku Pracodawców oraz Główny Inspektor Sanitarny podjął decyzję o odwołaniu wszystkich działań związanych z programem „Trzymaj Formę!”

trzymaj formę!

Ogólnopolski
Program Edukacyjny
promujący zdrowy styl
życia wśród młodzieży

ARS,
czyli jak
dbać
o miłość?

➤ **Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV**

Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV. Każdego roku w ramach programu realizowane są różnorodne działania skierowane do poszczególnych grup wiekowych lub ogółu społeczeństwa. Ze względu na ogłoszoną w kraju epidemię,

działania związane z zapobieganiem i zwalczaniem społecznych skutków HIV/AIDS zostały bardzo ograniczone.

Pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Ostrowcu Św. w 2020 roku prowadził dystrybucję materiałów informacyjnych dotyczących tematyki HIV/AIDS w szkołach oraz podczas akcji letniej „Zdrowe Wakacje”. Dystrybucja materiałów ma na celu podniesienie poziomu wiedzy i zmiany postaw dotyczących ryzykownych zachowań wśród młodzieży.

10.1.2. Programy wojewódzkie

➤ **„Podstępne WZW”**

Program edukacyjny adresowany do uczniów klas II szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

Program w roku szkolnym 2019/2020 realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto 130 uczniów.

➤ **„Znamię! Znam je?”**

Program edukacyjny adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Podczas zajęć uczniowie pozyskują m.in. umiejętność samobadania skóry pod kątem czerniaka.

W roku szkolnym 2019/2020 w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną, a w jej konsekwencji zamknięciem placówek oświatowych nie były podejmowane działania w ramach realizacji programu.

➤ **„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”**

Program edukacyjny adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Cele szczegółowe:

- ▶ zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,
- ▶ podniesienie wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- ▶ motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- ▶ przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- ▶ dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

W roku szkolnym 2019/2020 w programie uczestniczyła 1 placówka, edukacją objęto 39 uczniów.

WYBIERZ
ŻYCIE

znamię!
znam je?

10.2. Interwencje nieprogramowe

➤ **Światowy Dzień Zdrowia**

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania w 1948 roku Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia poświęcony jest innej tematyce. W 2020 roku hasłem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia było „*Wsparcie pielęgniarek i położnych*”. Głównym założeniem obchodów Światowego Dnia Zdrowia było podkreślenie kluczowej roli pielęgniarek i położnych, która w tym trudnym czasie epidemii COVID-19 jest bardzo ważna.

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. umieściła na stronie internetowej informacje dotyczące kluczowej roli pielęgniarek i położnych w funkcjonowaniu systemu ochrony zdrowia.

➤ **Zdrowe Wakacje**

Rokrocznie w okresie wakacyjnym realizowana jest interwencja pod hasłem „Zdrowe Wakacje”. Jej celem jest m.in. popularyzacja wiedzy potrzebnej do zapobiegania wielu groźnym chorobom, skutkom zdrowotnym wynikającym z nadmiernego opalania, zażywania substancji psychoaktywnych. W ramach akcji „Zdrowe Wakacje” Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. zorganizowała spotkania edukacyjne z dziećmi przebywającymi na półkolonii oraz z młodzieżą przebywającą na obozie jeździeckim. Uczestnikom wycieczki przedstawiono i szczegółowo omówiono prezentację multimedialną „Bezpieczne wakacje w czasie pandemii – Uwaga na kleszcze!”.

Podczas ww. przedsięwzięcia zarówno dzieciom jak i młodzieży przedstawiano zagadnienia dotyczące zasad bezpieczeństwa sanitarnego, których należy przestrzegać w okresie pandemii koronawirusa, aby wycieczka była udana i szczęśliwie się zakończyła.

W trakcie okresu wakacyjnego nawiązano współpracę z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Ostrowcu Św., wspólnie prowadzono wykaz placówek organizujących wycieczki letnie oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych obejmującą m.in. poradnik „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”.

➤ **Nowe narkotyki tzw. „dopalacze”**

„Nowe narkotyki” to grupa wielu substancji chemicznych, zróżnicowanych pod względem budowy, właściwości fizyko-chemicznych, jak również toksyczności. Pomimo występujących wielu różnic, łączy je jedna wspólna cecha - zawierają *substancje psychoaktywne* działające na ośrodkowy układ nerwowy w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. w ramach interwencji prowadzi szereg działań edukacyjnych, których celem jest uświadomienie młodym ludziom ryzyka związanego z zażywaniem substancji psychoaktywnych, jak również nauka umiejętnego odmawiania, mówienia „nie” w przypadkach presji ze strony grupy rówieśniczej.

W ramach akcji „STOP DOPALACZOM” pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej oraz grono pedagogiczne Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii uczestniczyli w konferencji poświęconej środkom psychoaktywnym pt.: „Mózg pod wpływem-zachowania problemowe”.

Podczas konferencji podkreślano fakt, że nowe narkotyki charakteryzują się wysoką toksycznością nawet w mikroskopijnych dawkach. Osoby zażywające „dopalacze” wprowadzają do swojego organizmu związki chemiczne o niewiadomym składzie i o nie do końca poznanym działaniu, w nieznannej dawce, co może powodować nieodwracalne szkody zdrowotne, a nawet doprowadzić do śmierci.

Podczas kontroli w placówkach wycieczki pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży przekazał organizatorom pakiety materiałów oświatowych, w którym znajdowały się ulotki dotyczące „dopalaczy”, z prośbą o ich omawianie z uczestnikami wycieczki.

10.3. Inne przedsięwzięcia

➤ Działania związane z COVID-19

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Ostrowcu uczestniczyła w ogólnopolskiej kampanii DDM - Dystans społeczny, Dezynfekcja, Maseczki. Akcja miała na celu zwrócenie szczególnej uwagi na stosowanie zasady DDM - Dystans społeczny, Dezynfekcja, Maseczki.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach kampanii oraz podjętych działań informacyjno-promocyjnych przekazał „Apel dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego DDM” do wszystkich rodzajów obiektów na nadzorowanym terenie drogą elektroniczną oraz w trakcie kontroli oceniających spełnianie przez przedsiębiorców wymagań dotyczących COVID-19 zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów, celem umieszczenia w łatwo dostępnym i widocznym miejscu.

W dystrybucje materiałów zaangażowano wszystkie sekcje Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologiczne w Ostrowcu Św. celem dotarcia do jak największej grupy osób.

Na bieżąco przesyłano materiały informacyjne dotyczące koronawirusa do różnych grup obiektów: tj. do zakładów pracy, spółdzielni mieszkaniowych, parafii, zakładów usług pogrzebowych, sklepów spożywczych, piekarni, aptek, hoteli, bibliotek, domów kultury, publicznych i niepublicznych placówek oświatowych, przychodni, firm transportu publicznego, do jednostek samorządu terytorialnego.

Na łamach lokalnych gazet, w rozgłośniach radiowych i stacjach telewizyjnych oraz w prowadzonych mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Ostrowcu Św. prezentowane były najważniejsze informacje w zakresie COVID-19, w tym rekomendacje z profilaktyki zdrowotnej oraz link do filmu edukacyjnego o przedmiotowej tematyce.

Zdjęcie 14. Plakat z Apelem PPIS w Ostrowcu Św. umieszczony w drzwiach wejściowych w Galerii Lysica w Ostrowcu Św.

Zdjęcie 15. Apel PPIS w Ostrowcu Św. DDM umieszczony na banerze reklamowym - skrzyżowanie ul. Polnej i ul. Iłżeckiej w Ostrowcu Św.

Zdjęcie 16. Apel PPIS w Ostrowcu Św. DDM zamieszczony w Bałtowie.

► **Promocja szczepień ochronnych**

W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień, którego celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie szczepień ochronnych, jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, na terenie PSSE w Ostrowcu Św. zorganizowano formę wizualną z materiałami dotyczącymi powyższej tematyki. Informacje zostały również umieszczone na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski.

Ponadto do dyrektorów placówek oświatowo wychowawczych wystosowano pismo dotyczące publikacji pt. „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach” zawierającej propozycję zajęć z profilaktyki chorób zakaźnych dla uczniów przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.

Wnioski

Działalność w zakresie Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2020 roku realizowana była zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia. Zmierzają one do poprawy zdrowia społeczeństwa. W tym celu realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, projekty, interwencje nieprogramowe wynikające z potrzeb środowiska lokalnego oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Wszystkie przedsięwzięcia podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Św. miały na celu poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną różnorodnymi metodami dostosowanymi do potrzeb i oczekiwań odbiorców, zachęcanie do właściwych zachowań prozdrowotnych, dążenie do kształtowania pozytywnych zmian postaw, propagowanie zdrowego stylu życia i motywowanie do podwyższenia jakości życia oraz właściwych zachowań prozdrowotnych w trosce o zdrowie własne i innych.

Kładziono szczególny nacisk na działania edukacyjno-promocyjne związane z COVID-19 celem edukowania i uświadamiania społeczeństwa w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Działania podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Św., realizowane są przy współpracy różnych instytucji samorządowych, oświatowych, kontrolnych. Dzięki temu zwiększa się ich zasięg i efektywność.

11. PODSUMOWANIE

Misją Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez podjęcie działań umożliwiających zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, a także mających na celu identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń, inicjowanie i organizowanie skoordynowanego nadzoru i kontroli służących zapobieganiu wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia zbiorowości oraz kształtowaniu w tym zakresie odpowiednich postaw i zachowań.

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w Polsce związaną z wystąpieniem epidemii COVID-19 wywołanej zakażeniem koronawirusem SARS-CoV-2 zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane dotychczas w szerokim spektrum w każdym aspekcie życia, pracy, nauki i wypoczynku człowieka zostały ograniczone na rzecz działalności przeciwepidemicznej skoncentrowanej w głównej mierze na zapobieganiu i ograniczeniu szerzenia się transmisji wirusa.

Realizacja przyjętych w 2020 roku głównych kierunków działania służących zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego została ograniczona na rzecz podejmowania działań wynikających z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej związanej z koniecznością ograniczenia transmisji koronawirusa SARS-CoV-2.

W obszarze wzmożonego nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozostawały nadal wypracowane algorytmy postępowania w przypadku zatrucia pokarmowego, inwazyjnej choroby meningokokowej, zachorowań na gripę, jednolitego postępowania przy stwierdzeniu niewłaściwej jakości wody do spożycia oraz niewłaściwej jakości żywności.

W prowadzonych działaniach Inspekcja Sanitarna ściśle współpracowała w ramach zawartych porozumień z innymi inspekcjami, w tym m.in.: Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Farmaceutyczną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a także Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Ochrony Środowiska, Komendą Powiatową Policji, Państwową Strażą Pożarną, Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

W raporcie umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów życia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo – wychowawczych, podmiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej. Ocen i analiz dokonano na podstawie działań prowadzonych w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, popartych wynikami badań laboratoryjnych.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu ostrowieckiego w związku z epidemią COVID-19 było istotnie zagrożone a sytuacja w IV kwartale 2020 r. była szczególnie trudna.

Ogółem od początku epidemii do 31.12.2020 r. w powiecie ostrowieckim 9253 osoby zostały objęte kwarantanną w związku z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej i wydanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w drodze decyzji administracyjnych nakazem poddania się obowiązkowej kwarantannie z uwagi na narażenie na zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2. Nadzorem epidemiologicznym objęto 248 osób. Łącznie w roku sprawozdawczym zachorowały 2682 osoby, 285 pacjentów w przebiegu choroby było hospitalizowanych. U większości zakażonych osób wystąpiły objawy choroby o łagodnym lub umiarkowanym. Osoby te wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji.

W powiecie ostrowieckim liczba przypadków zakażeń koronawirusem potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi była najwyższa wśród osób z grupy wiekowej 50-59 lat – to łącznie 581 osób spośród 2788 zakażonych. Drugą pod względem liczności grupą zdiagnozowanych przypadków stanowiły osoby

w wieku 40-49 lat (525 osób). Najmniej zakażonych (9 osób) zdiagnozowano wśród dzieci w wieku 0-4 lat. Analiza struktury zachorowań nasuwa kilka skojarzeń. Powyższe może świadczyć o tym, że osoby starsze (60+) są świadome przynależności do grupy podwyższonego ryzyka zachorowania i starają się minimalizować swoje kontakty społeczne, z wyjątkiem najbliższego kręgu rodziny, podczas gdy osoby młodsze bardziej ufają swojemu zdrowiu i nie chcą rezygnować ze swojego dotychczasowego stylu życia i rozbudowanych sieci kontaktów. Z drugiej strony należy się liczyć z sytuacją, że zachorowania wśród osób czynnych zawodowo i mobilnych są częstsze aniżeli wśród osób dystansujących się. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że istnieje odsetek zakażeń SARS-CoV-2 przebiegających bezobjawowo nie ujętych w statystykach oraz, że część osób zakażonych świadomie ukrywa fakt zachorowania na COVID-19 celem uniknięcia ograniczeń i konsekwencji wynikających z objęcia izolacją domową.

Pandemia koronawirusa stanowiła duże wyzwanie. Postawiła wszystkich w nieznanej dotąd sytuacji i zmusiła do natychmiastowego i elastycznego dostosowania się do nowej rzeczywistości. Na pracownikach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wymogła opanowanie nowych kompetencji, posiadanie wiedzy na temat koronawirusa i postępowania z nim, niezależnie od dotychczas zajmowanego stanowiska i działu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. na bieżąco monitorował sytuację epidemiologiczną w rejonie, prowadząc czynności o charakterze prewencyjnym i podejmując działania w zakresie przeciwdziałania epidemii COVID-19 w oparciu o obowiązujące akty prawne i zgodnie z wytycznymi GIS w zakresie realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniu i jego monitorowanie.

Realizowane działania dotyczyły wszelkich aspektów walki z epidemią i wymagały determinacji, ciągłego zaangażowania pracowników przez 7 dni w tygodniu i wielokierunkowego działania.

Od początku epidemii zgodnie z właściwością codziennie wpływały sprawozdania i informacje o wykonanych testach w kierunku zakażenia koronawirusem ze wszystkich laboratoriów i szpitali. Każdy przypadek zakażenia wymagał wszczęcia postępowania epidemiologicznego, a więc skontaktowania się z zakażonym, przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego, skierowania go na konsultację lekarską, pozyskania informacji o osobach z kontaktu celem poddania ich obowiązkowej kwarantannie, podejmowania działań, które zweryfikują informacje pozyskane od pacjentów lub uzupełnią brakujące. Do września 2020 r. w ramach prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych PPIIS w Ostrowcu Św. kierował także do badań diagnostycznych osoby z kontaktu z osobami z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2.

Znaczną trudność w nawiązaniu kontaktu z osobami z potwierdzonym zachorowaniem na COVID-19 stanowił brak numerów telefonów kontaktowych do tych osób w nadesłanych z laboratoriów dokumentach lub wpisach dokonanych w systemie EWP. W powyższych sytuacjach każdorazowo o pomoc w ustaleniu numerów kontaktowych proszono pracowników podmiotów leczniczych i/bądź funkcjonariuszy KPP.

Z całą pewnością skutki pandemii zarówno te zdrowotne, społeczne jak i ekonomiczne będziemy odczuwać w perspektywie długoterminowej. Bez wątpienia obecnie dużo bardziej niż kiedykolwiek zdajemy sobie sprawę jak wielkie znaczenie dla rozwoju i funkcjonowania społeczeństwa ma system zdrowia publicznego i jak bardzo potrzebne są inwestycje, zarówno w zdrowie publiczne, jak i w system ochrony zdrowia. Epidemia COVID-19 obnażyła braki systemu ochrony zdrowia, ale również pokazała, jak ważna jest współpraca wszystkich podmiotów systemu *ochrony zdrowia*.

Pandemia COVID-19 uwidoczniała niedostateczne przygotowanie szpitali do walki z koronawirusem pod kątem infrastruktury i organizacji. Na oddziałach stosowano system hybrydowy czyli pobyt chorych „mieszanych”, tj. podejrzanych i chorych z pozytywnymi wynikami w salach buforowych/izolacyjnych oraz pacjentów „ujemnych” w oddzielnych salach. Konieczność hospitalizacji osób z pozytywnymi i negatywnymi wynikami w kierunku zakażenia koronawirusem w oddziałach wskazanych jako III stopień referencyjności bez warunków gwarantujących izolację powietrzną (śluza z klimatyzacją i podciśnieniem) stwarzała warunki do generowania zakażeń szpitalnych.

Ponadto istniała ograniczona możliwość przekazywania chorych do szpitali dedykowanych zakażonym koronawirusem. Szpitale dedykowane przyjmowały pojedynczych chorych. Konieczność hospitalizacji osób z objawami sugerującymi zakaźny charakter choroby ze względu na brak miejsc w oddziałach zakaźnych miała bezpośredni wpływ na sytuację epidemiologiczną w ostrowieckim szpitalu.

Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i wprowadzony w Polsce w związku z nią stan epidemii to zjawiska związane nie tylko ze zdrowiem ludzi. Pandemia wymusiła zmiany w wielu obszarach życia. Spowodowała zakłócenia społeczne i gospodarcze. Zmieniła sposób funkcjonowania ludzi w przestrzeni publicznej i wzory zachowań regulujące sposoby działania. Zostały one dostosowane do okoliczności wymagających szczególnej ostrożności. Epidemia miała wpływ na sposoby organizowania pracy i edukacji, zmieniła również codzienne nawyki i zwyczaje. Zmusiła do izolacji, ograniczyła nawiązywanie relacji społecznych w sposób bezpośredni.

Znaczna część społeczeństwa odczuła mocne zmęczenie kryzysem epidemiologicznym doświadczając frustracji wynikającej z niemożności normalnego wykonywania swoich obowiązków oraz z poczucia bezczynności, utraty czasu i braku kontroli nad zaistniałą sytuacją. Powyższe emocje niestety niejednokrotnie miały przełożenie na niekonstruktywne relacje międzyludzkie.

Pandemia pokazała nam nowe możliwości, ale wiele możliwości również nam zabrała. Przyspieszyła rozwój nowych technologii a co za tym idzie konieczność umacniania kompetencji cyfrowych. Transformacja cyfrowa i digitalizacja dla jednych oznaczała wygodniejsze i efektywniejsze funkcjonowanie w codziennym życiu, m.in. w pracy, dla innych stanowiła wyzwanie.

W dobie epidemii PIS stosowała wszelkie narzędzia wspierające walkę z zakażeniami SARS-CoV-2 w zakresie powierzonym przez GIS, tj. korzystano z aplikacji mobilnych, stron internetowych, systemów serwerowych i telekomunikacyjnych, a także innego oprogramowania służącego digitalizacji procesów realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Podstawową bazą do pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z działaniami podejmowanymi w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa SARS-CoV-2 był teleinformatyczny system EWP 3.0. W ramach projektu cyfryzacji procesów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w IV kwartale 2020 r. został uruchomiony System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) zapewniający cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią, ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19.

Na pandemię warto spojrzeć także z nieco bardziej optymistycznej perspektywy. W pewnym sensie olbrzymie koszty ponoszone przez współczesne państwa na walkę z koronawirusem pokazały, że poszczególne kraje są na tyle zamożne aby prowadzić szereg działań w celu ograniczenia jego transmisji i jak wzrosła wartość ludzkiego życia w ostatnich dekadach. Dzięki wzrostowi gospodarczemu społeczeństwa mają środki na działania zaradcze, nawet tak drastyczne jak kwarantanna całych regionów.

Reżim sanitarny wprowadzony w celu ograniczeniu rozprzestrzeniania się koronawirusa miał wpływ na obniżenie sezonowych infekcji spowodowanych wirusem grypy co potwierdziły niższe wskaźniki zachorowań. Należy wierzyć, że wzorem innych pandemii dokonująca się globalna dekonstrukcja ładu społecznego jest czasowa i minie. Ważne byśmy odbudowali ten potencjał społeczny, wyciągając z pandemii COVID-19 adekwatne wnioski na przyszłość.

W 2020 r. w związku z ogłoszonym i utrzymującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii wywołanym zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 podejmowano działania przeciwepidemiczne mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa i zapanowanie nad pandemią COVID-19 a także kontynuowano bieżącą działalność przeciwepidemiczną oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Nie obserwowano tendencji wzrostowych zachorowań na choroby zakaźne, inne niż COVID-19 podlegające obowiązkowi zgłaszania do Inspekcji Sanitarnej.

Zarejestrowano łącznie 5742 przypadków chorób zakaźnych (2019 r. – 5412). W ramach podjętych działań nadzorowych przeprowadzono ogółem 5638 dochodzeń epidemiologicznych.

Najczęściej zgłaszanymi jednostkami chorobowymi były:

- ▶ zakażenia wirusem SARS-CoV-2 – 2788,
- ▶ grypa i zachorowania grypopodobne: 2541,
- ▶ ospa wietrzna: 136,
- ▶ biegunki u dzieci do lat 2: 32

W 2020 r. znacznemu zmniejszeniu uległa liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę w porównaniu z 2019 r. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są profilaktyczne szczepienia ochronne. Z tej formy zabezpieczenia w 2020 r. skorzystało 2060 osób.

W przypadku zakażeń hepatotropowych w odniesieniu do poprzedniego roku sytuacja epidemiologiczna jest stabilna. Zgłoszono 2 przypadki wzv typu C przewlekłe, nie zgłaszano wzv typu B oraz wzv typu A tzw. „żółtaczkę pokarmową”.

W 2020 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, różyczki, tężca a także odry. Zarejestrowano 1 przypadek botulizmu. Zachorowanie dotyczyło mężczyzny w wieku 34 lat. Wskazane przez chorego środki spożywcze jako podejrzane o wywołanie zatrucia jadem kiełbasianym tj. karkówka, kiełbasa zostały spożyte przez chorego i jego rodzinę w całości, a opakowania jednostkowe wyrzucone do kosza na odpady. U pozostałych członków rodziny objawów klinicznych nie stwierdzono. Choremu podano antytoksynę przeciwbotulinową. Wykonane w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego - Państwowym Zakładzie Higieny, Laboratorium Zakładu Bakteriologii i Zwalczania Skażeń Biologicznych w Warszawie badanie surowicy krwi chorego wykazało obecność toksyny botulinowej typu B.

W 2020 r. nie notowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Ze względu na dynamiczny wzrost zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu ostrowieckiego występowały natomiast przypadki zachorowań powiązanych ze sobą epidemiologicznie, jak i zakażenia z kilku źródeł.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na gruźlicę w powiecie ostrowieckim jest względnie stabilna. W 2020 r. zarejestrowano 17 przypadków, w 2019 r. - 15 przypadków. Prowadzony nadzór epidemiologiczny objął 34 osoby chore i z kontaktu z chorymi.

Wykonawstwo szczepień ochronnych na terenie powiatu ostrowieckiego nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Na bieżąco prowadzony jest powiatowy rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2020 r. zanotowano 7 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych zakwalifikowanych przez lekarza jako odczyny łagodne w 5 przypadkach, w 2 przypadkach jako odczyny poważne (w 2019 r. - 6). Dzieci, u których wystąpiły NOP-y w pełni powróciły do zdrowia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2020 r. na terenie powiatu ostrowieckiego nadzorował 22 urządzenia wodne, w tym: 19 wodociągów służących do zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz 3 inne podmioty korzystające z wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia dostarczanej w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej oraz w podmiotach działających na rynku spożywczym.

W 2020 r. nadzorowi PIS podlegały również 2 obiekty przeznaczone do kąpielii tj.: Kąpielisko Gutwin i Pływalnia „Rawszczyzna”.

W ramach prowadzonego nadzoru PIS pobrał do badań 90 prób wody, w tym: 74 próby wody przeznaczonej do spożycia, 9 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella sp.*, 6 prób wody basenowej oraz 1 próbę wody z kąpieliska.

Na podstawie sprawozdań z badań wody PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim:

- ▶ informował zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia pobranej z nadzorowanych wodociągów w ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną - 66 pisma (2019 r. – 64);
- ▶ stwierdził przydatność wody do spożycia, po sprawozdaniach przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/gminne jednostki organizacyjne – 112 pism (2019 r. – 112);
- ▶ wydał 7 obszarowych oraz 7 okresowych ocen dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do wójtów/burmistrzów/prezydenta miasta (2019 r. – 7 obszarowych, 7 okresowych);
- ▶ wydał 1 decyzję nakazującą podjęcie działań naprawczych przez podmiot dostarczający i wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej w celu zapewnienia jakości wody spełniającej wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) oraz 2 decyzje płatnicze w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami dopuszczalnych wartości parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia;
- ▶ wydał 1 decyzję stwierdzającą przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z indywidualnego ujęcia, w ramach działalności gospodarczej po zakończeniu działań naprawczych;
- ▶ wystosował 3 pisma w sprawie jakości ciepłej wody użytkowej do zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz podmiotów leczniczych (2019 r. - 15 pism).

Na podstawie przeanalizowanych sprawozdań z badań PPIS w Ostrowcu Św. w 2020 roku ocenił wodę na terenie powiatu ostrowieckiego jako przydatną do spożycia. Na ogólną liczbę 108964 tys. mieszkańców powiatu z wody pochodzącej z nadzorowanych przez PIS wodociągów korzystało 95 % ludności.

W 2020 roku na 419 obiektów użyteczności publicznej skontrolowano 59 obiektów (14,10%).

W 2020 r. skontrolowano 284 obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku na 1468 znajdujących się w ewidencji, co stanowi 19,00% ogólnej liczby obiektów.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano zmniejszenie liczby obiektów ocenionych według „arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością”. Na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego oceniono 30 obiektów tj. 10,57% obiektów skontrolowanych. Żaden z kontrolowanych obiektów nie został oceniony jako „niezgodny z wymaganiami”.

Odnotowano procentowy wzrost liczby obiektów z wdrożonymi zasadami systemu HACCP. Powyższe świadczy o zadowalającej świadomości producentów i dystrybutorów środków spożywczych w zakresie odpowiedzialności za jakość zdrowotną wytwarzanej oraz wprowadzanej na rynek żywności.

Z uwagi na stwierdzane niezgodności w kontrolowanych obiektach wymagają one dalszych działań kontrolnych w szczególności w zakresie stanu sanitarno-technicznego, przekazywania konsumentom informacji na temat żywności sprzedawanej bez opakowania, wdrożenia i utrzymania skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, prawidłowej gospodarki odpadami, przestrzeganie w placówkach oświatowych wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, przestrzegania w zakładach produkcyjnych wymagań Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych.

W 2020 r. w rejestrze obiektów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 491 zakładów pracy, z których zdecydowana większość, bo aż 435 firmy stanowiące 88,6% wszystkich nadzorowanych zakładów, zatrudnia do 50 pracowników.

W 122 skontrolowanych zakładach (251 w 2019 r.) pracy zatrudnionych było 5692 osoby, z których 1001 (w 2019 – 1007) pracowało w przekroczeniach NDS i NDN czynników szkodliwych.

W 2020 r. zmalała liczba osób narażonych o 6 pracowników. Na hałas narażonych było 995 osób, czynniki chemiczne - 3 osoby i pył 3 pracowników.

W 2020 r. wydano 2 decyzje dot. przekroczeń NDS czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy nakazujące obniżenie do obowiązujących norm, stężenia czynnika chemicznego manganu oraz stężenia zapylenia.

W 2020 r. PPIS w Ostrowcu Św. przeprowadził 8 postępowań (11 w 2019) w sprawie podejrzenia chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono 15 kart oceny narażenia zawodowego (2019 r. – 36).

Wydano 7 decyzji, w tym 5 decyzje stwierdzające chorobę zawodową, 2 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Stwierdzone choroby zawodowe to:

- przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - zespół cieśni w obrębie nadgarstka,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz,
- pylice płuc: 1) pylica krzemowa.

W ramach działań przeciwdziałających wprowadzaniu na rynek środków szkodliwych dla zdrowia organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą stały monitoring przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych – „nowych narkotyków”.

Terminem „nowe narkotyki” w mowie potocznej określa się produkty, w składzie których znajdują się substancje psychoaktywne o oddziaływaniu na ośrodkowy układ nerwowy człowieka. Inaczej mówiąc nowymi narkotykami określa się środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Narkotyki nowej generacji nie są bezpieczne i już jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Wydaje się, że oferowane mogą być jako ten sam produkt lub substancja, ale przy każdym kolejnym zakupie mogą mieć inny skład, co stanowi dodatkowe zagrożenie dla użytkownika.

Nowe narkotyki charakteryzują się wysoką toksycznością nawet w mikroskopijnych dawkach, należą do nich syntetyczne opioidy. Ich użycie w łatwy sposób może prowadzić do trwałego uszkodzenia organów wewnętrznych oraz ośrodkowego układu nerwowego. Dodatkową kwestią jest prowadzenie pojazdów przez kierowców pod wpływem substancji psychoaktywnych często połączonych z alkoholem albo lekami, co stanowi niebezpieczeństwo dla ruchu drogowego.

Liczba zagrożeń związanych z nowymi narkotykami jest bardzo długa. Trudno jeszcze dziś ocenić rzeczywiste szkody zdrowotne, a także inne, np. społeczne, spowodowane przez te substancje. Dlatego konieczne jest podejmowanie właściwych działań edukacyjnych, a także dogłębna analiza polityki narkotykowej celem redukcji szkód spowodowanych przez pojawienie się nowego, poważnego zagrożenia jakim są nowe narkotyki.

Mając na celu ochronę zdrowia ludzi działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych będą kontynuowane.

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży w 2020 r. przeprowadził 83 kontrole, w tym 61 kontroli w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz 22 kontrole w obiektach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży.

W 2 obiektach poddanych kontroli sanitarnej w 2020 r. stwierdzono nieprawidłowości i naruszenia przepisów higieniczno-sanitarnych, co skutkowało wydaniem 2 decyzji merytorycznych w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień oraz 2 decyzji płańciznych.

W 2020 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, zgodnie z uzasadnionymi i udokumentowanymi wnioskami zobowiązanego.

W celu oceny warunków nauczania wykonano 63 badania, w tym 4 higieniczne oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych i 59 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej odpowiedzialni za stan infrastruktury oświatowej i wypoczynkowej zapewnili uczestnikom wypoczynku bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne na terenie placówek.

Łącznie w 2020 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajął 104 stanowiska w formie opinii, uzgodnień, postanowień (w 2019 – 127).

Porównując dane za rok 2020 z rokiem 2019 liczba dokumentacji projektowych uzgadnianych pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych utrzymała się mniej więcej na tym samym poziomie.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy wodociągów (18 projektów) oraz projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (14 projektów). W związku z tym można wysnuć wniosek, że w bliższej perspektywie znacznej poprawie ulegnie gospodarka wodno-ściekowa na terenie powiatu ostrowieckiego.

W stosunku do lat poprzednich na mniej więcej stałym poziomie utrzymuje się liczba opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych lub w związku z zamiarem przystąpienia do ich użytkowania (39 w roku 2020; 46 w roku 2019).

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii (w trybie art. 56 ust. 1a ww. ustawy) ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

Promocja zdrowia umożliwia ludziom zwiększenie kontroli nad swoim zdrowiem i jego poprawę przez podejmowanie decyzji sprzyjających zdrowiu, kształtowanie potrzeb i kompetencji do rozwiązywania problemów zdrowotnych oraz zwiększanie potencjału zdrowia.

Działania edukacyjne i promocyjne wspierające wykształcenie nawyków dotyczących świadomych wyborów zdrowotnych wśród obywateli pozwalają na dłuższe zachowanie sprawności zarówno fizycznej, jak i umysłowej. W myśl zasady, że lepiej zapobiegać niż leczyć, Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje wiele programów edukacyjnych i kampanii społecznych.

W roku szkolnym 2019/2020 programy edukacyjne koordynowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Św. realizowały zarówno przedszkola, szkoły podstawowe, jak i szkoły ponadpodstawowe.

Skuteczność działań wychowawczo-zdrowotnych w dużej mierze jest uzależniona od warunków zewnętrznych środowiska lokalnego, dlatego w dalszym ciągu działania PZiOZ są ukierunkowane na współpracę z dyrektorami placówek oświatowych, szkolną służbą zdrowia, pedagogami, wychowawcami, celem zachęcania do realizacji programów edukacyjnych koordynowanych przez PSSE.

W 2020 r. kontynuowano również działania profilaktyczne mające na celu dostarczenie młodym ludziom, rodzicom i opiekunom, nauczycielom i pedagogom wiedzy na temat działania substancji psychoaktywnych zwanych dopalaczami oraz zwrócenie uwagi na zagrożenia wynikające z ich używania.

Działalność w zakresie Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2020 roku realizowana była zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia, zmierzającymi do poprawy zdrowia społeczeństwa.

Spis tabel

TABELA 1. LICZBA OSÓB ZAKAŻONYCH SARS-CoV-2 W POSZCZEGÓLNYCH KWARTAŁACH.....	30
TABELA 2. LICZBA ZACHOROWAŃ I WSKAŹNIKI ZAPADALNOŚCI NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE ZAREJESTROWANE NA TERENIE POWIATU OSTROWIECKIEGO.	38
TABELA 3. ZACHOROWANIA NA GRUŹLICĘ W POWIECIE OSTROWIECKIM, WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIM I W POLSCE W LATACH 2016-2019.	42
TABELA 4. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ W ROCZNIKACH PODLEGAJĄCYCH SZCZEPIENIOM OCHRONNYM W 2020 R. ZGODNIE Z OBOWIĄZUJĄCYM PROGRAMEM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.	44
TABELA 5. LICZBA WYKONYWANYCH, WYBRANYCH SZCZEPIEŃ ZALECANYCH W LATACH 2018-2020.	45
TABELA 6. LICZBA ZGŁOSZONYCH NOP W LATACH 2018-2020.	46
TABELA 7. URZĄDZENIA DO ZAOPATRYWANIA LUDNOŚCI W WODĘ I OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA W LATACH 2019-2020.	51
TABELA 8. ZBIORCZA ANALIZA ZAJĘTYCH STANOWISK DLA OKREŚLONYCH ZADAŃ W 2020 R.	54
TABELA 9. ILOŚĆ SKONTROLOWANYCH OBIEKTÓW W LATACH 2019-2020.	59
TABELA 10. EWIDENCJA I ILOŚĆ SKONTROLOWANYCH OBIEKTÓW Z GRUPY "INNYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ".	63
TABELA 11. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH OBJĘTYCH EWIDENCJĄ WG LICZBY ZATRUDNIONYCH.	69
TABELA 12. NARAŻENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW W KONTROLOWANYCH ZAKŁADACH PRACY W PRZEKROCZENIACH NDS I NDN W LATACH 2019-2020.	71
TABELA 13. NARAŻENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW W KONTROLOWANYCH ZAKŁADACH WG PKD.	72
TABELA 14. PORÓWNANIE ZAKRESU NIEPRAWIDŁOWOŚCI BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM DECYZJI WYDAWANYCH W LATACH 2018-2020 PRZEZ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W OSTROWCU ŚW. PO KWESTIONOWANYCH KONTROLACH SANITARNYCH PRZEPROWADZANYCH W PODLEGŁYCH PLACÓWKACH.	80
TABELA 15. LICZBA OBIEKTÓW OBJĘTYCH NADZOREM W ROKU 2019 I 2020, WEDŁUG RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI ORAZ KIERUNEK ZMIAN W ZAKRESIE LICZBY NADZOROWANYCH OBIEKTÓW.	88
TABELA 16. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI DZIAŁALNOŚCI PIONU HIGIENY ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH NA TERENIE POWIATU OSTROWIECKIEGO W ROKU 2019 I 2020 W STOSUNKU DO OBIEKTÓW ŻYWNOSCIOWO – ŻYWIENIOWYCH, WYTWÓRNI I MIEJSC OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ.	89
TABELA 17. ZESTAWIENIE KIERUNKÓW BADAŃ ORAZ LICZBY PRÓBEK ŻYWNOSCI ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ POBRANYCH DO BADANIA W 2019 I 2020 R.	92

Spis wykresów

WYKRES 1. LICZBA OSÓB ZAKAŻONYCH KORONAWIRUSEM SARS-COV-2 WG GRUP WIEKOWYCH.	31
WYKRES 2. LICZBA OSÓB ZMARŁYCH NA COVID-19.	31
WYKRES 3. LICZBA ZACHOROWAŃ NA COVID-19.	31
WYKRES 4. LICZBA PRZYPADKÓW ZGONÓW/OZDROWIEŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH.	32
WYKRES 5. LICZBA PRZYPADKÓW HOSPITALIZACJI OSÓB Z POTWIERDZONYM COVID-19.	32
WYKRES 6. LICZBA PRZYPADKÓW GRYPY I PODEJRZEŃ GRYPY W POWIECIE OSTROWIECKIM W LATACH 2017-2020.	39
WYKRES 7. ZAPADALNOŚĆ NA WZW TYPU B W LATACH 2018-2020 W POWIECIE OSTROWIECKIM I W POLSCE.	39
WYKRES 8. ZAPADALNOŚĆ NA WZW TYPU C W LATACH 2018-2020 W POWIECIE OSTROWIECKIM I W POLSCE.	40
WYKRES 9. ZAPADALNOŚĆ NA BORELIOZĘ W LATACH 2018-2020 W POWIECIE OSTROWIECKIM I W POLSCE.	40
WYKRES 10. LICZBA ZAREJESTROWANYCH SALMONELLOZ W POWIECIE OSTROWIECKIM W LATACH 2018-2020.	41
WYKRES 11. LICZBA ZAREJESTROWANYCH PRZYPADKÓW BIEGUNEK U DZIECI DO LAT 2 W LATACH 2017-2020.	42
WYKRES 12. EWIDENCJA URZĄDZEŃ WODNYCH W ZALEŻNOŚCI OD PRODUKCJI.	48
WYKRES 13. LICZBA ZAJĘTYCH STANOWISK W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO W LATACH 2018-2020.	53
WYKRES 14. LICZBA OPINII W ZWIĄZKU Z DOPUSZCZENIEM DO UŻYTKOWANIA WYDANYCH W LATACH 2018-2020.	57
WYKRES 15. STRUKTURA ZAKŁADÓW FRYZJERSKICH, KOSMETYCZNYCH, ODNOWY BIOLOGICZNEJ ORAZ LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI W 2020 R.	61

WYKRES 16. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH OBJĘTYCH EWIDENCJĄ WG LICZBY ZATRUDNIONYCH	71
WYKRES 17. LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI W ZAKRESIE SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN.	73
WYKRES 18. LICZBA UCZESTNIKÓW WYJAZDOWYCH FORM WYPOCZYNKU I PÓŁKOLONII W MIEJSCU ZAMIESZKANIA ZORGANIZOWANYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE POWIATU OSTROWIECKIEGO W LATACH 2015-2020.	83

Spis zdjęć

ZDJĘCIE 1. PLAKAT Z APELEM PPIS W OSTROWCU ŚW. ZAMIESZONY W PODŚWIETLONEJ GABLOCIE JEDNEGO Z PRZYSTANKÓW AUTOBUSOWYCH W OSTROWCU ŚW.	19
ZDJĘCIE 2. PLAKAT FORMATU A1 Z APELEM PPIS W OSTROWCU ŚW. NA JEDNYM ZE SŁUPÓW OGŁOSZENIOWYCH NA TERENIE MIASTA OSTROWCA ŚW.	20
ZDJĘCIE 3. WIATA PRZYSTANKOWA NA AL. JANA PAWŁA II W OSTROWCU ŚW. Z UMIESZCZONYM APELEM PPIS W OSTROWCU ŚW.	20
ZDJĘCIE 4. „APEL PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W OSTROWCU ŚW. SKIEROWANY DO MIESZKAŃCÓW POWIATU OSTROWIECKIEGO”.	20
ZDJĘCIE 5. „APEL DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU OSTROWIECKIEGO DDM”.	21
ZDJĘCIE 6. PRACOWNICY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO.	23
ZDJĘCIE 7. KABINA DEZYNFEKUJĄCA W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ.	25
ZDJĘCIE 8. OŚRODEK WYPOCZYNKOWY GUTWIN.	64
ZDJĘCIE 9. PARK LINOWY W OŚRODKU WYPOCZYNKOWYM GUTWIN.	64
ZDJĘCIE 10. STADION KSZO	65
ZDJĘCIE 11. EGZAMIN MATURALNY W ZESPOLE SZKÓŁ Nr 3 W OSTROWCU ŚW. - TECHNIKUM.	78
ZDJĘCIE 12. CIĄG KOMUNIKACYJNY PO GENERALNYM REMONCIE W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ W BRZÓSTOWEJ.	79
ZDJĘCIE 13. NOWOPOWSTAŁE, WIELOFUNKCYJNE BOISKO SPORTOWE PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ W BOLESZYNIE.	81
ZDJĘCIE 14. PLAKAT Z APELEM PPIS W OSTROWCU ŚW. UMIESZCZONY W DRZWIACH WEJŚCIOWYCH W GALERII ŁYSICA W OSTROWCU ŚW.	108
ZDJĘCIE 15. APEL PPIS W OSTROWCU ŚW. DDM UMIESZCZONY NA BANERZE REKLAMOWYM - SKRZYŻOWANIE UL. POLNEJ I UL. IŁŻECKIEJ W OSTROWCU ŚW.	108
ZDJĘCIE 16. APEL PPIS W OSTROWCU ŚW. DDM ZAMIESZCZONY W BAŁTOWIE.	109

APEL!

Państwowego Powiatowego Inspektora
Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim

CHROŃ SIEBIE I INNYCH

Stosuj zasadę #DDM

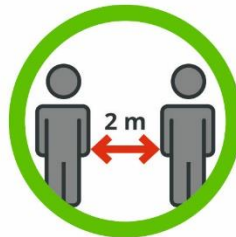

DEZYNFEKCJA

ZDEZYNFEKUJ
RĘCE

DYSTANS

ZACHOWAJ
ODSTĘP

MASECZKI

ZASŁON
NOS I USTA

2m

0%

**RYZIKO
zakażenia**

#SZCZEPIMYSIĘ

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Ostrowcu Świętokrzyskim
ul. Smolna 3, 27-400 Ostrowiec Św.
tel. +48 22 250 01 15; fax: 41 247 96 97
e-mail: psse.ostrowiec@pis.gov.pl
www.gov.pl/web/psse-ostrowiec-swietokrzyski